

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra divadelních a filmových studií

Strategie streamingových portálů v
kontextu nabídky rasově senzitivního
obsahu

Strategies of streaming portals in the
context of offering racially sensitive
content

(Magisterská diplomová práce)

Bc. Marek Podlaha

Studijní program: Filmová, televizní a rozhlasová studia

Vedoucí práce: Mgr. et. Mgr. Jana Jedličková, Ph.D.

Olomouc 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v bibliografii.

V Olomouci dne 10.5.2023

Poděkování

Rád bych poděkoval Mgr. et. Mgr Janě Jedličkové, Ph.D. za odborné vedení mé magisterské diplomové práce a za podporu a trpělivost při jejím vytváření. Vážím si pomoci při zorientování se v komplexní problematice rasově senzitivního obsahu v kontextu SVoD portálů. Bez jejího nasměrování a cenných rad bych nedokázal přehledně sumarizovat široké spektrum, které téma mé práce obnáší.

Obsah

Úvod.....	5
Vyhodnocení pramenů a literatury	9
Teoretická a metodologická východiska	12
Globální streamingové portály a rasová politika	15
Mapování a typologie strategií.....	19
Limity práce.....	23
1. Odstranění obsahu z portálu	25
1.1 Netflix: Community.....	27
1.2 HBO Max: Gone with the wind	33
1.3 Disney+: Peter Pan, Dumbo a jiné.....	35
2. Editace obsahu	41
2.1 Netflix: The Office	42
2.2 Disney+: Lady and The Tramp.....	48
3. Využití disclaimeru.	53
3.1 Disney+: Stories matter.....	55
3.2 HBO Max: Video disclaimer - Gone with the wind.....	62
4. Další portály a obdobné kauzy.....	66
5. Cancel culture a zásah do AV díla.....	70
Shrnutí.....	73
Závěr	75
Prameny a literatura	77
Seznam obrazových příloh	90
Obrazové přílohy	91

Úvod

Cílem mé magisterské práce je mapovat strategie vybraných SVoD portálů, konkrétně Netflixu, HBO MAX a Disney+. Účelem těchto strategií je kurace rasově senzitivního obsahu. Portály volí několik typů strategií a zasahují do takových audiovizuálních děl, v nichž se objevuje rasově ofenzivní obsah či neadekvátní rasová reprezentace.¹ Zaměřuji se také na faktory a podněty, které jsou zásadní pro zahájení procesu rozhodování daného portálu, jak bude s daným pořadem, seriálem či jeho epizodou naloženo. Dílčím předmětem této práce je dopad jednotlivých strategií na audiovizuální díla a potýkání se s tzv. cancel culture.

Mnoho audiovizuálních (dále jen AV) děl prochází v kontextu současného společenského diskurzu revizí a je na ně nahlíženo jinou optikou než v době jejich vzniku, tedy takovou, ve které je na reprezentaci rasy a obecně na senzitivní témata (např. gender, náboženství apod.) nahlíženo důkladněji, komplexněji a přísněji.² Podněty k revizi a reinterpetaci obsahu daných AV děl přichází od diváků, od streamingových portálů či od samotných tvůrců pořadů. Reinterpetace obsahu v kontextu aktuálního diskurzu není záležitostí pouze poslední dekády a objevuje se u mnoha, nejen AV, děl napříč historií.³ Avšak nedávné události, jako smrt George Floyda (25.5.2020) a následné protesty hnutí *Black lives matter* jsou zásadním podnětem k vyzvání společnosti k revizi v kontextu rasově senzitivního obsahu a reprezentace rasy v mediálním prostředí.⁴ Takovému procesu podléhají všechny televizní formáty, tedy nejen pořady fikční, ale také zábavní pořady, reklamy či zpravodajství.⁵ V mé práci se však zaměřuji na jednání SVoD portálů, konkrétně právě na fikční tvorbu. Otázku rasové reprezentace nalezneme totiž především u sitcomů a jiných komediálních formátů, kde se

¹ Zásahem do audiovizuálních děl se rozumí jejich editace, stažení z portálu, dodání disclaimeru na kontroverzní obsah apod.

² R. CHOW, ANDREW. How the Entertainment Industry Is Reckoning With Racism, From Changing Band Names to Canceling TV Shows. *TIME* [online]. 30.5.2020 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://time.com/5861848/entertainment-racism-reckoning/>.

³ E. KULASZEWICZ, Kassia. *Racism and the Media:: A Textual Analysis*. St. Paul, Minnesota, 2015. St. Catherine University and the University of St. Thomas. Vedoucí práce Ande Nesmith, Ph.D., LICSW.

⁴ R. CHOW, ANDREW. How the Entertainment Industry Is Reckoning With Racism, From Changing Band Names to Canceling TV Shows. *TIME* [online]. 30.5.2020 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://time.com/5861848/entertainment-racism-reckoning/>.

⁵ E. KULASZEWICZ, Kassia. *Racism and the Media:: A Textual Analysis*. St. Paul, Minnesota, 2015. St. Catherine University and the University of St. Thomas. Vedoucí práce Ande Nesmith, Ph.D., LICSW.

často setkáváme se zesměšňováním rasových menšin či s jejich nekorektní reprezentací.⁶ Později budu tento fakt demonstrovat na konkrétních příkladech, kde pojmenuji základní faktory, které vedou k vyhodnocení daného obsahu za ofenzivní. Revizi a reinterpetaci však také lze zaznamenat u historických filmů, westernů či u animované tvorby pro děti. Tento jev se u dětské tvorby v posledních měsících nejvíce projevil u streamingového portálu Disney+, které se budu později podrobně věnovat.⁷

Nejprve se obecně zaměřím na streamingové portály v kontextu současné rasové politiky. Tato kapitola je podstatná především z hlediska stanovení kontextu a soudobého diskurzu, v němž jsou daná AV díla vnímána a reinterpetována. Středobodem této kapitoly je střet dobového kontextu vzniku daného obsahu a soudobé vnímání rasově senzitivních témat a událostí. Tato kolize dvou téměř antagonistických dobových diskurzů demonstruje, na jakém základě je nyní akcentována důležitost korektní reprezentace rasy v AV tvorbě. Ve stejné kapitole také zmíním několik zásadních a často se opakujících jevů v obsahu AV děl, které jsou často důvodem, proč je dané dílo shledáno jako ofenzivní, kontroverzní či nekorektní z hlediska otázky rasové reprezentace.

Následuje kapitola, ve které velmi obecně pojmenuji a popíšu několik základních strategií, které portály užívají v kontextu rasově senzitivního obsahu a kterým se v mé magisterské práci dále věnuji. Struktura práce se odvíjí právě od jednotlivých strategií, které jsou doloženy na základě konkrétních příkladů spojených s jednotlivými SVoD portály. Společnosti jednotlivé strategie častí mění a upravují je dle probíhajících jednání a proměnlivého společenského diskurzu.⁸ Z tohoto důvodu je nutné nejprve vymezit jednotlivé strategie, coby rámcové kategorie, aby bylo následně možné demonstrovat, jak s nimi portály pracují a mění optiku a metriky jejich užívání.

⁶ MORRIS, Lauren. All the TV shows removed from Netflix, HBO Max and other platforms over blackface controversy: 30th June 2020 at 3:44 pm. *RadioTimes.com* [online]. 30.7.2020 [cit. 2021-8-19]. Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/tv/comedy/tv-shows-removed-blackface/>.

⁷ SPANGLER, Todd. Disney Plus' Five-Month-Old Decision to Block Films With Racist Depictions From Kid Profiles Draws New 'Cancel Culture' Ire. *Variety* [online]. 10.3.2021 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://variety.com/2021/digital/news/disney-plus-blocks-racist-films-kid-profiles-1234927194/>.

⁸ Jedním z mnoha příkladů je měnění se přístup portálu Disney+, který přešel od stažení AV děl k jejich blokaci na dětských uživatelských profilech až po přidání disclaimeru před rasově senzitivní obsah. Viz. Kapitola 3.1 Disney+: Stories matter.

V další části mé magisterské práce přejdu ke konkrétním strategiím. Zvolil jsem čtyři možné přístupy, které portály aplikují v oblasti rasově senzitivního obsahu. Po sběru dat a rešerších jsem ustanovil tyto čtyři strategie: odstranění obsahu, editace obsahu, využití tzv. disclaimeru⁹ a využití doplňkového obsahu.¹⁰ U těchto strategií se budu věnovat primárně konkrétním kauzám a revizím rasově senzitivního obsahu. Částečně se také zaměřím na brand a profilaci portálů, tedy na odlišnosti uvažování v rámci procesu revize a výsledným rozhodnutím, tj. jak je s rasově senzitivními díly zacházeno. Každý z portálů má svou specifickou koncepci v rámci jejich brandu, a tudíž se také liší jejich přístup k obsahu, který na své platformě ponechávají.¹¹ Liší se tedy také míra užití jednotlivých strategií.¹² V těchto kapitolách je pak důležité sledovat průběh procesu revize nežádoucího obsahu, neboť se vždy pohybujeme v poměrně odlišném prostředí. Výrazný je například kontrast Netflixu a Disney+, kde Netflix často zapojuje kontroverzi do své brandingové strategie, a oproti tomu Disney+ se snaží, především kvůli svému cílovému publiku, kterým je dětský a mladistvý divák, kontroverzi a jakoukoli nekorektnost eliminovat či se jí předem úplně vyvarovat.¹³ Vývoj a uvažování Disney+ se však progresivně mění a je zajímavé sledovat, k jakým strategiím se postupně tento portál, cílený primárně na dětské publikum, uchyluje.¹⁴

Netflix, HBO MAX a Disney+ nejsou jedinými portály, které řeší problematiku rasově senzitivního obsahu a provádějí patřičné kroky ke kuraci takového obsahu. S touto otázkou se potýká také například Hulu či Amazon Prime Video.¹⁵ Nelze obsáhnout všechny kauzy spojené

⁹ Disclaimer znamená v kontextu SVoD portálů zřeknutí se odpovědnosti za konkrétní AV obsah. To tedy znamená, že SVoD portál nenese odpovědnost za původní obsah a vysílá jej v takové podobě, ve které vznikl. Disclaimer je v kontextu rasově senzitivního obsahu umístěn před takové snímky, které obsahují ofenzivní pasáže, které jsou urážlivé pro dané publikum. Znění disclaimerů se liší dle portálu, tématu apod. Více téma disclaimerů rozebírám v kapitole 3.1. .

¹⁰ Důvody ke stanovení čtyř strategií viz. kapitola Limity práce a kapitoly 1-3.

¹¹ BRYANT, Andy a Charlie MAWER. *The TV Brand Builders: How to Win Audiences and Influence Viewers*. Kogan Page, 2016. ISBN 0749476680.

¹² Tamtéž.

¹³ SCHRÖDER, Cory. What's the Hype?: How the Netflix Brand Thrives on Controversy. *Latana* [online]. 7.4. 2021 [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://latana.com/post/how-netflix-thrives-on-controversy/>

¹⁴ The Walt Disney Company: Stories matter. *The Walt Disney Company* [online]. 2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/>.

¹⁵ VENABLE, Nick. 10 Big TV Shows That Removed Episodes From Streaming Over Controversial Blackface Scenes. In: *CINEMABLEND* [online]. 29.6.2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.cinemablend.com/television/2549064/tv-shows-that-removed-episodes-from-streaming-over-controversial-blackface-scenes>.

s tímto tématem, avšak stojí za zmínku, že se nejedná o problematiku pouze tzv. “velkých SVoD hráčů”.

Mapování typologie strategií u výše zmíněných tří portálů odhaluje několik možností, jak zacházet se senzitivním obsahem či s obsahem, který neodpovídá zásadám daného portálu. Po zmapování vybraných segmentů je možné částečně usouvztažnit strategie k AV oblasti a zvažovat, která ze strategií je k podstatě AV díla nejšetrnější.¹⁶ Své uvažování podložím tímto mapováním, názory diváků, kteří se v diskusích dělí hned na několik názorových skupin, ale také především vyjádřeními SVoD portálů k problematice a vyjádřeními několika tvůrců AV děl. Cílem není vyvodit jeden závěr a zvolit nejvhodnější strategii, ale prozkoumat možnosti dopadu na obsah takových děl a na jejich potenciální proměnu či na proměnu prostředí, ve kterých je bude možné distribuovat a jakou měrou do nich bude zasahováno.

V závěru práce shrnu typologii zkoumaných strategií, čímž vznikne přehled několika možných směrů, kterými se mohou streamingové portály vydat při uvažování nad rasově senzitivním obsahem.

¹⁶ Disney Advisory – Stories Matter | The Walt Disney Company In: Youtube [online]. 6.10.2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=EUT6bIPj_ro&ab_channel=DisneyDiversity%26Inclusion Kanál uživatele Disney Diversity & Inclusion.

Vyhodnocení pramenů a literatury

Téma SVoD strategií v kontextu rasově senzitivního obsahu není oblastí, kolem které by byl dostatek literatury. Je proto nutné hledat literaturu v jednotlivých odvětvích, která do této problematiky spadají a vytvořit tak relevantní podklad pro tuto práci. Z tohoto důvodu jako primární zdroj literatury využívám média a mediální obsah, který diskutovanou problematiku sleduje poměrně komplexně a lze tak zevrubně sledovat dění kolem rasově senzitivního obsahu na SVoD portálech z mnoha úhlů, tedy jak ze společenského či politického, tak i z kulturního. Využívám rozličné zdroje, mezi které spadá zpravodajství, publicistika ad., čímž je možné sledovat rozdílné aspekty při rozebírání oné problematiky. Výhodou je, že například hlavnímu tématu mé práce média, zvláště v posledních třech letech, věnovala značnou pozornost, primárně právě v prostředí USA, které je oblastí mého zkoumání. Díky rozličnosti a množství publikací je možné ověření z více zdrojů a komparace plurality názorů a optik, kterými je na problematiku rasově senzitivního obsahu nahlíženo.

Samotné SVoD portály vydávají svá stanoviska či zprávy o inkluzi a diverzitě, které je díky transparentnosti možné analyzovat a včlenit mezi další zdroje. Toto vřazení mezi další zdroje tak vyústí v rozšíření kontextu problematiky a zkonkretizuje charakteristiku jednotlivých portálů a jejich postojů. Mezi taková stanoviska patří například zpráva o pokroku k inkluzi portálu Netflix či Stories matter portálu Disney+.¹⁷ V těchto zprávách, které portály vydávají je obsaženo například vyjádření se k mediální reprezentaci rasy (viz. Stories matter) či diverzita zaměstnanců portálu (viz. Netflix). Tento segment také napomáhá k profilaci brandu a hodnot portálů a hodnot, které jsou v něm obsaženy. K budování brandu portálů mi dopomohla také kniha *The TV Brand Builders: How to Win Audiences and Influence Viewers*.¹⁸ Ta je důležitá z hlediska pochopení publik a jak důležité je jim naslouchat. Diváci a uživatelé portálů jsou jedním z důležitých faktorů při užívání strategií, neboť jsou to právě diváci, kdo tvoří hlavní finanční pilíř SVoD portálů.

¹⁷ MYERS, Vernā. Our Progress on Inclusion: 2021 Update. In: Netflix [online]. 2021 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://about.netflix.com/en/news/our-progress-on-inclusion-2021-update>

The Walt Disney Company: Stories matter. The Walt Disney Company [online]. 2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/>.

¹⁸ BRYANT, Andy a Charlie MAWER. The TV Brand Builders: How to Win Audiences and Influence Viewers [online]. Kogan Page, April 28, 2016 [cit. 2020-12-12]. ISBN 978-0749476687.

Další literaturou, kterou považuji za nezbytnou součást výzkumu, jsou videa, která jsou přímo spojená s portály. Mám na mysli například informační video k iniciativě Stories matter, které přibližuje její iniciativu.¹⁹ Video Netflix: Freedom and Responsibility zase objasňuje vztah mezi tvorbou obsahu a globalizací a úskalími, která jsou v tomto vztahu obsažena.²⁰ Tímto se dostáváme k širokému kontextu, který obklopuje celou problematiku rasově senzitivního obsahu. V prvních kapitolách se věnuji globálním streamingovým portálům a rasové politice. Pro tuto kapitolu se opírám například o studii E. Behm-Morawitzové s názvem *Media Use and the Development of Racial and Ethnic Identities*, která objasňuje mediální reprezentaci rasy a budování identity skrze média.²¹ Pro mou lepší orientaci v rasové problematice jsem využil studii Antonia De La Garzy s názvem *Critical Race Theory*, která se věnuje podstatě kritické rasové teorie a roli rasy ve společnosti.²² Ve podobném duchu, tedy rasové reprezentace se věnuje také studie *Race and Media: A Critical Essay Acknowledging the Current State of Race-Related Media Effects Research and Directions for Future Exploration* Davida Stampse.²³ Spojením alespoň těchto a některých dalších studií jsem docílil získání základu v oblasti rasové politiky, která je nutná pro její pochopení a hlavně pro možnost analýzy rasově senzitivního obsahu v kontextu SVoD portálů.

Velmi podstatné jsou také reakce a výpovědi samotných tvůrců takových děl, ve kterých byl rasově senzitivní obsah sledán. Tyto výpovědi poskytují pohled na problematiku z tvůrčí perspektivy a mohou se více vymezovat k podstatě samotného díla a poskytnout interní kontext kolem něj. Mezi takové reakce patří například vyjádření Dana Harmona, tvůrce seriálu *The Community*, který v rozhovoru pro NYT obhajuje a zároveň uznává kritiku jedné z epizod seriálu, čemuž se věnuji v kapitole 1.1 Netflix: Community. Dalším příkladem odlišného

¹⁹ Disney Advisory – Stories Matter | The Walt Disney Company In: Youtube [online]. 6.10.2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=EUT6bPj_ro&ab_channel=DisneyDiversity%26Inclusion Kanál uživatele Disney Diversity & Inclusion.

²⁰ Netflix Culture: Freedom and Responsibility. Youtube [online]. 13. 5. 2019 [cit. 2021-10-01]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=pl4UYZfVmTA&ab_channel=WeAreNetflix. Kanál uživatele WeAreNetflix.

²¹ Behm-Morawitz, E. (2020). Media Use and the Development of Racial and Ethnic Identities. In The International Encyclopedia of Media Psychology, J. Bulck (Ed.). <https://doi.org/10.1002/9781119011071.iemp0083>.

²² DE LA GARZA, Antonio. Critical Race Theory. In: The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy [online]. Říjen 2016, s. 1-2 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: [doi:10.1002/9781118766804.wbiect260](https://doi.org/10.1002/9781118766804.wbiect260).

²³ STAMPS, David. Race and Media: A Critical Essay Acknowledging the Current State of Race-Related Media Effects Research and Directions for Future Exploration. In: Howard Journal of Communications [online]. 31:2. 2.3.2020, s. 121-136 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: [doi:10.1080/10646175.2020.1714513](https://doi.org/10.1080/10646175.2020.1714513).

vyznění je vyjádření scénáristy *Little Britain* Matta Lucase, který přistupuje k nařčení z rasově ofenzivního obsahu velmi sebekriticky (viz. kapitola 1.2 HBO *May: Gone with the wind*).

Hlavními prameny jsou mi AV díla, která se stala předmětem rasově senzitivního obsahu a jsou tak diskutována v rámci kauz, na kterých demonstrují ony strategie SVoD portálů. Dalšími prameny jsou snímky, které slouží například pro komparaci s díly v kauzách a jsou uvedeny pro potřebu demonstrace případných odlišností. Samotné strategie nemají přímý základ v literatuře a jejich pojmenování je založeno na mém označení a uvažování. Jejich označení (odstranění obsahu, editace obsahu apod.) je pouze orientační a má za cíl svým pojmenováním co nejkonkrétněji přiblížit princip dané strategie. Média však mohou některé názvy strategií ve svých článcích taktéž využívat.

Fúze těchto pramenů a literatury je jediným způsobem, jak zkoumat tuto komplexní problematiku mé práce. Ve zkratce se dá shrnout, že princip spočívá ve vymezení oblasti SVoD portálů a rasové politiky, do které jsou vsazovány jednotlivé strategie a témata s nimi spjatými. Z této množiny pak vychází i samotné vztažení ke cancel culture a zásahu do AV díla. Výstupem této práce je pak spojení všech zmíněných témat do jednoho celku, čímž tedy vznikne studie spojující právě SVoD portály a problematiku rasově senzitivního obsahu, kde předmětem tohoto spojení jsou právě využívané strategie. Tento cíl považuji za doplnění mezery, kterou v akademické sféře vnímám, a to z pohledu nedostatku literatury, která by se mnou řešenou problematikou zabývala.

Teoretická a metodologická východiska

V této práci se zabývám mapováním strategií SVoD portálů, které užívají při zacházení s rasově senzitivním obsahem. Podstatou těchto konání je proces revize a reinterpretace audiovizu, jejíž obsah byl nově vyhodnocen či označen jako nekorektní z hlediska rasové reprezentace.²⁴ Na takový proces je nutno nahlížet více optikami, aby bylo dosaženo, co možno nejvíce objektivního vyhodnocení závěrečných stanovisek. Toto je důvod, proč jsem se rozhodl kombinovat několik metodologických přístupů. Mým cílem je nejen zmapovat často užívané strategie a demonstrovat je na konkrétních kauzách, ale také popsat samotný proces se všemi jeho fázemi a dopady na konkrétní AV dílo. V neposlední řadě se je nutné zasadit tuto problematiku do současného společenského diskurzu.

Kapitola týkající se globálních streamingových portálů a rasové politiky, slouží za účelem ustanovení širšího kontextu, v němž bude ona problematika dále diskutována. Tato kapitola bude také úvodem pro obecnou teorii reprezentace rasy a interpretačního čtení. Zde tedy stanovím základní paradigmaty, týkající se vztahu a postoje SVoD portálů k problematice rasově senzitivního obsahu v jejich nabídce. S mírným přihlédnutím do dávnější historie se tato kapitola věnuje více současnému diskurzu a mezníkem gradující iniciativy pro větší regulaci a reinterpretaci obsahu je smrt George Floyda v roce 2020. Více informací o specifickém vymezení problematiky stanovuji v Limitech práce.

Metodologie mapování strategií se sestává z více segmentů a obsahuje několik dílčích přístupů. Tyto přístupy jsou nedílnou součástí výzkumu a ustanovení kontextu problematiky. U konkrétních kauz se tedy zaměřím také na brand a charakteristiku jednotlivých portálů, což povede k objasnění, proč portály volí dané strategie. Jinými slovy jde o to, jak se jednotlivé platformy profilují (budují svůj brand), a tedy jak uvažují nad daným obsahem, jak s ním zacházejí a na základě jakých podnětů ho čtou.²⁵

Postup v metodologii je takový, že jednotlivé řazení kapitol, má dvojí opodstatnění a mapování mnou vybraných portálů je díky takto zvolené strukturalizaci práce přehlednější. V první řadě

²⁴ Převážně se jedná o díla v rozmezí 2019-2023, avšak místy je nutné, pro doplnění kontextu, zajít a před toto období. Jedná se zároveň o díla a platformy v kontextu USA (viz. Limity práce).

²⁵ BRYANT, Andy a Charlie MAWER. The TV Brand Builders: How to Win Audiences and Influence Viewers [online]. Kogan Page, April 28, 2016 [cit. 2021-22-08]. ISBN 978-0749476687.

stanovují obecný kontext, čemuž odpovídají dvě kapitoly, které jsou součástí teoreticko-metodologických východisek. Poté volím postup jednotlivých strategií, dle přibližně chronologických reakcí SVoD portálů, které volily po smrti G. Floyda (tj. 25.5.2020). Tento postup jde tedy od prudkého stažení rasově senzitivních obsahů z portálů, přes editaci takovýchto obsahů, až po zvolení příslušného disclaimeru či přidání dodatečného obsahu. Tento postup nemusí být aplikovatelný na všechny kauzy, tedy není obecně platný, avšak pro mapování je velmi nápomocný, ať už v případě přehlednosti či možnosti komparace. Druhým důvodem, proč zvolit tento přístup, je míra zásahu SVoD portálů či externích činitelů (tj. tvůrci, média, fanoušci,...) do samotného AV díla, tedy míra proměny originální obsahu. Toto druhé opodstatnění strukturalizace práce je navíc zakončeno shrnující kapitolou, která řadí všechny strategie vedle sebe a v níž porovnávám ovlivnění obsahu jednotlivými přístupy v problematice rasově senzitivního obsahu.

V práci se také inspiroji oblastí kritické rasové teorie a reprezentace rasy v médiích. Tyto teorie jsou pro mě východiskem pro pochopení kontextu problematik jako je v práci zmiňovaný blackfacing, stereotypizace, hierarchie postav dle etnik a rasy obecně, zesměšňování některých kultur apod. Kritická rasová teorie (CRT) je intelektuální směr, který se snaží pochopit, jak je nadřazenost bílé rasy jako právní, kulturní a politický stav reprodukována a udržována, především v kontextu USA. CRT je součástí mnohem delší badatelské tradice zkoumající rasu a rasismus, (...). CRT se odlišuje jako přístup, který vznikl v rámci právních studií (částečně vychází z kritických právních studií a reaguje na ně); klade si za cíl být nástrojem k sociálním a politickým změnám; byl přijat mezioborově v mnoha oborech, včetně asi nejvýznamnějšího vzdělávání; a v určitých souvislostech se stal zastřešujícím termínem pro studium rasy a rasismu obecně.²⁶ Tento koncept využívám pro pochopení kontextu, avšak konkrétní příklady jsou diskutovány v rovině SVoD portálů a kritická rasová teorie je pouze doplňujícím zdrojem. Řešená problematika má aplikační charakter a v práci dopodrobna nerozebírám historický vývoj a původ rasismu a rasistických vyobrazení v USA.

Rasová reprezentace v médiích je taktéž součástí diskutované problematiky, a to z velmi příznačného důvodu. Obsahy, které jsou reinterpretovány v kontextu současného diskurzu,

²⁶ DE LA GARZA, Antonio. Critical Race Theory. In: The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy [online]. Říjen 2016, s. 1-2 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: doi:10.1002/9781118766804.wbiect260.

tedy silně kritickému proti systematickému rasismu, jsou zkoumány právě z pohledu reprezentace rasy v médiích, tedy v AV dílech, jako jsou například filmy, seriály aj. Je tedy zřejmé, že problémem je taková reprezentace rasy, která se neshoduje se současným paradigmatem jednotlivých ras a etnik ve společnosti. Jinými slovy, média, a tedy i kinematografie, oslovují velké množství diváků/čtenářů/posluchačů, a proto mohou být pro diváky/čtenáře/posluchače hlavním zdrojem informací o neznámých lidech, kulturách a normách.²⁷ Empirický výzkum ukazuje, že (nejen) masová média historicky ponižovala, kriminalizovala a marginalizovala mnoho rasových skupin, což poskytuje zdrcující příklady nesympatického ovlivňování kognitivních, emocionálních a behaviorálních tendencí publika.²⁸ Zde také narážíme na střet dvou optik a vnímání reprezentace rasy, tedy pohled “bělochů” a “people of color”.²⁹ Jak z dalších kapitol této práce vyplývá, mnohé obsahy vznikaly v době, kdy ve vedení filmových studií bylo zastoupeno malé či žádné procento “people of color” a vše bylo vnímáno z tzv. bělošské perspektivy, například v éře klasického Hollywoodu (10.-60. léta 20.století).³⁰ Rasová reprezentace v médiích je pak také jednou z důležitých součástí utváření identity, zařazení do společnosti apod. V kontextu SVoD portálů je tedy oblast rasové reprezentace podstatnou součástí, pokud hovoříme v kontextu rasově senzitivního obsahu. V současném společenském diskurzu je tedy pro SVoD portály důležité, aby svým uživatelům poskytly adekvátní či adekvátně ošetřený obsah a zachovaly si tak jejich přízeň. V následujících kapitolách se již více věnuje rasové politice právě v kontextu SVoD portálů a jejich vnitřní politiky.

Teoreticko-metodologická východiska rozebírám dále v následujících dvou kapitolách, jmenovitě Globální streamingové portály a rasová politika a Mapování a typologie strategií.

²⁷ STAMPS, David. Race and Media: A Critical Essay Acknowledging the Current State of Race-Related Media Effects Research and Directions for Future Exploration. In: Howard Journal of Communications [online]. 31:2. 2.3.2020, s. 121-136 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: doi:10.1080/10646175.2020.1714513.

²⁸ Tamtéž.

²⁹ Kritická rasová teorie také upozorňuje na tzv. intersekcionalní přístup k minoritám. Mimo vlivu rasy se perspektiva komplikuje např. o třídní pohled, ekonomickou situovanost atp. Všechnož nutně souvisí s cílovými publiky portálů.

³⁰ BELTRÁN, Mary a Camilla FOJAS. Mixed Race Hollywood [online] Classical Hollywood and the Filmic Writing of Interracial History, 1931-1939, str.23-45. NY and Londýn: New York University Press, 2008 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z:

https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=0nsTCgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA1&dq=race+in+hollywood&ots=auO5fhj19i&sig=NKloovcLXwMtBLmO3wmK7cXSqy4&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false.

Globální streamingové portály a rasová politika

Globální streamingové portály mají významný vliv na zobrazování rasy a rasové politiky v médiích. Díky svým rozsáhlým knihovnám filmů, televizních pořadů a dalšího obsahu hrají tyto portály velkou roli při utváření veřejného vnímání různých kultur a etnických skupin.³¹ Tento jev platí také u dalších oblastí, jako je například gender či náboženství. Obecně platí, že SVoD portály mají zavedeny zásady moderování obsahu, jejichž cílem je předejít zařazování rasistických či jiných ofenzivních zobrazení do svých programů.³² Tyto zásady se u jednotlivých portálů mohou lišit, ale jejich podstata zůstává stejná. Čím dál více se snaží vytvořit vhodné a inkluzivní prostředí pro předplatitele. V kontextu oscilování mezi globalizačními a glocalizačními strategiemi je v zájmu těchto portálů, aby nejen oslovili co nejširší publikum, ale aby dokázali regulovat a moderovat svůj veškerý obsah takovým způsobem, který je obezřetný ke všem uživatelům, nehledě na jejich rasu, vyznání apod. Pokud hovoříme konkrétně v kontextu rasové politiky, je v zájmu SVoD portálů, aby jejich programy neobsahovaly rasismus a diskriminaci. Chápou, že podpora rozmanitosti, rovnosti a inkluze je zásadní pro vytvoření přívětivého a příjemného diváckého zážitku pro všechny předplatitele.³³ Jak zjistíme v dalších kapitolách mé práce, nejedná se nutně vždy o kompletní odstranění obsahu z portálu. Je však nutné podniknout odpovídající kroky, které budou adekvátní ke konkrétní problematice a kterým bude odpovídat charakter konkrétního portálu, tj. brand, cílové publikum apod. Zvláště pak v kontextu posledních cca 3 let je více apelováno na obezřetnost k inkluzi, diverzitě a neofenzivnímu zobrazování rasy.³⁴ Na pozadí událostí roku 2020 se zvedla vlna iniciativy, která vede k přijetí opatření proti systematickému rasismu. Streamingové portály nemohou, z mnoha důvodů výše zmíněných, zůstat bez odezvy.

³¹ Behm-Morawitz, E. (2020). Media Use and the Development of Racial and Ethnic Identities. In *The International Encyclopedia of Media Psychology*, J. Bulck (Ed.). <https://doi.org/10.1002/9781119011071.iemp0083>.

³² V tomto kontextu pracují s mnoha institucemi, které se zabývají diverzitou a inkluzí v mediálním prostředí či dodržováním lidských práv v rámci kulturních menšin. Jsou to např.: AAFCA, USC Annenberg či IllumiNative.

³³ Doložením jsou například výroční zprávy o inkluzi a diverzitě společnosti Netflix, přičemž portály Netflixu podobně postupují obdobným způsobem. MYERS, Vernā. Our Progress on Inclusion: 2021 Update. In: Netflix [online]. 2021 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://about.netflix.com/en/news/our-progress-on-inclusion-2021-update>.

³⁴ MORRIS, Lauren. All the TV shows removed from Netflix, HBO Max and other platforms over blackface controversy: 30th June 2020 at 3:44 pm. RadioTimes.com [online]. 30.7.2020 [cit. 2021-8-19]. Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/tv/comedy/tv-shows-removed-blackface/>.

25. května 2020 zemřel v Minneapolisu ve státě Minnesota v USA George Floyd. Jeho smrt byla následkem policejní brutality. Policejní jednotky byly přivolány kvůli podezření, že peníze, kterými chtěl G. Floyd na benzínové pumpě zaplatit, jsou falešné. Floyd byl tmavé pleti a příslušníci policie zvolili na základě předsudků velmi agresivní postup, při němž podezříváný muž zemřel.³⁵ Floydova smrt vyvolala ve Spojených státech i ve světě rozsáhlé protesty proti policejní brutalitě a systémovému rasismu. Čtyři policisté, kteří se na incidentu podíleli, byli následujícího dne propuštěni a Chauvin byl později obviněn z vraždy druhého stupně, vraždy třetího stupně a zabití druhého stupně.³⁶ Protesty po celých Spojených státech i po celém světě vyzývaly k ukončení policejní brutality vůči černochům. Ústředním tělesem těchto protestů se stala iniciativa Black Lives Matter, neboť mnozí považovali Floydovu smrt za poslední z dlouhé řady příkladů systémového rasismu a policejní brutality vůči černochům.³⁷ Hnutí také vyzývalo k širším společenským a politickým změnám, které by řešily základní problémy rasismu a nerovnosti, jež nadále sužují černošské komunity.

Otázka rasově senzitivního obsahu byla v oblasti kinematografie nejednou konzultována, dávno před událostmi spojenými se smrtí G. Floyda a protesty Black lives matter.³⁸ Na nekorektní obsah bylo upozorňováno a paradigma reprezentace rasy se postupně měnilo a upravovalo.³⁹ Vztáhneme-li problematiku zobrazování rasy ve filmech na 21. století, můžeme tvrdit, že se stále jedná o složité a vyvíjející se téma, k němuž různé filmy a tvůrci přistupují odlišnými způsoby. Pro kontext uvedu několik příkladů a trendů, které se objevují napříč 21. stoletím. Napříč kinematografií a ostatními médii se začalo více apelovat na větší zastoupení tzv. people of color (dále jen POC).⁴⁰ Jedním z trendů v kinematografii 21. století je nárůst

³⁵ HILL, Evan, Ainara TIEFENTHÄLER a Christiaan TRIEBERT. How George Floyd Was Killed in Police Custody. In: The New York Times [online]. 31.5.2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/05/31/us/george-floyd-investigation.html>.

³⁶ Tamtéž.

³⁷ Black lives matter je sociální hnutí, které se zasazuje o rovné zacházení s černochy ve společnosti, zejména pokud jde o prosazování práva a systém trestního soudnictví. Hnutí získalo širokou pozornost po zabití Trayvona Martina v roce 2012, ale v roce 2020 získalo novou dynamiku po zabití George Floyda. (Wikipedia, 2022) .

³⁸ CFP, ed. CFP: VIEW JOURNAL ON "RACE AND EUROPE'S TV HISTORIES".: DEADLINE: JUNE 01, 2020. In: CST online [online]. 17.4. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://cstonline.net/cfp-view-journal-on-race-and-europes-tv-histories-deadline-june-01-2020/>.

³⁹ MALIK, Musa, Frederic R. HOPP a René WEBER. Representations of Racial Minorities in Popular Movie: A Content-Analytic Synergy of Computer Vision and Network Science. California Santa Barbara, 2021. University of California Santa Barbara, Department of Communication, Media Neuroscience Lab.

⁴⁰ Tento termín je používán pro označení osob, které jsou jiné barvy pleti než "bílé". Termín people of color či person of color není ve svém kontextu rasistický a nemá pejorativní konotaci. Termín nelze zaměňovat s označením "colored" a ani jeho český ekvivalent by neměl znít "barevní", neboť se historicky váže na rasistické označení. (The Anti-Racist Educator) .

počtu filmů, v nichž vystupují herci a postavy z různých rasových prostředí. Patří sem mimo jiné filmy jako *Black Panther* (2018), *Crazy Rich Asians* (2018) či *Moonlight* (2016). Tento jev však můžeme přisoudit také komerčním důvodům, neboť minoritní publika vykazuje v USA značné procento sledování televize a jsou loajální ke svým stanicím, pořadům apod. Operování s rasovými stereotypy je další oblastí, se kterou je nakládáno odlišnými způsoby. Některé filmy například zobrazovaly černošské postavy jako kriminálníky či chudé, zatímco asijské postavy byly vykreslovány jako špti nebo experti na bojová umění. Tato problematika je prozkoumávána nejednou optikou a mnohé filmy a seriály se stereotypy pracují tak, aby upozornily na jejich ofenzivní charakter. V ději jsou často vykresleny tak, aby na ně bylo upozorněno a zároveň je například další postavy odsoudily. Zmiňuji to zde z důvodu jedné z epizod seriálu *The Office*, ve které byl takto vyobrazen blackfacing, avšak i s tímto kontextem byla epizoda odstraněna z několika streamingových portálů.⁴¹ Kauze se věnuji v samostatné kapitole. Dále se také objevují snímky, v nichž je rasismus, diskriminace a prozkoumávání rasové identity ústředním tématem. Příkladem takových filmů jsou *Get Out* (2017), *Sorry to Bother You* (2018) nebo *BlackKkKlansman* (2018). Důraz začal být kladen také na kontroverzní obsazení do některých rolí. Mnohé filmy čelily kontroverzím kvůli výběru herců, zejména když byli do rolí POC vybráni bílí herci. Příkladem je Emma Stoneová, která hrála částečně asijskou postavu ve filmu *Aloha* (2015) či Scarlett Johanssonová, která hrála částečně asijskou postavu ve filmu *Ghost in the Shell*.⁴² Problematický z hlediska rasové reprezentace byl také Ed Skrein, který hrál rasově smíšenou postavu ve filmu *Hellboy* (2019).⁴³ Celkově lze říci, že zastoupení rasy ve filmech v průběhu 21. století bylo smíšené, přičemž některé filmy poskytovaly nuancované a promyšlené zkoumání rasy, zatímco jiné se spoléhaly na stereotypy nebo udržovaly problematickou rasovou dynamiku. Uvádím pouze několik příkladů, týkající se problematiky reprezentace rasy, avšak tyto postačí pro demonstrování faktu, že diskutované téma není předmětem pouze posledních tří let (tj. od smrti G.Floyda). Lze jít i dál do historie,

⁴¹ The Office Season 9 Removes Blackface Scene For Streaming. In: Screen Rant [online]. 26.6. 2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://screenrant.com/office-season-9-blackface-scene-removed-streaming/>.

⁴² ROBINSON, JOANNA. Emma Stone Says Her "Eyes Have Been Opened" by Aloha Controversy. In: Vanity Fair [online]. 15.7.2015 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.vanityfair.com/hollywood/2015/07/emma-stone-responds-aloha-whitewashing>.

⁴³ 'Hellboy' Casting Of Ed Skrein As Japanese Character Draws Whitewashing Backlash. In: Deadline [online]. 23.8.2017 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://deadline.com/2017/08/hellboy-rise-of-the-blood-queen-ed-skrein-ben-daimio-mike-mignola-whitewashing-backlash-asian-american-hollywood-1202155153/>.

avšak předmětem této práce není vymezení historického vývoje reprezentace rasy. Pro genezi současného diskurzu však považuji alespoň tento krátký výčet za nutný.

Ač problematika rasové reprezentace není neprozkoumanou oblastí, po smrti G. Floyda a zesílené rezonance hnutí BLM se objevilo mnoho odvětví, jejichž fungování a strategie se musely restrukturalizovat. Jedním z těchto odvětví jsou právě SVoD portály, které obsahují právě rasově senzitivní AV díla a u kterých je jejich obsah reinterpretován. Na “trendy“ a témata, která jsem zmínil výše, začal být po událostech roku 2020 kladen větší apel a rychlá reakce SVoD portálů byla na místě. V uvozovkách nejsnazší a nejrychlejší reakce byla stažení mnoha ofenzivních AV děl z portálů.⁴⁴ Portály v mnoha případech neměly jasně stanovené strategie, které by adekvátně reagovaly na probíhající společenskou situaci, avšak bylo nutné se vůči ofenzivnímu obsahu vymezit. Portály jako Netflix, Hulu či Amazon Prime si byly dobře vědomi, že absence jakékoliv reakce by mohla znamenat dopad špatného světla na značku celého portálu a případnou ztrátu značné části předplatitelů. Vývoj takových strategií a změna postoje k diskutované problematice se však v průběhu let od událostí roku 2020 změnily. Smazání obsahu nebylo finálním a dostačujícím řešením. Portály se začaly v tomto kontextu profilovat odlišně a svá stanoviska začaly diskutovat s dalšími činiteli, věnujícími se rasové problematice.⁴⁵ To, jakým způsobem se jednotlivé strategie využívaly a jak se jejich užívání proměnilo je hlavním předmětem této práce a obsahem následujících kapitol.

⁴⁴ Black Lives Matter: The shows pulled by broadcasters and streaming services. In: Sky News [online]. 13.6.2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://news.sky.com/story/black-lives-matter-the-shows-pulled-by-broadcasters-and-streaming-services-12004775>.

⁴⁵ ACUNA, Kirsten. Hollywood is taking down blackface TV episodes, but Black creators say it's not enough. In: Insider [online]. 8.8.2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.insider.com/hollywood-removing-blackface-episodes-not-enough-racism>.

Mapování a typologie strategií

Jak jsem již zmínil v předchozí kapitole, streamovací portály reagovaly a reagují na problematiku rasové senzitivity každý trochu jinak a i jejich vývoj uvažování se liší. Toto rozlišné jednání je založeno na mnoha faktorech a specifikách každého portálu. Mezi tato specifika patří například brand a hodnoty portálu, charakteristika, cílové publikum či typ obsahu na platformě. Při odhlédnutí od takovýchto rozdílů je pak zajímavé sledovat rychlé reakce při eskalujících událostech, které si žádají bezprostřední odezvu. Takovou událostí je právě smrt G. Floyda a rostoucí iniciativy volající po odstranění takových prvků, které podněcují systematický rasismus. Ač portály mají svou vnitřní politiku na regulaci rasistického obsahu, jak zmiňuji výše, u mnohých se jako rychlé bezprostřední řešení jevílo dočasné odstranění závadného obsahu.⁴⁶ Tato reakce dala portálům čas na rozmyšlenou, jak s obsahem dále naložit, a zároveň to znamenalo dát najevo, že portálům či tvůrcům daného pořadu není tato záležitost lhostejná.

Jinými slovy platí, že když portál obdrží stížnosti na rasistický obsah, obvykle problém prošetří a určí, zda obsah porušuje zásady portálem stanovené. Pokud ano, může obsah ze své knihovny odstranit nebo k němu přidat tzv. disclaimer, který varuje před urážlivým nebo rasistickým materiálem, jak jsem již krátce vysvětlil výše. V některých případech mohou SVOD portály také spolupracovat právě s tvůrci obsahu na úpravě nebo odstranění rasistických zobrazení z jejich pořadů před jejich zveřejněním na platformě. To může zahrnovat vystřížení urážlivých scén nebo úpravu obsahu s cílem odstranit škodlivé stereotypy a tropy. Právě těmto postupům se věnuji v následujících kapitolách a mapuji, jak se proměnil přístup některých portálů k této problematice.

Mapování těchto strategií by bylo nejefektivnější sledovat aktuálně a provádět výzkum současně s probíhajícími změnami. Ve své práci se však zaměřuji na zpětné mapování, které vede do současné podoby strategií, jež jsou na diskutovaný obsah aplikovány. Pro zpětné mapování a sledování vývoje uvažování mnou zvolených portálů využívám několik zdrojů, které sledují a zaznamenávají celý průběh. Mapování se tedy jednak sestává ze zpráv, které

⁴⁶ MORRIS, Lauren. All the TV shows removed from Netflix, HBO Max and other platforms over blackface controversy: 30th June 2020 at 3:44 pm. RadioTimes.com [online]. 30.7.2020 [cit. 2021-8-19]. Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/tv/comedy/tv-shows-removed-blackface/>.

vydávají samotné portály ve spolupráci s poradenskými institucemi. Často se jedná o tzv. *inclusion and diversity reports*, tedy zprávy o inkluzi a diverzitě.⁴⁷ Mezi ně patří například s Netflixem spolupracující AEN (Asian and Pacific Islander Employees and Allies), věnující se zastoupení zaměstnanců z asijsko-pacifického regionu či například Accessibility (People With Disabilities and Their Allies). V Disney+ je to například AAFCA (The African American Film Critics Association) či CAPE (Coalition of Asian Pacifics in Entertainment). Podstatou těchto zpráv a spoluprací je vytvoření diverzního a inkluzivního prostředí, které je dále transparentní vůči uživatelům SVoD portálů. Součástí těchto zpráv je například zastoupení různých etnik, vyznání či poměr mužů a žen mezi zaměstnanci daného portálu (viz. Přílohy 1 a 2). Zásadní a nezbytnou součástí mapování jsou také média, která sledují každou změnu v dění a obsahu jednotlivých platforem a propojují jejich jednání se společenským kontextem a současným diskurzem týkajícím se rasové politiky. Mezi tato média se řadí jak zpravodajství, tak publicistické články, pořady, periodika apod., neboť je nutné propojit fakta s přihlédnutím k názorové pluralitě a atmosféře ve společnosti. Postoj médií je podobný jako u streamovacích portálů. Faktory v mediálním kontextu jsou taktéž proměnlivé a mnohdy musí bezprostředně reagovat na proměnlivou společenskou situaci.⁴⁸ Tato práce nemá za cíl stanovovat, které strategie a jednání jsou správné a už vůbec vytvářet názor k tématu rasové politiky. Přesto je však nutné uvědomit si, jak média přistupují k oné problematice a jaké informace lze získat a zařadit do mapování. Jak jsem již zmínil, je charakter článků vymezen typem média. Často se setkáme se zevrubným a názorově nezabarveným popisem událostí a strategií, jak lze vyčíst z mnou citovaných článků, tedy například z deníku *The New York Times* či týdeníku *RadioTimes*. Tyto informace jsou pro mou práci velmi přínosné, neboť naplňují podstatu mapování. Lze se však setkat i s kritikou rozhodnutí streamovacích portálů. Některá média mohou rozhodnutí o případném stažení epizod nebo filmů kritizovat a tvrdit, že jde o přehnanou reakci nebo o snahu vymazat historii. Mohou poukazovat na to, že tato zobrazení byla v době vzniku obsahu akceptována a že jejich cenzura v současnosti je zbytečná. V těchto případech se často uchylují k tématu tzv. cancel culture, což často vyvolává největší konflikt ve

⁴⁷ MYERS, Vernā. Our Progress on Inclusion: 2021 Update. In: Netflix [online]. 2021 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://about.netflix.com/en/news/our-progress-on-inclusion-2021-update>.

⁴⁸ Záleží samozřejmě na typu média, jeho zařazení, charakteru, zaměření, cílové skupině ad.

střetu dvou názorových proudů.⁴⁹ Do kontrastu jdou potom články, které kvitují rozhodnutí portálů. Zastupují stanovisko, že jde o krok správným směrem k řešení systémového rasismu v médiích. Mohou tvrdit, že některá rasová vyobrazení byla vždy škodlivá a že jejich stažení z oběhu je důležitým krokem k vytvoření inkluzivnějšího a rozmanitějšího mediálního prostředí. Jedním z příkladů je článek webu The Verge, který podporuje využití disclaimeru na portále Disney+, avšak zároveň upozorňuje na jeho možné zdokonalení a doplnění.⁵⁰ Někde na pomezí se pohybují články, které se zaměřují na kontext, který rozhodnutí o stažení epizod nebo filmů provází. Diskutuje se zde o historickém a kulturním významu daných vyobrazení a také o širším společenském a politickém kontextu, v němž bylo rozhodnutí učiněno. S tím často souvisí i téma dopadu rozhodnutí o stažení epizod nebo filmů na širší odvětví. Mohou se zde vyskytovat predikce, jak toto rozhodnutí ovlivňuje ostatní poskytovatele obsahu a jak by mohlo ovlivnit budoucí rozhodování týkající se toho, jaký obsah je považován za přijatelný. Příkladem je článek CBS News, který se věnuje důvodům, proč byl *Gone With the Wind* stažen z portálu HBO Max a jaké zlepšení přinese přidání disclaimeru, s nímž se snímek na portál vrátí.⁵¹ Tento výčet několika přístupů považuji za podstatný, neboť sám o sobě odráží společenské dění a průběh událostí, tedy i pluralitu názorů a rozdělenou společnost. Z takto názorově zabarvených článků, tedy z kritických, schvalovacích a udávajících kontext, lze určit témata, která souvisí s problematikou rasové politiky a streamovacích portálů a lépe pochopit komplexitu této problematiky. Z mapování strategií jednotlivých portálů proto média nelze vyčlenit.

Doplňujícím zdrojem informací, které je potřeba do mapování zařadit, jsou také vyjádření tvůrců, streamovacích portálů a fanoušků daného obsahu, která jsou umístěna na sociální sítě, do komentářových sekcí a jiných komunikačních kanálů.

⁴⁹ SPANGLER, Todd. Disney Plus' Five-Month-Old Decision to Block Films With Racist Depictions From Kid Profiles Draws New 'Cancel Culture' Ire. *Variety* [online]. 10.3.2021 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://variety.com/2021/digital/news/disney-plus-blocks-racist-films-kid-profiles-1234927194/>.

⁵⁰ ALEXANDER, Julia. Disney+ warns viewers about past racism, but not as well as Warner Bros. In: *The Verge* [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.theverge.com/2019/11/13/20963014/disney-plus-racism-cultural-disclaimer-dumbo-song-of-the-south-warner-bros-tom-jerry>.

⁵¹ COHEN, Li. HBO is bringing back "Gone with the Wind," but says the film "denies the horrors of slavery" in disclaimer. In: *CBS NEWS* [online]. 24.6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/gone-with-the-wind-movie-returns-to-hbo-with-a-new-disclaimer-it-denies-the-horrors-of-slavery/>.

Po kapitole Limity práce se již věnuji jednotlivým strategiím, které SVOD portály využívají, a na jednotlivých kauzách s tímto spojeným demonstruji, v jakém kontextu jsou strategie aplikovány a jaké dopady mohou mít.

Limity práce

Má diplomová práce se zabývá rasově senzitivním obsahem, což je pouze jedno z odvětví původně mnohem komplexnější problematiky. Regulace a reinterpretace AV obsahu a následné možnosti zacházení s takovým obsahem je v kontextu SVoD portálů široké téma, které se nevztahuje pouze k problematice rasové reprezentace a adekvátního zastoupení rasových menšin. Tato problematika se vztahuje také na oblasti genderu či náboženství a portály se snaží přiklánět se k obecně co nejprogresivnější inkluzi. Jedním příkladem jsou zprávy o inkluzi a diverzitě na SVoD portálu Netflix.⁵²⁵³ V mé práci jsem téma vztáhnul pouze na oblast týkající se rasy, za účelem bližšího prozkoumání specifického segmentu.⁵⁴

Práce se soustředí primárně na prostředí severoamerického kontinentu, a to z mnoha důvodů, přičemž zásadní je spojitost s hnutím Black lives matter (dále jen BLM) a s iniciativou portálů podnikat zásadní kroky v oblasti regulace rasově senzitivního obsahu.⁵⁵ S tímto vymezením je také spjata období, kterému ve své diplomové práci věnuji pozornost. Práce se pohybuje na poli posledních cca 3 let, počínaje rokem 2020, konkrétně smrtí George Floyd a rostoucí iniciativou hnutí BLM. Lze tvrdit, že novodobá vlna regulací a reinterpretací AV obsahu v kontextu rasově problematického obsahu je spojena právě s těmito událostmi roku 2020.⁵⁶

⁵² MYERS, Vernā. Our Progress on Inclusion: 2021 Update. In: Netflix [online]. 2021 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://about.netflix.com/en/news/our-progress-on-inclusion-2021-update>.

⁵³ PIEPER, Katherine, Marc CHOUETI, Kevin YAO, Ariana CASE, Karla HERNANDEZ a Zoe MOORE. Inclusion in Netflix Original U.S. Scripted Series & Films. In: USC Annenberg: Inclusion Initiative [online]. 2021 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: https://assets.ctfassets.net/4cd45et68cgf/3lLceJCj7NJsKUeIJHrKG/920c17c6207bd4c3aa7f5a209a23f034/Inclusion_in_Netflix_Original_Series_and_Films_2.26.21.pdf.

⁵⁴ Je nutné mít však na paměti již zmíněnou intersekcionalitu, která se k samotné rase taktéž váže. Ať už se bavíme o kritické rasové teorii či o tématu rasově senzitivního obsahu, je nutné jej stále vnímat v jedné množině s genderem, ekonomickým statutem, vzděláním, třídní pozicí apod. Vymezení oblasti rasy v této práci je tedy stanoveno za podmínek uvědomění si oné intersekcionality, která vyjmenované oblasti stanovuje coby rase inherentní.

⁵⁵ MORRIS, Lauren. All the TV shows removed from Netflix, HBO Max and other platforms over blackface controversy: 30th June 2020 at 3:44 pm. RadioTimes.com [online]. 30.7.2020 [cit. 2021-8-19]. Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/tv/comedy/tv-shows-removed-blackface/>.

⁵⁶ R. CHOW, ANDREW. How the Entertainment Industry Is Reckoning With Racism, From Changing Band Names to Canceling TV Shows. TIME [online]. 30.5.2020 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://time.com/5861848/entertainment-racism-reckoning/>.

E. KULASZEWICZ, Kassia. Racism and the Media:: A Textual Analysis. St. Paul, Minnesota, 2015. St. Catherine University and the University of St. Thomas. Vedoucí práce Ande Nesmith, Ph.D., LICSW.

V případě nutnosti širšího kontextu může práce zacházet do dávnější historie a objasnit konkrétní problematiku.

Výsledkem práce není ustanovení všeobecného řešení, jak nakládat s rasově senzitivním obsahem a zvolení jedné nevhodnější strategie, kterou využívají/by měly využívat všechny portály. Závěrem je proto pouze mapování oněch strategií a možnost inspirace, kterou cestou se lze dále vydat. Nejedná se ani o statistiku využití strategií napříč SVOD portály, neboť práce se zaměřuje pouze na několik z nich a nestanovuje takovéto závěry.

Práci zároveň považuji za jednu z prvních obsáhlejších prací věnující se této problematice a podotýkám, že pole, které je potřeba prozkoumat vyžaduje mnohem širší rozsah a obsáhnout zevrubně problematika SVoD platforem v kontextu rasově senzitivního obsahu by byli předmětem jiného druhu práce. Přínos této práce spatřuji v otevření takovýchto témat v non-americkém prostředí a v upozornění na neprobádané pole aktuálních témat s touto problematikou spojenými.

1. Odstranění obsahu z portálu

Jednou z nejradiálnějších strategií, která sice do AV díla nijak nezasahuje, ale má na něj značný dopad, je úplné odstranění z portálu takového obsahu, který byl vyhodnocen jako ofenzivní či nevhodný z hlediska rasové politiky. Stažení “závadného” obsahu, který je svou podstatou v rozporu s profilací platformy nebo byl v kontextu společenského diskurzu vyhodnocen jako ofenzivní, se může jevit jako rychlé, snadné a účinné řešení. V současné situaci s rapidně se měnícím paradigmatem rasové politiky je však tato strategie nedostačující a plytká.⁵⁷ Ve chvíli, kdy bylo potřeba urychleně jednat, se tato strategie jevila jako adekvátní řešení. Dnes společnost volá po mnohem progresivnějším přístupu, kterým lze čelit systematickému rasismu a konfrontovat tuto problematickou oblast.⁵⁸ Rebecca Wanzo ve svém článku s názvem “*Removing ‘blackface episodes’ is easy. Actually confronting racism in media isn’t.*” doslova píše: „Je snazší smazat tyto epizody, než si dát tu práci a zamyslet se nad prapůvodem černošské karikatury a rasismu v populární kultuře, a to nejen ve Spojených státech, ale po celém světě.“⁵⁹ Společenský tlak, který SVOD portály začaly po smrti G.Floyda vnímat, měl však za důsledek to, že mnohé z nich jednaly “instinktivně” a stažení epizod jim poskytlo čas, aby promyslely svůj postoj k této problematice a zároveň nezůstaly bez reakce. Samotné rozhodnutí odstranit obsah kvůli rasistickému vyobrazení však může být kontroverzní, neboť mnozí mohou namítat, že se jedná o cenzuru či vymazání historie. Jiní se mohou odvolávat na to, že je důležité konfrontovat způsoby, jakými byl rasismus v kontextu minulosti udržován. Jak jsem již zmínil výše, je rozhodnutí o odstranění obsahu kvůli rasistickým vyobrazením složité a nuancované a vyžaduje pečlivé zvážení historického a kulturního kontextu, v němž bylo AV dílo natočeno, a také potenciálního dopadu, který může mít obsah na diváky.⁶⁰ Jak popisuji v následujících kapitolách, mnohé portály u definitivního stažení epizod nesetřvaly a svůj postoj změnily. Některé, podobně jako např. Disney+, změny

⁵⁷ FRAMKE, Caroline. Why Removing Blackface Episodes Is ‘Just Trying to Band-Aid Over History’. In: Variety [online]. July 1, 2020 [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2020/tv/news/blackface-episodes-pulled-30-rock-golden-girls-community-1234694796/>.

⁵⁸ WANZO, Rebecca. Removing ‘blackface episodes’ is easy.: Actually confronting racism in media isn’t. In: CNN [online]. 29.6. 2020 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/06/29/opinions/golden-girls-blackface-episode-wanzo/index.html>.

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ ALEXANDRA, Rae. What Should We Do With Old Racist Movies on Streaming Platforms?. In: KQED [online]. 11.6. 2020 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.kqed.org/arts/13881748/what-should-we-do-with-old-racist-movies-on-streaming-platforms>.

strategie využilo ve svůj prospěch a postavilo na oné změně celou kampaň.⁶¹ K takovému jednání se vrátím v kapitolách týkajících se Disney+, u něž se dá průběh nejlépe demonstrovat.

I když se mnohé epizody, původně stažené pro svůj rasově závadný obsah, vrací na portály, je nutné pochopit jednotlivé kauzy a konkrétní faktory, kvůli kterým se s obsahem takto zacházelo či zachází. Hranice a jasné definice postupů u rasově senzitivních obsahů nejsou pevně vymezeny ani po třech letech (2023) od smrti G. Floyda a přístupy jsou velmi rozličné a názory na ně jsou v diskusích nanejvýš pluralitní (viz. následující kapitoly). Zajímavá je pak například problematika blackfacingu, u kterého je často rozhodnutí téměř definitivní. Jak vyplývá mnohých kauz, jejichž předmětem bylo právě nadměrné a ofenzivní užití blackfacingu, je stažení epizod přímou a definitivní strategií. V některých případech, pokud je to možné a postačující, spadá tato problematika pod druhou strategii, tedy pod editaci obsahu, kde je tato ofenzivní vizualizace “pouze“ editovaná či vystřižena.⁶² Hluběji bude tato oblast prozkoumána v následujících kapitolách.

K tématu odstranění obsahu z portálu se váže jedna oblast, která je často stavěna do opozice tohoto procesu. Touto oblastí je tzv. cancel culture, které se pojí převážně s první a potenciálně s druhou strategií v kontextu rasově senzitivního obsahu (tj. odstranění a editace obsahu). Cancel culture jsem již nepřímo zmínil ve spojitosti s článkem Rebeccy Wanzo, v němž vyžaduje adekvátnější proces při řešení rasistického obsahu, než je “pouhé zametení pod koberec.”⁶³ Ve své podstatě, pokud výraz cancel culture použijeme v kontextu, který zde probírám, se jedná o problematiku umlčení a skrytí témat, která mají naopak být diskutována a objasněna, neboť se jedná o oblasti rezonující a vyžadující progresivnější přístup, než je “zahlasení stop o kontroverzních tématech”.

V této práci se nevěnuji objasnění otázky “co je cancel culture a jaká je její úloha v médiích”, avšak několikrát na tento pojem budu narážet. Obecné pojednání o tomto fenoménu ve

⁶¹ The Walt Disney Company: Stories matter. The Walt Disney Company [online]. 2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/>.

⁶² LAN, Kan. Scrubs: New episodes to come back on Hulu after editing. In: The Nation Roar [online]. 1.7.2020 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://thenationroar.com/scrubs-new-episodes-blackface-hulu/>.

⁶³ WANZO, Rebecca. Removing ‘blackface episodes’ is easy.: Actually confronting racism in media isn’t. In: CNN [online]. 29.6. 2020 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/06/29/opinions/golden-girls-blackface-episode-wanzo/index.html>.

spojitosti s médii naleznete například ve článku advokátní kanceláře Crefovi zaměřené na kreativní odvětví s názvem *Cancel culture: how the creative industries should ride out the storm*.⁶⁴

Nyní již přejdu ke konkrétním kauzám, v nichž je jednotlivými portály využita strategie stažení obsahu z platformy. Půjde o všechny tři výše zmíněné portály, tedy o Netflix, HBO Max a Disney+.

1.1 Netflix: Community

V této kapitole se zaměřím na streamingový portál *Netflix* v kontextu kauzy blackfacingu v jedné z epizod seriálu *Community*⁶⁵. Podobně jako u dalších kauz v této diplomové práci, týkajících problematiky rasově senzitivního obsahu, zkoumám faktory vedoucí k vyhodnocení rasové reprezentace jako neadekvátní a dále povahu a kontext diskutovaných problematik, které společně s výslednými strategiemi usouvztažňuji k brandové profilaci tohoto portálu. Na tomto příkladu analyzuji, jak *Netflix* neadekvátní rasovou reprezentaci vyhodnocuje a jaké reakce svým jednáním vyvolává.

Jedním z nejvýraznějších prvků, jak si dále v práci ukážeme, který je často kritizován v kontextu rasové reprezentace v audiovizí, je tzv. blackfacing.⁶⁶ V mnou zkoumaných portálech, tedy Netflix, Disney+ a HBO, je tento prvek předmětem diskuzí především ve spojitosti s portálem Netflix. Momentem, který je často citován a považován za počátek vlny, ve které je na blackfacing nahlíženo přísnější perspektivou, je vystoupení Tiny Fay, když ohlásila stažení epizod seriálu *30 Rock*, ve kterých se objevuje právě blackfacing.⁶⁷ V reakci na rostoucí národní neklid spojený s ofenzivními rasovými výjevy a zprávami, vznesla bývalá hvězda SNL žádost, ve které se mimo jiné omlouvá za způsobenou bolest.⁶⁸ Tento výrok přednesla Tina Fay veřejnosti

⁶⁴ GAUBERTI, Annabelle. Cancel culture: how the creative industries should ride out the storm. Crefovi [online]. 19.9.2020 [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://crefovi.comcnn/articles/cancel-culture/>.

⁶⁵ Community – USA, 2009-2015, 110 epizod, Dan Harmon, NBC.

⁶⁶ MORRIS, Lauren. All the TV shows removed from Netflix, HBO Max and other platforms over blackface controversy. RadioTimes [online]. 30.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/tv/comedy/tv-shows-removed-blackface/>.

⁶⁷ WEAVER, Nicole. 'The Office' Blackface Scene Gets Edited Out for Netflix and Other Streaming Platforms. CheatSheet [online]. 29.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.cheatsheet.com/entertainment/the-office-blackface-scene-gets-edited-out-for-netflix-and-other-streaming-platforms.html/>.

⁶⁸ HAVILAND, Lou. Tina Fey Pulls '30 Rock' Episodes Featuring Blackface From Streaming – 'I Understand Now that Intent Is Not a Free Pass'. CheatSheet [online]. 23.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.cheatsheet.com/entertainment/tina-fey-pulls-30-rock-episodes-featuring-blackface-from-streaming-i-understand-now-that-intent-is-not-a-free-pass.html/>.

23.6.2020.⁶⁹ 4 epizody tak byly staženy například z platforem jako hulu, Amazon Prime, iTunes nebo Google Play. V návaznosti na tuto událost reagoval na ofenzivní obsah například Jimmy Kimmel, Jimmy Fallon a další.⁷⁰ Krátce na to se začaly objevovat zprávy o upravovaném či odstraňovaném obsahu na portálu Netflix.

Tři dny po stažení epizod seriálu *30 Rock*, tedy 26.června 2020, Netflix a Hulu v reakci na tuto kauzu odstranily epizodu seriálu *Community* s názvem *Advanced Dungeons & Dragons (S02E14)*.⁷¹ V prohlášení společnosti Sony Pictures Television se uvádí, že studio rozhodnutí o odstranění epizody podpořilo.⁷² Problematická byla pasáž, ve které se jedna z postav, profesor Ben Chang (Ken Jeong), vydává v kontextu deskové hry *Dungeons & Dragons* za člena rasy "černí elfové". Jeho kostým doplňuje černá barva, kterou má nabarvený celý obličej. Tento vizuální prvek byl nejen vyhodnocen jako praktikování blackfacingu, ale bylo na něj přímo poukázáno jednou z postav. Například v seriálu *Golden girls* si dvě postavy nanasly pleťové bahenní masky, čímž způsobily, že jejich obličej byly černé. Zde však není téma blackfacingu přímo pojmenováno, pouze se na něj lehce a nepřímou naráží.⁷³ Zatímco v diskutované epizodě seriálu *Community* je toto téma přímo pojmenováno a jednou z postav, Shirley Bennett (Yvette Nicole Brown), dokonce odsouzeno a zkritizováno. Znalost tohoto kontextu je více než důležitá pro orientaci v postupu a postoji Netfixu při odstranění této epizody. Hlavní téma epizody navíc není vůbec téma rasy, rasismu či samotného blackfacingu. Tento díl řeší úplně jinou problematiku, a to téma šikany a jejích následků vedoucím k sebevraždě. Neil (Charley Koontz) má deprese, protože se mu spolužáci neustále posmívají a říkají mu "tlustý Neil". Protože Neila baví *Dungeons & Dragons*, Jeff (Joel McHale) předstírá zájem o tuto hru a zorganizuje ji se studijní skupinou. Skupina je nezkušená a zpočátku s hrou trochu zápasí. Když Neilova postava Duquesne snadno porazí několik skřetů svým mečem,

⁶⁹ Tina Fay vyslovila svou žádost o stažení epizod *30 Rock* NBCUniversalu 23.6.2020, tedy 29 dní po smrti George Floyda.

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ *Advanced Dungeons & Dragons (Community)*. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 12.3. 2023 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced_Dungeons_%26_Dragons_\(Community\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced_Dungeons_%26_Dragons_(Community)).

⁷² MAAS, Jennifer. Netflix Pulls 'Community' Episode 'Advanced Dungeons & Dragons' Due to Blackface Scenes. In: *The Wrap* [online]. 28.6. 2020 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.thewrap.com/community-advanced-dungeons-and-dragons-episode-removed-netflix-blackface/>.

⁷³ VENABLE, Nick. 10 Big TV Shows That Removed Episodes From Streaming Over Controversial Blackface Scenes. In: *CINEMABLEND* [online]. 29.6.2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.cinemablend.com/television/2549064/tv-shows-that-removed-episodes-from-streaming-over-controversial-blackface-scenes>.

udělá na ostatní dojem, což mu hned trochu zvedne sebevědomí. Po mnoha peripetiích hru dohrají a když zbytek skupiny oslavuje a odchází, šťastnější Neil si hru pochvaluje a doufá, že si budou moci zahrát znovu.⁷⁴ Východiskem této epizody je kritika šikany a podpora sebevědomí, potenciálně zaměřením se na dnešní fenomény jako tzv. “self-love či body positivity”. Blackfacing a jeho kritika jsou zde tedy umístěny tak, že vedly k odstranění epizody, která se však zaměřuje na úplně jiné a podstatné téma. Tvůrce pořadu Dan Harmon se v období této kauzy ke stažení epizody původně veřejně nevyjadřoval. Později, v roce 2021, se v rozhovoru s Jeremym Egnerem pro *The New York Times* vyjádřil takto: „Epizodu Dungeons & Dragons stramingové portály oprávněně vyřadily z archivů, protože je v ní vtip obsahující blackfacing. Epizoda je pryč a je v pořádku, že je pryč. Je to také pravděpodobně nejlepší epizoda seriálu *Community*. Jediná věc, kterou bych chtěl, abyste si odnesli při sledování *Community*, je povolení být člověkem, protože všechno lidské je lepší než všechno nelidské. To je jediný ideologický postoj, který *Community* zastává.”⁷⁵ Z kontextu tedy vyplývá, že na tuto ofenzivní praktiku je samotnými tvůrci seriálu nahlíženo kritickou optikou a její záměr byl v komediálním duchu upozornit na její urážlivý charakter. Jak píšou v dalších kapitolách, problém není ve “špatném využití blackfacingu”, ale v jeho samotném použití. Současné paradigma týkající se této problematiky odsuzuje vyobrazení začernění obličeje bez ohledu na kontext, byť sebevíc kritický. Jde tedy o samotnou vizuální stránku, která se sama o sobě pojí s historickým kontextem blackfacingu, jehož cílem bylo zesměšnění černošského obyvatelstva.⁷⁶ V této epizodě se totiž ani nenaplnuje jedna ze dvou podstat blackfacingu, tedy stereotypizace černošského obyvatelstva, jenž je s touto praktikou spojována.⁷⁷ S touto kauzou narážíme na fakt, že platformy jednají různě a legislativa spravující postup při podobných situacích není jasně ukotvená. Proces prakticky identického charakteru se objevil u seriálu *The Office*, jehož kauzu probírám v kapitole 2.1. V tomto případě však byla scéna,

⁷⁴ Advanced Dungeons & Dragons (Community). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 12.3. 2023 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced_Dungeons_%26_Dragons_\(Community\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced_Dungeons_%26_Dragons_(Community)).

⁷⁵ EGNER, Jeremy. The 21 Best Comedies of the 21st Century: (So far). In: The New York Times [online]. 16.6.2021 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/interactive/2021/arts/television/best-tv-comedies-shows.html?>

⁷⁶ STERRITT, David Ph.D.. Blackface, Bamboozled, and Zoe Saldana. In: , Sborník autorů. Quarterly Review of Film and Video [online]. 2016, 9.6.2016, s. 580-583 [cit. 2023-03-29]. ISSN 1543-5326. Dostupné z: doi:10.1080/10509208.2016.1185767.

⁷⁷ PONCZA, Erich. The Impact of American Minstrelsy on Blackface in Europe [online]. Brno, 2017 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/xff12/Final.pdf>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Jeffrey Alan Vanderziel, B.A.

v níž je vyobrazen blackfacing jednou z postav, pouze vystřižena a epizoda mohla po tomto kroku na portálu Netflix zůstat. Samotný Netflix se k takovýmto kauzám často napřímo nevyjadřuje a komentuje spíše své obecné kroky ku podpoření inkluze a diverzity. Větší výpověď pak často podává zpráva, která poskytuje informace o procentuálním obsazením pracovních pozic v multikulturním rozpětí.⁷⁸ Netflix jako takový nechává společnost v této problematice trochu vlastní dedukci. V takovém případě se však stačí opřít o výpovědi tvůrců stažených či editovaných pořadů, o média a také o samotné fanoušky pořadu. Z tohoto komplexu lze zjistit, jaká témata a postupy jsou obsahem diskuzí u tématu rasově senzitivního obsahu a jaká plejáda názorů se s nimi pojí. Příklady uvedené v této kapitole jsou toho důkazem. V kontextu mapování je tento postup dostačující, avšak nelze z něj dělat jasné závěry. Stanovisko samotného Dana Harmona, které jsem zmínil výše, je důkazem rozporuplnosti toho, jak se k této problematice stavět. Na jednu stranu jsou pochopitelné faktory dění a nutnost reakce, na stranu druhou se zde ukazuje nedokonalý a téměř neexistující obecný princip, který by vyjasňoval, jak postupovat. Je to také dané právě tím, že do procesu vstupuje velké množství činitelů (portály, tvůrci, produkční společnosti, herci, média, fanoušci, celebrity apod.).

Jak jsem již zmínil, jedna z postav seriálu *Community*, Shirley (Yvette Nicole Brown), komentuje Changův začerněný obličej, a to konkrétně slovy: „So, we’re just going to ignore that hate crime, huh?“⁷⁹ Shirley doslova pojmenuje tuto ofenzivní praktiku jako trestný čin z nenávisti, přičemž sama je tmavé pleti. Stanovisko je tedy odsouzení a poukázání na ofenzivní charakter blackfacingu. V tomto případě byl kontext přehlížený a Netflix se tedy rozhodl epizodu smazat. Jak však píše v dalších kapitolách, kontext začíná u některých portálů, zejména u Disney+ a HBO Max postupně nabírat na důležitosti a mění se na jeho základě i některé strategie, které portály využívají.⁸⁰ Zde byl zřejmě kontext přehlížen portálem Netflix, ale nikoliv samotnými fanoušky a uživateli platformy a už vůbec ne novináři. Do opozice názoru kritizujícího samotnou podstatu blackfacingu přikládám stanovisko webové platformy CBR (Comic Book Resources), jenž apeluje na důležitost znalosti kontextu a kritizuje extrémní jednání platformy

⁷⁸ Viz příloha č.1 a č.2.

⁷⁹ *Community*, Season 2, Episode 14, NBC, 3.2. 2011.

⁸⁰ O’KANE, CAITLIN. Disney adding disclaimer about racist stereotypes to some old movies. In: CBS NEWS [online]. 19.10 2020 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/disney-disclaimer-racist-stereotypes-old-movies/>.

Netflix, tedy úplné odstranění epizody. „Záměr je důležitý. Tato pasáž je možná šokující, ale smyslem vtipu je Changova nevšimavost k jeho vzhledu, který ve skutečnosti sotva dodržuje nevkusné konvence pravého blackface; nesnaží se zobrazit skutečné rasistické stereotypy, ale spíše fiktivní rasu elfů. Diváci jistě chápou rozdíl mezi začerněním obličeje, které připomíná blackface a aktem rasistického zobrazování, které posiluje ignoranci a nenávisť. Odstraněním epizody Netflix nejen diváky připravuje o možnost, aby se nad těmito rozdíly zamysleli sami, ale také je připravuje o jednu z nejoblíbenějších a nejdojemnějších epizod seriálu.(...)“⁸¹ Dále článek popisuje podstatu epizody, jak jsem již učinil. Autor článku Alexander Purcell však vede diskuzi dál a zamýšlí se nad problematikou komplexnější optikou, podobně jako později další streamingové portály.⁸² „Většina nedávného rozhořčení a reflexe rasistických vtipů a blackface z minulých let je namístě. Je to součást nezbytné konverzace pro pochopení způsobů, jakými urážlivý materiál v médiích formuje vnímání a zraňuje komunity. Dotyčné scény ze seriálu *Community* však v rámci tohoto narativu vyžadují diferencovanější úvahu. Úplné odstranění epizody a předstírání, že neexistuje kvůli jednomu gagu, je diskreditací všech, kteří se podíleli na tvorbě seriálu, fanoušků a všech, kteří mohli mít z širšího poselství epizody prospěch. Pokud se Netflix rozhodne epizodu znovu nahrát se zřeknutím se odpovědnosti (tzv. disclaimer, pozn. aut.), možná je to vhodný kompromis. Neměla by však být obětována a zůstat nepřístupná divákům, kteří mají *Community* rádi, kteří mohou sami rozpoznat význam a záměr vtipu a kteří mohou mít z poselství epizody o šikaně a prevenci sebevražd skutečný prospěch.“⁸³ Epizoda nebyla dodnes (2023) na platformu v jakékoliv podobě vrácena. Zda se jedná o vhodné či nevhodné definitivní rozhodnutí portálu Netflix nemohu v rámci objektivit zkoumání posoudit. Pro tuto práci je z této kauzy podstatné, za jakých okolností a s jakým kontextem, ať už společenským či obsahovým, Netflix s epizodou operoval, jaké faktory zde byly diskutovány a jací činitelé do procesu vstupovali nebo s k němu (ne)vyjádřili.

Ve shrnutí se tento přístup neseťkal s mnoha pozitivními reakcemi. Už se samotného vyjádření Jeremyho Egnera vyplývá, že respektuje rozhodnutí portálů, které epizodu stáhly, ale dodává,

⁸¹ PURCELL, ALEXANDER. *Community:: Advanced Dungeons & Dragons' Shouldn't Have Been Pulled From Streaming*. In: CBR [online]. 4.6. 2020 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://www.cbr.com/community-advanced-dungeons-dragons-shouldnt-have-been-pulled/>.

⁸² Podobnou optikou je myšlena komplexita diskutované problematiky, nikoliv stejné závěry či uvažování.

⁸³ PURCELL, ALEXANDER. *Community:: Advanced Dungeons & Dragons' Shouldn't Have Been Pulled From Streaming*. In: CBR [online]. 4.6. 2020 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://www.cbr.com/community-advanced-dungeons-dragons-shouldnt-have-been-pulled/>.

že je to jedna z nejlepších epizod a stačilo by tedy vystřížení oné ofenzivní scény. Fanoušci mají ke stažení obdobný přístup a v porovnání se stejnou problematikou u epizody *The Office*, kterou rozebírám později, byl u *The Office* zvolen v tomto kontextu adekvátnější přístup, který by fanoušci zřejmě více respektovali. Přidávám výpovědi fanoušků seriálu *Community*, které se objevují k této kauze na platformě Reddit. „Skutečnost, že se zaměřili na tuto epizodu, a ne na mnohem horší a mnohem urážlivější scénu Pierce praktikujícího “brownfacing“, vám ukazuje, co potřebujete vědět. Pierce používá brownface v otevřeně rasistickém humoru, pro zasmání, zatímco Chang používá přehnaný blackface, aby se převlékl za temného elfa, aniž by si byl vědom rasistických konotací.“⁸⁴ „Myslím, že je to ironie, *Advanced D&D* je pro mě nejlepší (epizodou, pozn.aut.) a jedno z nejpřesnějších zobrazení duševního zdraví a považuji tuto epizodu za službu směrem k povědomí o duševních poruchách, jako je deprese. Je to sitcomová epizoda, která vlastně přináší něco dobrého, ale oni ji stáhnou, protože... nepochopili pointu vtipu?“⁸⁵ Nemohu zde obsáhnout všechny komentáře, ale velké množství, a netvrdím, že neexistuje i opoziční názor, se věnuje stejnému tématu, tedy proč je špatně celou epizodu stáhnout a tím smazat i non-ofenzivní obsah epizody. Nepodařilo se mi však najít např. ankety, dotazníky či obsáhlejší rozhovory na toto téma napříč jednotlivými skupinami či etniky pro vyhodnocení jakýchkoli výsledků, jak je tato strategie v tomto konkrétním případě obecně vnímána.

Epizodu seriálu *Community* lze v tomto kontextu zkoumat dál a zhodnotit veškeré další nuance. Přesunu se však k dalším kauzám, které jsou svým charakterem velmi blízké této kauze, a tudíž se k této kapitole budu v kontextu mapování několikrát vracet. Na dalších příkladech odstranění některých AV děl z portálů demonstruji, v čem se portály při jednání “shodly“ a v čem se naopak jejich postupy lišily, vyvíjely a měnily.

⁸⁴ CA_spur. *Advanced Dungeons & Dragons* pulled from Netflix over blackface. In: Reddit [online]. 1.6.2020 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.reddit.com/r/community/comments/hgacsf/comment/fwqz1e/>.

⁸⁵ baymax18. *Advanced Dungeons & Dragons* pulled from Netflix over blackface. In: Reddit [online]. 27.6.2020 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.reddit.com/r/community/comments/hgacsf/comment/fw4d69p/>.

1.2 HBO Max: Gone with the wind

Snímek *Gone With the Wind* (*Jih proti Severu*, 1939) byl problematický před smrtí George Floyd a před rostoucí vlnou kritiky systematického rasismu v roce 2020.⁸⁶ Tento film je problematický z více hledisek, které jsou v dnešním kontextu nepřijatelné, avšak pro nás je důležitá problematika zobrazení otroctví a černošského obyvatelstva. Film byl uveden do kin v roce 1939, tedy v době, kdy Hollywood z velké části ovládali bílí filmaři, kteří udržovali rasistické stereotypy a omezovali příležitosti pro černošské herce a filmaře. Děj filmu se odehrává v období občanské války (1861–1865) a tzv. éry rekonstrukce (1861-1900). Film zobrazuje černochoy jako podřízené a spokojené se svým postavením otroků nebo propuštěnců. Snímek také bagatelizuje realitu otroctví a dopad občanské války na černošské obyvatelstvo. Objevují se zde také škodlivé stereotypy o černoších jako o prostomyslných, nevzdělaných a neschopných.⁸⁷

Ač je tedy *Gone With the Wind* produktem své doby, jeho zobrazení rasy a rasismu zůstalo problematické a bylo/je široce kritizováno historiky, vědci a aktivisty.⁸⁸ Tento kontext je důležitý, neboť dokresluje pozadí momentu, kdy byl film rapidně stažen z HBO. Do událostí roku 2020 se taktéž vedly o snímku diskuze, mnozí jej kritizovaly a některá kina jej dle vlastního rozhodnutí stahovala z programu či jej doplňovala o obsah, který objasňoval kontext filmu. Například v roce 2017 Orpheum Theatre v americkém Memphisu stáhlo snímek ze svého letního programu roku 2018 kvůli rasistickým vyobrazením.⁸⁹ Důležité je uvědomit si pozadí u toho snímku, které odkazuje k faktu, že film se nestal předmětem diskuzí až s rokem 2020 a Black lives matter. Proč je tedy jeho stažení z portálu HBO MAX tak zásadní?

⁸⁶ D. STEVENS, John. The Black Reaction To *Gone With the Wind*. *Journal of Popular Film* [online]. 1973, (2:4), 366-371 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: doi:10.1080/00472719.1973.10661707.

⁸⁷ IVYPANDA. Racism and Prejudice: "Gone with the Wind" and "The Help." In: IvyPanda [online]. 10.9.2020 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://ivypanada.com/essays/racism-and-prejudice-gone-with-the-wind-and-the-help/>.

⁸⁸ Zmínka o faktu, že film je produktem své doby, bude více rozebrána v kapitolách, které se věnují využití disclaimerů a doplňujícímu obsahu.

⁸⁹ GUARDIAN STUFF AND AGENCIES. Theatre in Memphis pulls 'racially insensitive' *Gone With the Wind*. In: *The Guardian* [online]. 29.8.2017 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/2017/aug/29/theatre-in-memphis-pulls-racially-insensitive-gone-with-the-wind>.

Stažení *Gone with the wind* z portálu, konkrétně 10.6.2020, se stalo součástí vlny odstraňování epizod v přímé reakci na smrt G. Floyda.⁹⁰ Rasově senzitivní až ofenzivní obsah a jeho kritika volně vplynula do událostí spojených s kritikou systematického rasismu, a i po dlouholetých diskuzích, jak se snímkem naložit, byl film (dočasně) smazán z HBO. Co z tohoto vyplývá je, že snímek byl problematický předtím, ale až tyto události byly důvodem, proč bylo jeho smazání ze streamingové platformy namístě. Stažení filmu doplňuje komentář jednoho z mluvčích HBO: „*Gone With the Wind* je produktem své doby a zobrazuje některé etnické a rasové předsudky, které byly v americké společnosti bohužel běžné. Tato rasistická zobrazení byla špatná tehdy a jsou špatná i dnes, a proto jsme měli pocit, že ponechat tento titul bez vysvětlení (reakce) a odsouzení těchto zobrazení by bylo nezodpovědné.“⁹¹ Zde je nutné zdůraznit, že samotné stažení snímku z portálu je přímou očividnou reakcí na červnové události roku 2020 a HBO MAX zvolilo toto řešení, aby byla reakce na společenskou situaci ihned a jasně vidět. Stažení filmu bylo totiž téměř okamžitě doplněno komentářem, že se snímek na platformu vrátí a jeho stažení je pouze dočasné. Ve vyjádření HBO také stálo, že navrácení snímku bude doprovázeno upozorněním či jiným dodatečným obsahem, který objasní kontext, ve kterém snímek vznikl a okomentuje jak téma filmu, tak problematiku rasistického obsahu.⁹² Těmito postupným změnám a vývoji, ke kterému HBO MAX dospělo se věnuji v odpovídajících kapitolách.

HBO se od využití strategie Netflixu, kterou jsem rozebíral v předchozí kapitole, mírně liší, a to v přístupu k vyjádření. U Netflixu se mnozí pokoušeli spíše spekulovat, zda se epizoda *Community* vrátí a pokud ano, tak za jakých okolností. HBO v tomto světle vnímalo situaci více komplexně a alespoň mírně předešlo některým nejasným otázkám tím, že předestřelo, že se problematickému snímku budou dále věnovat a pokusí se jej za adekvátních opatření vrátit zpět na platformu. Tento krok dle mého soudu odpovídá tvrzením, že „zametení této

⁹⁰ Ve vlně, kterou smrt G.Floyda odstartovala, lze nalézt i další podněty, které vedly ke stažení některých AV děl. Například v tomto případě, scenárista John Ridley sám poukazoval na romantizující stránku otroctví a udržování stereotypů spojených s „POC“. Spojitost se smrtí G.Floyda je však z hlediska časového ukotvení stanoviska scenáristy nevyhnutelná. (Harpers's Bazaar, 2020).

⁹¹ VICTOR, Daniel. HBO Max Pulls 'Gone With the Wind,' Citing Racist Depictions. In: The New York Times [online]. 10.6. 2020 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/06/10/business/media/gone-with-the-wind-hbo-max.html>.

⁹² GONZALES, Erica. *Gone with the Wind* Returns to HBO Max with a Disclaimer About Its Portrayal of Slavery. In: Harper's Bazaar [online]. 25.6. 2020 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.harpersbazaar.com/culture/film-tv/a32824639/gone-with-the-wind-hbo-max/>.

problematiky pod koberec“ není vhodným krokem při boji proti systematickému rasismu a na portál nevrhá dobré světlo.⁹³

1.3 Disney+: Peter Pan, Dumbo a jiné

Disney+ je, nebo alespoň ve svých začátcích byl, specifickou SVoD platformou pro své zaměření na dětského diváka. Postupem prochází proměnou, v níž přibývá obsahu pro dospělé, avšak primární zacílení na rodinu a dětského diváka zůstává, zvláště pak s fokusem na tzv. „dětské profily“.⁹⁴ Z tohoto hlediska je pohled na problematiku rasově senzitivního obsahu specifický právě v ohledu na mladší publikum, u kterého je rasově ofenzivní obsah vztažen právě k jejich věku a k pozici vnímání. Disclaimerům a dalšímu uvažování nad tím, jak takový obsah uchopit a podat jej například dětem a mladistvým, se sice budu věnovat v pozdějších kapitolách, ale je dobré zmínit tento kontext částečně už nyní. Disney si již dříve kladlo otázky spjaté s tím, jaké informace a znalosti předávají jejich filmy divákům, kteří teprve začínají poznávat svět a utváří se jejich osobnost. Po událostech roku 2020 takové uvažování zdynamizovalo právě akcentem na rasově senzitivní obsah. Důkazem je například video od The Walt Disney Company z roku 2020, ve kterém se Geena Davis (herečka a zakladatelka Geena Davis Institute, pozn.aut.) vyjadřuje takto: „Jaký vzkaz posíláme malým dětem v jejich nejzranitelnějším věku, když jsou mnohé postavy jednorozměrné, stereotypní, hozené na druhou kolej, hypersexualizované nebo tam prostě vůbec nejsou?“⁹⁵ Video je spjaté s iniciativou Disney s názvem Stories Matter, kterou rozebírám později. Důležité je však znát postoj a situaci Disney+ před rokem 2020 a vědět, že povědomí o škodlivém vyznění některých vyobrazení ve filmech na jejich platformě již bylo diskutováno a pokusy o řešení se zde taktéž objevily. Například v roce 2019 se u některých snímků začaly objevovat tzv. disclaimery, které

⁹³ FRAMKE, Caroline. Why Removing Blackface Episodes Is 'Just Trying to Band-Aid Over History'. In: Variety [online]. July 1, 2020 [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2020/tv/news/blackface-episodes-pulled-30-rock-golden-girls-community-1234694796/>.

⁹⁴ Disney: Social responsibility. The Walt Disney Company [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://impact.disney.com/>.

⁹⁵ Disney Advisory – Stories Matter | The Walt Disney Company. Youtube [online]. 6. 10. 2020 [cit. 2031-08-04]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=EUT6bIPj_ro&ab_channel=DisneyDiversity%26Inclusion. Kanál uživatele Disney Diversity & Inclusion.

se vyjadřovaly k "závadnému" obsahu. Byly však schovány pouze v popisku streamovaného videa a jejich rétorika a vyznění nebyly dle diváků dostatečné.⁹⁶ K tomu ale až později.

I přes mírnou průpravu a jednání o rasově ofenzivním obsahu zmizela některá AV díla z portálu Disney+ v reakci na smrt George Floyd a vlně kritiky systematického rasismu. Jak jsem již nastínil na začátku této kapitoly, odstranění snímků z tohoto portálu má svá specifika, konkrétně limitovaná věkem. V kontextu červnových událostí roku 2020 byly problematické snímky rychle staženy, avšak pouze z dětského profilu, který je pod značkou PG-7. Z počátku se jednalo především o tyto čtyři filmy: *Dumbo* (1941), *Peter Pan* (1953), *Swiss Family Robinson* (1960) and *The Aristocats* (1970).⁹⁷ I toto jednání bylo dočasné doporučení od organizací zabývajících se inkluzí a diverzitou. Společnost Disney uvedla, že filmy porušovaly nedávno přidané "obsahové doporučení".⁹⁸ V této kapitole je důležitý samotný akt odebrání AV díla z platformy a problematické pasáže spojené s rasově senzitivním či ofenzivním obsahem. Proto nyní projdu důvody alespoň u zmíněných čtyř filmů, kvůli kterým byly dočasně odebrány z „dětských profilů.“

Petr Pan byl poprvé uveden v roce 1953. Ústřední příběh je o dospívání, dětských radostech a snech, které jsou realizovány ve fantasy Zemi Nezemi. Téma tedy není závadné, jedná se opět spíše o vizuální stránku a problematiku stereotypů. Ve fantaskní zemi se objevují „Indiáni“ neboli „původní obyvatelé“, v původním znění „Native Americans“.⁹⁹ Problematické je však jejich vyobrazení (viz. Příloha č.3). Postupem času bylo ztvárnění indiánských postav ve filmu kritizováno za stereotypnost a urážlivost. Postavy "rudých indiánů" jsou zobrazeny jako karikatury, včetně přehnaných rysů, jako např. červené pleti, velkých nosů a čelenek z peří. Zobrazení postav utvrzuje škodlivé stereotypy o původních obyvatelích Ameriky a jejich kultuře. Samotné označení „REDSKINS“ (rudokožci), jenž se ve filmu používá, je ofenzivní a rasistické. V roce 2020 se v otázce přijatelnosti používání tohoto slova zvedla vlna kritiky, v níž

⁹⁶ ALEXANDER, Julia. Disney+ warns viewers about past racism, but not as well as Warner Bros. In: The Verge [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.theverge.com/2019/11/13/20963014/disney-plus-racism-cultural-disclaimer-dumbo-song-of-the-south-warner-bros-tom-jerry>.

⁹⁷ EDWARDS, Eve. WHICH DISNEY MOVIES ARE 'CANCELLED'? PETER PAN, DUMBO AND THE ARISTOCATS REMOVED. In: HITC [online]. 6.3. 2021 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.hitc.com/en-gb/2021/03/06/disney-movies-cancelled/>.

⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹ LASKOW, Sarah. The Racist History of Peter Pan's Indian Tribe. In: Smithsonian Magazine [online]. 2.12. 2014 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.smithsonianmag.com/arts-culture/racist-history-peter-pan-indian-tribe-180953500/>.

je jedním z příkladů washingtonský fotbalový tým Redskins, který si pro sezónu 2020 změnil svůj název na Washington Commanders.¹⁰⁰ Podobně jako u blackfacingu, který je urážlivý vizuálně sám o sobě a navíc spojován se stereotypy, je toto konkrétní vyobrazení Indiánů ofenzivní a již dlouho předmětem diskuze v kontextu rasově senzitivního obsahu (viz. článek od Sarah Laskow). V tomto případě však pasáž s Indiány zabírá značnou část snímku a nelze jej jakkoli editovat tak, aby byla odstraněna pouze problematická pasáž filmu. Snímek byl proto v dětském profilu stažen a později doplněn o disclaimer, který více rozeberu v kapitole 3.1.

Ve snímku *Dumbo* se objevuje jiná problematika, a to konkrétně reference na kontroverzní osobnost z přelomu 19. a 20. století. Příběh této animované pohádky pro kontext není až tak důležitý, neboť problematika se vztahuje spíše k odkazům a vyobrazení „POC“. Ústředním bodem, který byl nejčastěji a nejvýrazněji kritizován je postava havrana, který se jmenuje Jim Crow.¹⁰¹ Tato postava, společně s některými pasážemi napříč filmem, odkazuje na rasové segreganční zákony z přelomu 19. a 20. století, jejichž název byl inspirován písní *Jump Jim Crow*, v níž kabaretiér Thomas D. Rice zesměšňoval mluvu černošských otroků.¹⁰² Toto však nemusí být jediný důvod pro dočasné odebrání snímku. Snímek je protkáan problematickými pasážemi, které jsou vázány na vnímání „POC“ 40. let 20. století. Například vrány jsou ve snímku vyobrazeny jako vyvrhelové z ulice se značným afroamerickým přízvukem (viz. Příloha 4). Pracovníci cirkusu, z nichž mnozí jsou „POC“, převážně Afroameričané a Asiaté, vykonávají podřadné práce, jako je úklid a vaření, což posiluje stereotypy o tom, že barevní lidé jsou odsouváni na podřadná místa s nízkým statusem. Problematický a ofenzivní je také text písně *"Song of the Roustabouts."*¹⁰³ Píseň obsahuje texty jako "...když dostaneme výplatu, všechny peníze vyhodíme." a "...otročíme, dokud nejsme téměř mrtví.". Píseň posiluje negativní stereotypy o POC a jejich pracovní morálce. Všechny tyto prvky ve filmu *Dumbo* odrážejí rasové postoje a stereotypy, které převládaly v době vzniku filmu. Tyto důvody vedly k tomu,

¹⁰⁰ EDWARDS, Eve. WHICH DISNEY MOVIES ARE 'CANCELLED'? : PETER PAN, DUMBO AND THE ARISTOCATS REMOVED. In: HITC [online]. 6.3. 2021 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.hitc.com/en-gb/2021/03/06/disney-movies-cancelled/>.

¹⁰¹ Tamtéž.

¹⁰² PILGRIM, David. What was Jim Crow. In: Ferris State University [online]. Zář, 2000 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/what.htm>.

¹⁰³ Roustabout je profesní pojem. Tradičně se jím označoval pracovník se širokými, nspecifickými dovednostmi. Používal se zejména pro označení pracovníků show nebo cirkusů, kteří manipulovali s materiálem pro výstavbu na výstavištích. V moderní době se používá pro zaměstnání na venkově, například pro pomocníky při stříhání ovcí, a pro pozice v ropném průmyslu. (Wikipedia).

že organizace jako African-American Film Critics Association a Coalition of Asian Pacifics in Entertainment poskytly "průběžné poradenství a myšlenkové vedení v kritických otázkách a změnách vnímání ve společnosti".¹⁰⁴

Swiss Robinson Family (1960) je dobrodružný příběh o odvážné rodině, která se musí spojit, aby přežila v novém domově na opuštěném ostrově. Švýcarský pastor, jeho žena a čtyři synové ztroskotají na neznámém tropickém ostrově, poté, co je smetla zuřící bouře na moři. V tomto případě je problematická pasáž s místní hrozbou v podobě pirátů. Piráti, kteří si zneprátelí rodinu Robinsonových, jsou vykresleni jako stereotypní cizí hrozba. Mnozí z nich jsou vyobrazeni s praktikováním yellowfacingu nebo blackfacingu, nosí účesy se "samurajským culíkem", hábity, jsou přehnaně nalíčení a nosí extravagantní šperky, což posiluje jejich barbarství a "jinakost" (viz. Příloha 5).¹⁰⁵ Mluví také nesrozumitelným jazykem a představují drsnou a rasistickou reprezentaci Asiatů a obyvatel Blízkého východu.¹⁰⁶ Samotný konflikt může být interpretován jako boj mezi "POC" a "bílémi". Někteří kritici tak mohou namítat, že toto zobrazení upevňuje negativní stereotypy o POC a posiluje představu, že běloši jsou ze své podstaty nadřazeni nebělochům. Filmu v dnešním kontextu nepomáhá ani kontext, ve kterém byl snímek natočen, podobně jako tomu je u *Petera Pana* a *Dumba*. Pokud bychom vedli diskuzi, zda snímek záměrně obsahuje rasistická vyobrazení, bylo by samozřejmě těžké objektivně stanovit závěr. V současném diskurzu je však závěr téměř jasný a snímek lze jednoznačně zařadit, dle zmíněných zdrojů, minimálně za rasově senzitivní obsah.

The Aristocats (1970) je ve zkratce o aristokratických kočkách, které žijí se svým majitelem, bohatou operním pěvkyní, dokud se komorník, nedozví o jejich dědictví a nezačne usilovat o to, aby se jich zbavil. Kočky se spojí s kočkou z ulice, aby se vrátily domů a komorníka zahnal. Problematika je zde velmi podobná jako v předchozích filmech. Na základě vyjádření, které na svých stránkách uvádí Disney, je problém v pasáži, ve které je jedna z koček zobrazena jako rasistická karikatura národů Blízkého východu s přehnanými stereotypními rysy, jako jsou šikmé oči a zuby. Zpívá anglicky se špatným přízvukem namluveným bílým hercem a hraje na

¹⁰⁴ PIETSCH, Bryan. Disney Adds Warnings for Racist Stereotypes to Some Older Films. In: The New York Times [online]. 18.10.2020 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z:

<https://www.nytimes.com/2020/10/18/business/media/disney-plus-disclaimers.html>.

¹⁰⁵ Yellowfacing, brownfacing ad. jsou jiné verze praktikování blackfacingu.

¹⁰⁶ STORIES MATTER. The Walt Disney Company: Stories Matter [online]. 2020 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/>.

klavír hůlkami (viz. Příloha 6). Toto zobrazení posiluje stereotyp "věčného cizince" a ve filmu se objevují také texty písní, které zesměšňují čínský jazyk a kulturu. Text je zanechán v původním znění, aby vynikly stereotypizované a ofenzivní fráze: „Shanghai, Hong Kong, Egg Foo Young. Fortune cookie always wrong.“¹⁰⁷

Disney má jeden precedens, který mluví za všechny zmíněné kauzy, u kterých se projednává rasově senzitivní obsah. Snímek *Song of the South* (1940) je známý právě tím, že byl z mnoha důvodů shledán rasistickým a digitálně ani nikdy nevyšel. Jedním z hlavních problémů filmu je jeho romantizující zobrazení plantážnického systému a "starého Jihu" obecně.¹⁰⁸ Film představuje idylický obraz Jihu, v němž jsou černoši šťastní, žijí na plantážích a pracují pro "bělochy". To samozřejmě ignoruje drsnou realitu otroctví a systémového útlaku a násilí, kterému černoši v této době čelili. Strýček Remus je zobrazen jako "stereotypní veselý černochoch", který se spokojí s tím, že celý den zpívá a vypráví příběhy, místo aby pracoval nebo se zasazoval o svá práva. Ve filmu se také několikrát objevují černošské postavy používající lámanou angličtinu, což posiluje představu, že černoši jsou méně inteligentní nebo vzdělaní než "běloši". Stereotypy spjaté s černošským etnikem, zesměšňování či řazení POC do podřadných společenských vrstev, to vše tento snímek obsahoval.¹⁰⁹ Disney se snažil, aby byl tento snímek zapomenut, čímž by se zbavil tohoto rasově ofenzivního počínu. Následovaly proto i změny v zábavním parku Disneylandu, konkrétně u atrakce Splash mountain, která stále obsahovala spojitosti s kontroverzním snímkem.¹¹⁰

Všechny uvedené snímky a kauzy, až na *Song of the South*, jsou nyní součástí iniciativy Stories matter, kterou rozebírám v samostatné kapitole. Jde totiž o neustále se měnící paradigma u velmi dynamického fenoménu boje proti systematickému rasismu. Smazání snímků a zapomenutí na rasistická vyobrazení či špatnou rasovou reprezentaci se z počátku mohlo jevit jako rychlé, přirozené a efektivní řešení, avšak opak je pravdou. Jak jsem již zmínil dříve a zmíním mnohokrát později, společnost se mnohdy nespokojí s jednoduchým odstraněním

¹⁰⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸ Příběh filmu se odehrává během Americké občanské války (tj. 1861 – 1865).

¹⁰⁹ TAFOYA, Scout. Disney may never live down *Song of the South* — or its attempted do-over: Splash Mountain's closure is just the most recent attempt to rewrite Disney history. In: Polygon [online]. 22.3. 2023 [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://www.polygon.com/century-of-disney/23649353/song-south-disney-splash-mountain-racist-controversy>.

¹¹⁰ Tamtéž.

bolestivých témat a vyžaduje si mnohem sofistikovanější a pragmatičtější přístup.¹¹¹ A tento fakt se netýká pouze mezí praktikování blackfacingu, ale mnohem komplexnější oblasti pojící se k rasové problematice.¹¹² Než se však dostanu ke strategii, kterou Disney+ využívá nejvíce a klade na ní velký důraz, tedy k využití disclaimerů, bude se nejprve věnovat strategii, kterou je editace obsahu. Tato proces má k úplnému odstranění snímku blíže než využití disclaimerů, neboť je odstraněna jeho část, tedy problematická pasáž.

¹¹¹ FRAMKE, Caroline. Why Removing Blackface Episodes Is 'Just Trying to Band-Aid Over History'. In: Variety [online]. July 1, 2020 [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2020/tv/news/blackface-episodes-pulled-30-rock-golden-girls-community-1234694796/>.

¹¹² WANZO, Rebecca. Removing 'blackface episodes' is easy.: Actually confronting racism in media isn't. In: CNN [online]. 29.6. 2020 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/06/29/opinions/golden-girls-blackface-episode-wanzo/index.html>.

2. Editace obsahu

Editace obsahu, tedy jinými slovy, v kontextu rasově senzitivního obsahu, odstranění problematické pasáže z AV díla, je další strategií, která se objevuje (nejen) napříč SVoD portály. V tomto případě jde o “mírnější” strategii vůči AV dílu, neboť je odstraněna pouze jeho část, místo jeho celkového odebrání. Avšak stejně jako u všech strategií se jedná o zásah, který obsah reinterpretuje, mění či pozměňuje nahlížení na něj. Tato strategie, podobně jako u odstranění obsahu z platformy, je často diskutována v kontextu tzv. cancel culture a je předmětem velkých diskuzí, zda je rušení či omezování daného obsahu řešením. Nejčastější využití této strategie můžeme nalézt v momentech, kdy je potřeba odstranit vizuální prvek, jakým je například blackfacing, jak ihned demonstruji na pár příkladech. Editace v obsahu je často řešením ve chvíli, kdy je ofenzivní scéna snadno vypustitelná, tedy není nutná pro příběh či je soběstačná (viz. kapitola 2.1 Netflix: *The Office*). Ani tuto strategii, stejně jako žádnou jinou, a její využití nelze generalizovat. Záleží na více faktorech, jako jsou tvůrci pořadu, SVOD portály samotné, fanoušci či širší kontext AV díla. Jednotlivé kauzy a příklady jsou velmi specifické a okolnosti využití strategií se taktéž liší. Zajímavý kontrast je vidět například v kauzách seriálu *Community* a *The Office*, které v této práci popisují. Zdá se, že problematika skýtá značné podobnosti a přesto jsou východiska odlišná.

Později uvádím několik příkladů editace obsahu i na jiných portálech více do hloubky, avšak v tuto chvíli považuji za nutné demonstrovat alespoň ve zkratce několik příkladů editace obsahu pro širší kontext. V červnu 2020 bylo několik epizod seriálu *30 Rock (2006-2013)* na různých streamingových platformách, včetně Hulu, Amazon Prime Video a iTunes, editováno tak, aby byly odstraněny scény s blackfacingem.¹¹³ Ve stejném měsíci byly takto editovány epizody seriálu *Scrubs (2001-2010)* ze stejného důvodu.¹¹⁴ Další příklady, jako je epizoda *The Office* s názvem *Dwight's Christmas, Lady and The Tramp* nebo *Dumbo*, rozebírám podrobněji v podkapitolách 2.1 a 2.2. Je však důležité zmínit, že příkladů lze nalézt mnohem víc. Nelze však obsáhnout všechny. Editace tohoto charakteru se objevuje také mimo téma rasově

¹¹³ VENABLE, Nick. 10 Big TV Shows That Removed Episodes From Streaming Over Controversial Blackface Scenes. In: CINEMABLEND [online]. 29.6.2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.cinemablend.com/television/2549064/tv-shows-that-removed-episodes-from-streaming-over-controversial-blackface-scenes>.

¹¹⁴ Tamtéž.

senzitivního obsahu. Editaci lze nalézt v oblastech genderu, náboženství, profesí apod. Často se toto děje v kontextu reinterpretace a měnícího se paradigmatu. Jedním z příkladů je seriál *Little Britain* (2003–2006) a vyjádření jednoho z jeho scénáristů Matta Lucase: „Kdybych se mohl vrátit a natočit *Little Britain* znovu, nedělal bych ty vtipy o transvestitech. Nehrál bych černochoy. V podstatě bych ten seriál nedělal. Lidi by to našťvalo. Dělali jsme krutější komedii, než bych dělal teď. Společnost se od té doby hodně posunula a moje vlastní názory se vyvinuly. (...)“.¹¹⁵

Reinterpretace a nová optika nahlížení na některé obsahy nejsou žádnou novinkou v oblasti kinematografie a kultury obecně. Mění se pohled, pluralita názorů a nové významy, které jsou k dílům přisuzovány, jsou dynamickou a obtížně uchopitelnou množinou. Jak je vidět například u *Song of the South* či jak si ukážeme u Jima Crowa v *Dumbovi*, podněty k re-editaci díla přicházely a nyní stále přicházejí od rozličných skupin a jednotlivců s odlišným vztahem k samotnému dílu. Jak jsem již zmínil, mohou sem spadat jak tvůrci, tak fanoušci, SVoD platformy apod. Po událostech roku 2020 je nutné klást důraz na všechny tyto „vnější i vnitřní činitele“ a SVoD platformy si tento fakt, jak u některých příkladů demonstrují, uvědomují. Tímto jen upevňuji historický kontext reinterpretací a editací děl, jenž není pouze věcí 21. století. V následujících příkladech rozeberu kauzy, na nichž je opět zajímavé pozorovat jejich vývoj a porovnávat je mezi sebou.

2.1 Netflix: The Office

26 .6. 2020 byla editována epizoda seriálu *The Office* (2005–2013), konkrétně 9. díl 9. série s názvem *Dwight's Christmas*. Z epizody byla odstraněna scéna, ve které se jedna z postav převlékla za tzv. Zwarte Piet (Černý Petr). Tato postava byla vyobrazena v barevném kostýmu a začerněnou tváří. Pro tuto scénu je důležitý kontext. Dwight Shrute (Rainn Wilson) chce uspořádat tradiční „Schrutovské Pensylvánské Nizozemské Vánoce“. Součástí těchto oslav jsou postavy Belsnickel a Zwarte Piet. Oscar (Oscar Nunez), jedna z postav seriálu, si vyhledá na internetu, jak vypadá Zwarte Piet a upozorní, že není v pořádku využívat blackfacing, ani v tomto případě. Mose, jenž je za Černého Petra přestrojen, dostává od Dwighta zprávu, ať

¹¹⁵ JOEST, Mick. Netflix And BBC Pull TV Comedy From Streaming Over Blackface Scenes. In: CINEMABLEND [online]. 9.6. 2020 [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://www.cinemablend.com/television/2547869/netflix-and-bbc-pull-tv-comedy-from-streaming-over-blackface-scenes>.

nechodí do „kanclu“ v tomto kostýmu. Následuje záběr na Mose, který se na parkovišti otočí a odjíždí. Právě tato scéna byla ze seriálu vyjmuta.¹¹⁶ K tomuto se váže jeden z výroků Tiny Fay, vyjadřující se k této problematice. „Pokud chceme odvádět dobrou práci a být lepší ve spojitosti s rasou v Americe, věřím, že je na místě odstranit epizody, ve kterých si herci nanášejí „rasu měnící“ make-up. Nyní chápu, že ani „záměr“ není povolením pro bílé lidi používat těchto výjevů.“¹¹⁷ Pokud bychom měli interpretovat tento „záměr“ ve zmíněné epizodě *The Office*, byla by jím myšlenka, kdy je na blackfacing poukazováno ostatními postavami jako na špatnou a ofenzivní záležitost. Seriál je touto poetikou protkaný a blackfacing není jediným tématem, na který je takto poukazováno.¹¹⁸ I přes tento fakt byl blackfacing vyhodnocen jako neadekvátní a nevhodný. Toto jednání lze usouvztažnit k dílu pořadu *The Today Programme*, ve kterém komička Ava Vidal objasňuje, proč rasismus a neadekvátní rasová reprezentace nemůže být pouhým vtipem. Vysvětluje, že blackfacing a rasismus obecně nemůže být předmětem humoru, neboť je nástrojem útlaku. Komédie může být skvělá, když vytváří napětí a všichni cítí onu tenkou hranici, avšak nikoli, když se jedná o napětí opírající se o rasismus.¹¹⁹ Návrh na editaci epizody, tedy vystřížení nevhodné scény, přišel od tvůrce seriálu Grega Danielse.¹²⁰ Jeho jednání taktéž reaguje na zvyšující se rasové nepokoje a na přísnější vyhodnocování neadekvátní rasové reprezentace. Svá dosavadní tvrzení dokládám vyjádřením Danielse: „*The Office* je o skupině lidí, kteří spolu pracují se vzájemným respektem, a to i přes nevhodné jednání jejich šéfa (...). Seriál využívá satiru, coby nástroj pro poukázání na nepřijatelné chování a akcentaci inkluze. Dnes (26.6.2020) jsme odstranili scénu, ve které se objevil blackfacing, jenž měl vyznít jako kritika specifické rasistické evropské praxe. Blackfacing je nepřijatelný a vyjádřit onu pointu takto vizuálně bylo špatné. Omlouvám se za

¹¹⁶ WEAVER, Nicole. 'The Office' Blackface Scene Gets Edited Out for Netflix and Other Streaming Platforms. CheatSheet [online]. 29.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.cheatsheet.com/entertainment/the-office-blackface-scene-gets-edited-out-for-netflix-and-other-streaming-platforms.html/>.

¹¹⁷ HAVILAND, Lou. Tina Fey Pulls '30 Rock' Episodes Featuring Blackface From Streaming – 'I Understand Now that Intent Is Not a Free Pass'. CheatSheet [online]. 23.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.cheatsheet.com/entertainment/tina-fey-pulls-30-rock-episodes-featuring-blackface-from-streaming-i-understand-now-that-intent-is-not-a-free-pass.html/>.

¹¹⁸ Seriál podobně nakládá s tématy jako je rasa, gender, třídní příslušnost, náboženství apod.

¹¹⁹ VIDAL, Ava. Blackface in comedy is never 'just a joke' – it's a tool of oppression. *RadioTimes* [online]. 23.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/tv/comedy/ava-vidal-blackface-comedy/>.

¹²⁰ Návrh na editaci byl podán přibližně 26.6.2020, tedy chvíli po projevu Tiny Fay a téměř měsíc po smrti George Floyda.

bolest, jenž jsem způsobil.“¹²¹ Epizoda seriálu byla původně poprvé odvysílána již 6.12.2012 na NBC, přičemž k její re-editaci dochází téměř po sedmi letech. Zde poukazuji na výraznou spojitost mezi aktuální společenskou situací a reakcí médií, tedy i streamingových portálů a tvůrců. Současná společenská situace je zde opět primárním faktorem, jenž vede k revizi AV obsahu a jeho následné editaci. Z vyjádření Grega Danielse a z iniciativy poskytnout serveru *Variety* rozhovor na téma nevhodnosti užití blackfacingu vyplývá, že návrh na revizi a její vykonání vzešel právě od tohoto tvůrce seriálu, a to velmi pravděpodobně v souvislosti se vzrůstajícími kritikou proti systematickému rasismu a s aktuálním společenským diskurzem.¹²² Podstatou tohoto konkrétního příkladu neadekvátní reprezentace rasy bylo tedy vyobrazení blackfacingu jako takové, bez ohledu na kontext. Reakce tvůrce se, tedy reakce na požadavek odstranit blackface, i v případě, že byl použit v záměru kritiky této praktiky, odpovídá ostatním odstraněním blackfacu v ostatních případech, které v práci uvádím. Editace jedné epizody, nikoli její kompletní odstranění, se pak jeví jako šetrné řešení z hlediska tvůrce vůči AV obsahu.¹²³ Je však důležité zmínit, jaké rozporuplné reakce se od fanoušků seriálu objevily například na sociálních sítích.¹²⁴ Fanoušky toto jednání rozdělilo do několika názorových skupin, a to konkrétně z hlediska relevance řešení problematiky blackfacingu a rasové reprezentace.¹²⁵ „Bezcenná signalizace ctnosti ze strany Netflixu. Pointou scény bylo poukázat na nevhodné využití blackfacingu. Ale místo toho vystříháme tuto pointu a prostě to cenzurujeme, neboť tolik lidí je tímto specifickým momentem uraženo. (Není).“¹²⁶ V tomto komentáři pod příspěvkem, který podává zprávu o vystřížení oné scény, se objevuje názor, který akcentuje kontext a pointu scény, čímž obhájí užití blackfacingu. Staví se tedy do opozice názoru, jehož podstatou je nevyužívat blackfacing za žádných okolností, což se stalo

¹²¹ MAAS, Jennifer. 'The Office' Season 9 Christmas Episode Re-Edited to Remove Blackface Scene (Exclusive). *The Wrap* [online]. 26.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.thewrap.com/the-office-blackface-episode-scene-removed-netflix-dwights-christmas-belsnickel-black-peter/>.

¹²² THORNE, Will. 'The Office' Blackface Scene Edited Out, Netflix Pulls 'Community' Blackface Episode. *Variety* [online]. 26.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://variety.com/2020/tv/news/the-office-blackface-scene-edited-out-community-episode-pulled-netflix-1234691427/>.

¹²³ Tento příklad jsem vybral z důvodu povahy reakce, tedy provedení revize a následné re-editace a také z důvodu reakce na společenský podnět.

¹²⁴ Reakce slouží pouze pro demonstraci názorové rozmanitosti a částečné reflexe společenské plurality postojů.

¹²⁵ Toto tvrzení lze vyčíst z komentářů (Twitter apod.) vláken, které se tématu věnují. Výzkumný vzorek však nelze považovat za výsledek, který by vzešel ze specifického výzkumu či jiného průzkumového šetření.

¹²⁶ STOCK, Dylan. Worthless virtue signalling on the part of Netflix. The point of the scene was that dressing in blackface is offensive. Facebook [online]. 29.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ign/posts/10157913989016633>.

jakýmsi ústředním pravidlem v této problematice portálů jako Netflix, Hulu aj.¹²⁷ Uživatel také poukazuje na to, že epizoda byla upravena pro Netflix, jak sám článek píše. Pravdou je, že ve stejné době, kdy Greg Daniels vydal své prohlášení o editaci zmíněné epizody, přecházel seriál ze své domovské platformy NBCUniversal's Peacock na portál Netflix.¹²⁸ V článku IGN, na který uživatel reagoval, se mimo jiné objevují podobné reakce portálu Netflix vůči dalším seriálům.¹²⁹ Nic se tedy nemění na faktu, že Netflix taktéž reagoval svým jednáním na aktuální společenskou situaci, tudíž krok Grega Danielse konvenuje svou reakcí i s faktem, že *The Office* měnil platformu. Vráťím se však na chvíli zpět k názorové pluralitě. Mezi fanoušky seriálu se v komentářích neobjevují přímo komentáře, které by tvrdily, že je blackfacing v pořádku, avšak kritika se snáší převážně na proces, který je označován jako "boj proti rasismu", tedy vystřížení oné scény, jinými slovy zásah do AV obsahu. Někteří toto jednání považují za nefunkční či nesprávné.¹³⁰ „Jsem proti čemukoli, co zesměšňuje či dehonestuje rasu či etnikum, ale toto to není. Záměrem byla kritika této praktiky. Ničemu to nepomůže. (...)“¹³¹ Jiní volají po umístění disclaimeru, coby varování před možným ofenzivním obsahem.¹³² Výsledkem zůstává umístění *The Office* na portál Netflix, přičemž diskutovaná epizoda je zde v editované podobě.¹³³

Je dobré přihlédnout také k aktuální profilaci brandu portálu Netflix, jejíž mnohé aspekty taktéž konvenují s aktuální společenskou situací. Pokud se zaměříme na umístění *The Office* na tento portál s vědomím, že specifická pasáž již zmíněné epizody byla vyhodnocena jako ofenzivní a byla následně vystřížena, můžeme se odkázat na několik konkrétních bodů profilace Netflixu, které se k této problematice mohou vázat. Netflix se věcmi jako je risk,

¹²⁷ ALTER, Rebecca. Every Blackface Episode and Scene That's Been Pulled From Streaming So Far. Vulture [online]. 29.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.vulture.com/2020/06/blackface-tv-episodes-scenes-removed-streaming.html>.

¹²⁸ FOWLER, Matt. The Office Episode Featuring Blackface Has Been Edited for Netflix. IGN [online]. 28.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: https://www.ign.com/articles/the-office-episode-featuring-blackface-has-been-edited-for-netflix?sf124628935=1&fbclid=IwAR04OCv0movHdZ4__4ET1DSb1VDoBjLY2GK0mSntcatzN-liydx72ZRkPM.

¹²⁹ Viz. kapitoly *Community*, *W/ Bob a David*, *Little Britain*, *Come Fly with me*.

¹³⁰ Jak jsem zmínil výše, je nutné mít na paměti, že zde uvádím pouze příklad jednoho z nespočteně mnoho komentářů. Nelze na jeho základě generalizovat obecnou pravdu, ač se tento typ komentářů a vyznění může v daném vlákně několikrát opakovat. Takový závěr by musel být založen na specifičtějším kvantitativním výzkumu, pro který v této práci není prostor.

¹³¹ CÁCERES, Gerardo. I'm all for making ammends for anything that demeans or degrades a race or ethnicity, but this ain't it. Facebook [online]. 29.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ign/posts/10157913989016633>.

¹³² HANSEN, Scott. Add a disclaimer at the beginning of these episodes. Facebook [online]. 28.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ign/posts/10157913989016633>

¹³³ Psáno ke konci roku 2021.

kontroverze, provokace či svoboda názoru netají, naopak je využívá ve svém brandu ku svému prospěchu, ač se po událostech roku 2020 tento přístup v oblastech rasy či genderu lehce zmírnil.¹³⁴ Jedním z důkazů tohoto tvrzení může být slogan Freedom and Responsibility (Svoboda a zodpovědnost).¹³⁵ Takto je například nazváno promo video, ve kterém zaměstnanci Netflixu pojednávají o svých pozicích, kde jim je dána možnost plně realizovat své nápady, za které však nesou zodpovědnost.¹³⁶ Tento bod profilace Netflixu však ustupuje v kontextu problematiky blackfacu do pozadí a je zde kladen důraz spíše na body globálního dosahu portálu a tzv. glocalizace. Globálního dosahu se Netflix snaží docílit například právě skrze tzv. glocalizaci a jejich obsah i brand je spravován tak, aby se zaměřoval na jednotlivé země a etnika.¹³⁷ Důkazem toho je například promo video *One Story Away*, které je adaptováno do více jazyků, kdy komentář je často namluven známou osobností dané země.¹³⁸ Ve francii tak v komentáři můžeme slyšet hlas herce Omara Sy, zatímco komik Hannah Gadsby je hlasem v Austrálii.¹³⁹ S tímto souvisí jeden z mnoha cílů této platformy, a to konkrétně strategické začlenění inkluze a rozmanitosti v souladu s produkováním takového obsahu, který inovativně vyhovuje všem kulturním prostředím.¹⁴⁰ Pokud se tedy v *The Office* řeší problematika blackfacingu, je logické, že v souvislosti s brandem Netflixu, nebude možné umístit na tento portál epizodu, kde se blackfacing vyskytuje. Tento fakt konvenuje s povahou glocalizace, která vytváří dojem pečlivého a opatrného jednání se všemi kulturními prostředími.¹⁴¹

V tomto bodě, kdy jsem již několik příkladů blackfacingu uvedl, je možné tvrdit, že kolem této praxe je pomalu zkonstruován úzus, který je v problematice rasově senzitivního obsahu na SVoD platformách přijímán a aplikován (viz. Netflix, Disney+, Hulu, Amazon Prime a další).

¹³⁴ Toto tvrzení se v čase může měnit, neboť se strategie Netflixu neustále vyvíjí a mění.

¹³⁵ Stejný název, tedy Freedom and Responsibility nese i zveřejněná prezentace Reeda Hastingsse, která v sobě obsahuje hodnoty a cíle této streamingové platformy. (Netflix Culture: Freedom Responsibility. Slideshare).

¹³⁶ Netflix Culture: Freedom and Responsibility. Youtube [online]. 13. 5. 2019 [cit. 2021-10-01]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=pl4UYZfVmA&ab_channel=WeAreNetflix. Kanál uživatele WeAreNetflix

¹³⁷ Netflix Mission and Vision Statement Analysis. Mission statement [online]. [cit. 2021-10-1]. Dostupné z: <https://mission-statement.com/netflix/>.

¹³⁸ One Story Away | Netflix In: Youtube [online]. 10.9.2020 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z:

https://www.youtube.com/watch?v=lqkVUFYMZWM&ab_channel=Netflix. Kanál uživatele Netflix.

¹³⁹ BEER, Jeff. Why Netflix built its first global brand campaign around one of the most controversial parts of its UX. BrandKnew [online]. 14.9.2020 [cit. 2021-10-1]. Dostupné z: <https://www.brandknewmag.com/why-netflix-built-its-first-global-brand-campaign-around-one-of-the-most-controversial-parts-of-its-ux/>.

¹⁴⁰ Netflix Mission and Vision Statement Analysis. Mission statement [online]. [cit. 2021-10-1]. Dostupné z: <https://mission-statement.com/netflix/>.

¹⁴¹ Tamtéž.

Vizualizování blackfacingu, jeho jakékoli praktikování a pojení s danými stereotypy nelze zobrazovat za jakýchkoli okolností. Pokud je to možné, je potřeba danou scénu, kde se tato ofenzivní praktika vyskytuje, smazat či upravit tak, aby byl blackfacing odstraněn včetně ofenzivního obsahu s ním spjatým. V některých případech však scénu není možné vystříhnout, neboť je příliš zásadní pro příběh či pochopení zápletky či kontextu ve fabuli daného AV díla. V takových případech se nabízí úplné odstranění obsahu či jeho značné předělání, což je poměrně složitý proces, zvláště, když se jedná o starší díla.

Zde částečně odpovídám na otázku, proč je postup u epizody *Community* odlišný než postup u *The Office*. U obou příkladů se jedná o problematickou scénu s vyobrazením blackfacingu. U *The Office* byla scéna vystřižena, v případě *Community* byla epizoda z platformy stažena. Proč tomu tak je? Přímá odpověď úplně neexistuje, ale lze z dosavadními informacemi polemizovat nad okolnostmi a specifiky. Je tedy nutné zvážit několik faktorů. U *The Office* šlo scénu lépe odstranit, neboť se jednalo u scénu před úvodními titulky a pro děj epizody nebyla tolik podstatná, ač své opodstatnění, dle slov Grega Danielse, měla. U *Community* byla problematická scéna o něco více zakomponovaná do děje a postavy na profesora Changa “praktikujícího blackfacing” reaguji a hrají s ním deskovou hru *Dungeons and Dragons*.¹⁴² To může být důvod, proč je těžké scény s Changem odstranit, neboť by to narušilo celou strukturu epizody. Jak jsem již zmínil v samostatné kapitole, Chang se zde objevuje pouze cca v jedné čtvrtině celé epizody a zbytek epizody se k němu v roli “temného elfa” již nevrací. I tak byla celá epizoda z portálu odstraněna. Je dobré se nad celou komplexitou problému pozastavit a klást si otázky jako například: „Zvažoval Netflix jakoukoliv jinou možnost? Vycházelo odstranění epizody z podnětů fanoušků či od samotných tvůrců? Bylo editování epizody vůbec možností? Proč Netflix nevydal žádné vyjádření k této konkrétní problematice? Jak se Netflix obecně vyjadřuje k této problematice?“. Toto je pouze několik možností, které dle mého uvažování může vyvolat tato specifická problematika. Oblast strategií při rasově senzitivním obsahu je velmi komplexní a z hlediska čerstvosti těchto kauz (2020-2023) je poměrně stále těžké a vlastně i nemožné vyhodnocovat a ustanovit obecně platné závěry.

¹⁴² Community [seriál]. Season 2, Episode 14, Advanced Dungeons&Dragons, USA: NBC, 3.2.2011.

Pro další příklad editování obsahu jsem zvolil již zmíněné animované filmy ze studia Disney+, u nichž došlo k úpravě obsahu. Tyto příklady, společně pak s dalšími streamingovými portály, které zmíním v kapitole 5, nám dokreslí množinu, kterou pojí právě princip editace původního obsahu.

2.2 Disney+: Lady and The Tramp

Disney+, jak uvádím v další kapitole, pomalu přešlo do fáze, kdy se soustředí na historický kontext vzniku daných AV děl a ve své iniciativě *Stories matter* klade důraz na zachování obsahu v takové podobě, která v sobě z hlediska rasové reprezentace zanechává problematické pasáže, které jsou však vsazeny do mezí daného kontextu. K tomu však až později. Důležité je, že i s touto myšlenkou Disney+ některé pasáže edituje. Jak si na následujících příkladech ukážeme, je to především z hlediska vysoké míry ofenzivního obsahu, který nelze v díle ponechat, zvláště, když je možné jej vystříhnout tak, aby více nepoškodil fabuli díla a syžetově dílo dále dávalo smysl. Vystřížené sekvence jsou z hlediska rasové teorie nepřijatelné a spadají pod stejnou problematiku jako blackfacing (viz. Teoretická a metodologická východiska). V tomto momentě je důležité uvědomit si, že je nutné najít kompromis a adekvátní řešení, kdy je potřeba vyhodnotit, zda ponechat daný obsah v jeho surové podobě a odkázat jej na historický kontext jeho vzniku nebo jej odstranit pro jeho bolestivé a ofenzivní vyznění, které je neomluvitelné a pro dané AV dílo nepotřebné. K této problematice se mohou názorové skupiny stavit velmi odlišně a může být těžké názorový kompromis odhalit. Pokud se však bavíme v rámci SVoD platformem, je na každé z nich, jakým způsobem vyslechne tyto názorové skupiny, jak bude vnímat daný tlak společnosti a jakou strategii zvolí. Disney+ osciluje nejvíce mezi dvěma přístupy, tedy mezi editací a užitím disclaimerů, čímž se nejšetrněji, jak si dále ukážeme, snaží vyhovět co možno nejširšímu publiku a najít adekvátní cestu v problematice rasově senzitivního obsahu.¹⁴³ Nejlépe bude, demonstrovat si toto tvrzení na dvou příkladech týkajících se editace obsahu a poté na kapitole, která se již více zabývá iniciativou *Stories matter* a užitím disclaimerů.

¹⁴³ STORIES MATTER. The Walt Disney Company: Stories Matter [online]. 2020 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/>.

Jeden z příkladů, který v této práci ještě zmíněn nebyl, je editace v animovaném filmu z dílny studia Disney *Lady and the Tramp*.¹⁴⁴ Tento první příklad je zajímavý tím, že se nejedná o přímou editaci originálního zpracování tohoto známého animovaného filmu. Disney+ zde udělal kompromis, který částečně obsahuje obě varianty, které jsem popsal výše, tedy editaci a disclaimer. V původní verzi snímku *Lady and the Tramp (1955)* se vyskytuje píseň s názvem „*The Siamese Cat Song*“. Píseň byla mnohými kritizována za její rasistické vyznění, které je ofenzivní vůči Asiatům, a to hned z několika důvodů.¹⁴⁵ Píseň je rasistickou karikaturou, která je plná stereotypů asijské kultury a stereotypů, jenž byly obecně spojovány s Asiaty. Jména koček, Si a Am, jsou považována za rasistická, neboť přispívají ke škodlivým stereotypům a posilují představu asijských kultur jako méněcenných nebo exotických. Kočky jsou dále vyobrazovány s předkusem, coby zesměšněním vzhledu (viz. Příloha č.7) a jejich hlasy jsou opět, stejně jako u předchozích příkladů, s nádechem lámané angličtiny a ofenzivního přízvuku.¹⁴⁶ I samotná hudba byla shledána jako rasistická nebo spíše stereotypy podporující, a to kvůli zvuku „gongu“. Navíc jejich role v ději je taková, že naprosto zdemolují dům Lady a vinu svedou na ni, což z nich dělá padouchy.¹⁴⁷ Text písně opět podporuje prvek odcizení těchto postav a akcentuje jejich „neamerický“ původ a neznalost americké kultury.¹⁴⁸ Ve své komplexitě vyznívá celá píseň ofenzivně a vyplývá z ní záměr zesměšnit asijskou kulturu a staví jí na podřadnou úroveň ve společenském žebříčku. Opět se zde odráží historický kontext, tedy dobové vnímání „people of color“, k čemuž se váže i přidaný disclaimer k tomuto snímku na Disney+.¹⁴⁹ Disclaimerem, který rozebírám v odpovídajících kapitolách, Disney+ vyřešilo tuto ofenzivní scénu, kterou pro kontext, a zřejmě i v duchu *Stories matter*, na platformě zanechalo. Avšak editace obsahu proběhla taktéž ve spojitosti se značkou *Lady and the Tramp*,

¹⁴⁴ *Lady and the Tramp* [film]. Režie Hamilton Luske, Wilfred Jackson, Clyde Geronimi. USA: The Walt Disney Pictures, 1955.

¹⁴⁵ BRYAN, ALEXANDER. 'Lady and the Tramp' Disney+ remake cut offensive 'Siamese Cat Song' (for 'What a Shame'). In: USA TODAY: Entertainment [online]. 13.11.2019 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/entertainment/movies/2019/11/13/disney-lady-and-tramp-racist-siamese-cat-song-what-shame/4185695002/>.

¹⁴⁶ WHITE, Brett. Here's How 'Lady and the Tramp' Tackled the Problematic "Siamese Cat Song". In: DECIDER [online]. 12.11.2019 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://decider.com/2019/11/12/lady-and-the-tramp-siamese-cat-song-remake/>.

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ BRYAN, ALEXANDER. 'Lady and the Tramp' Disney+ remake cut offensive 'Siamese Cat Song' (for 'What a Shame'). In: USA TODAY: Entertainment [online]. 13.11.2019 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/entertainment/movies/2019/11/13/disney-lady-and-tramp-racist-siamese-cat-song-what-shame/4185695002/>.

¹⁴⁹ Tamtéž.

akorát ne v originálním snímku. V roce 2019 vznikla nová live-action verze filmu se stejným názvem. *Lady and the Tramp (2019)* je jedním z mnoha snímků, které spadají do vlny, v níž se oblíbené snímky (nejen) z dílny studia Disney předělávají do tzv. live-action verze.¹⁵⁰ Jedná se o provedení, v nichž vystupují živé bytosti animovaných filmů, které jsou animovány do našeho (lidského/pozemského/neanimovaného) živého světa. Je pro ně často typické propojení živých herců s animačními technologiemi a VFX efekty.¹⁵¹ V tomto případě se jedná o jakési oživení a ozvláštňení daného snímku na základě jasné a divácky populární předlohy. Scénáristi se tak soustředí na neotřelé a vizuálně poutavé novodobé zpracování a původní obsah je po dějové stránce téměř zachován. Zde však nastal problém s onou scénou obsahující *The Siamese Cat Song*. Disney si uvědomilo, že není možné zachovat tuto scénu s původními kontroverzními prvky, a proto ji pro live-action remake aktualizovali. Původní a rasově ofenzivní dvojice koček je nahrazena hubenými šedými kočkami s tmavými pruhy a bez stereotypních vizuálních prvků, jakými byl například zmiňovaný předkus (viz. Příloha č.8) Místo *The Siamese Cat Song* zpívají postavy vystoupení s názvem *What a Shame*, jež má pozměněný text i hudbu. *What a Shame* je optimistické bluesové číslo ovlivněné ragtimem, podobné tomu, které bylo populární mezi diváky na počátku devadesátých let minulého století, kdy se děj filmu odehrává. Místo toho, aby tuto ragtimovou píseň, žánr s kořeny v afroamerických komunitách přelomu století, zpíval bílý interpret (podobně jako Peggy Lee zpívala v 50. letech minulého století *The Siamese Cat Song*), *What a Shame* napsali a nazpívali černošští umělci, bratři a spolupracovníci Janelle Monae - Nate "Rocket" Wonder a Roman GianArthur. (...) V remaku filmu *Lady and the Tramp* je také více dbáno na živé herecké a hlasové obsazení "people of color".¹⁵² V článku Bretta Whitea dále stojí: „Takto společnost Disney upravila kurz remaku tím, že změnila aspekt příběhu, který nebyl součástí původního animátorského návrhu a nebyl součástí zdrojového materiálu. A díky této korekci získal Disneyho kánon nové hudební číslo, které je poctou danému období.“¹⁵³ Tato "pseudo-editace" je výsledným kompromisem společnosti Disney a také příkladem, který plně pokrývá povědomí o nutnosti revize snímků, které spadají do

¹⁵⁰ *Lady and the Tramp* [film]. Režie Charlie Bean USA: Disney Platform Distribution, 2019.

¹⁵¹ LELLO, Leslie. What Is A Live-Action Movie?. In: How to produce movies [online]. 2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://howtoproducemovies.com/what-is-live-action-movie/>.

¹⁵² WHITE, Brett. Here's How 'Lady and the Tramp' Tackled the Problematic "Siamese Cat Song". In: DECIDER [online]. 12.11.2019 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://decider.com/2019/11/12/lady-and-the-tramp-siamese-cat-song-remake/>.

¹⁵³ Tamtéž.

problematiky rasově senzitivního obsahu. Tento proces, tedy dodání disclaimeru k původnímu obsahu a zároveň editace původního obsahu v mezích nově vzniklého remaku, je naplnění premisy, které Disney stanovuje ve své iniciativě *Stories matter*. Jde o pochopení historického kontextu a zároveň o pochopení lidí, kterých se rasově senzitivní obsah dotýká a následně o nalezení adekvátního řešení pro obsáhnutí těchto oblastí. Komplexitu problematiky doplňuje i stanovisko režiséra snímku Charlieho Beana: „Cítil jsem příležitost a zodpovědnost udělat zde (ve filmu *Lady and the Tramp*; pozn.aut.) něco zcela nového a odlišného.(...) Spolupracovníci na hudbě k filmu, Nate "Rocket" Wonder a Roman GianArthur, napsali novou píseň a namluvili hlasy koček v novém filmu, který se právě vysílá.¹⁵⁴ Bryan Alexander ve svém článku doplňuje: „Bean věří, že nová verze "ctí pointu příběhu" o zlotřilých kočkách, ale novým způsobem. Kočky už nejsou siamské, nahradily je devonské rexy, což jsou "chladně vypadající kočky s obrovskými ušima a velkýma očima".“¹⁵⁵

Za podobnou formu editace bychom mohli považovat i již zmíněnou problematiku snímku *Dumbo* (1941) a pasáž s postavou Jima Crowa. Původní snímek, vložený na portál Disney+, obdržel taktéž, jako *Lady and the Tramp* (1955), disclaimer, ač měl být dle několika zdrojů podroben úpravě a na portále by měla být editována právě scéna s Jimem Crowem. Potvrzení, že film scénu neobsahuje se mi však nepodařilo dohledat, pouze zmínky o odebrání a následném editování se místy objevují.¹⁵⁶ Tak či tak, live-action remake Tima Burtona z roku 2019 tuto scénu vůbec neobsahuje a spadá tedy do podobné “pseudo-editace” jako v případě remaku *Lady and the Tramp* (2019).

Disney se v podobném duchu, tedy za apelu na inkluzi a diverzitu, soustředí i na ostatní remaky a live-action filmy, ve kterých provádí větší či menší editace, úpravy a změny původního obsahu. Odklonění se od původní předlohy lze pozorovat například ve změně rasy postav, které byly psány a vytvářeny jako postavy “bělošské”. Sem lze zařadit nově vznikající snímky, které jsou remakem původních obsah, konkrétně připravovanou *Malou mořskou vílu* a

¹⁵⁴ BRYAN, ALEXANDER. 'Lady and the Tramp' Disney+ remake cut offensive 'Siamese Cat Song' (for 'What a Shame'). In: USA TODAY: Entertainment [online]. 13.11.2019 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/entertainment/movies/2019/11/13/disney-lady-and-tramp-racist-siamese-cat-song-what-shame/4185695002/>.

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ PFEIFFER, Elizabeth. EXCLUSIVE: 'Song of the South' and Jim Crow scene in 'Dumbo' will not be on Disney+. In: Boardwalk times [online]. 18.4. 2019 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://boardwalktimes.net/song-of-the-south-and-jim-crow-scene-in-dumbo-will-not-be-on-disney-ca2c1eae2a50>.

Zvonilku, v nichž hlavní ženské role, původně vyobrazené s bílou pletí, mají hrát herečky pleti tmavé.¹⁵⁷ Tento fenomén spadá do širšího kontextu a komplexnější záležitosti, tedy inkluze, která je nadřazená SVoD platformám, tedy takové, která je tématem soudobé kinematografie jako takové. Upravování, nahrazování či změna některých prvků je jedním z důkazů inkluze, která přebíjí nutnost či povinnost držet se původní předlohy.

¹⁵⁷ LEVI, Carly. Now People Are Upset About Disney Casting A Black Actress To Play Tinker Bell. In: CINEMABLEND [online]. 1.3. 2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.cinemablend.com/streaming-news/now-people-are-upset-about-disney-casting-a-black-actress-to-play-tinker-bell>.

3. Využití disclaimeru

V předchozích kapitolách jsem se věnoval strategiím, které více či méně zasahovaly do samotného obsahu daného AV díla. Buď byl obsah kompletně smazán z portálu, což znamenalo zamezení jeho sledování na daném portálu, a nebo byly z díla odstraněny ofenzivní scény a narušila se tak původní struktura originálního obsahu. Tak či onak bylo takové jednání často odsouzeno a objevovaly se myšlenky, že boj proti systematickému rasismu neznamená odstranění ofenzivních pasáží takovým způsobem, aby nebyly vidět a nikdo o nich již více nemluvil.¹⁵⁸ Je těžké však zvolit u některých prvků, jako je například blackfacing, jiný přístup než odstranění vyobrazení takové praktiky, pokud by mělo být například nepsaným pravidlem, že blackfacing je nemožné zobrazovat za jakýchkoliv okolností. Strategie, kterou v této kapitole rozebírám, je dalším možným řešením, které je na jednu stranu “šetrnější” k samotnému původnímu obsahu, avšak na druhou stranu se stále vedou debaty o tom, zda jsou disclaimery dostatečným řešením.¹⁵⁹ Nejprve se však zaměřím na to, co vůbec disclaimer je a jaká je jeho hlavní úloha. O disclaimeru jsem v této práci již mnohokrát mluvil a jeho podstata se může zdát jako samozřejmá. Je však potřeba ukotvit tento pojem v mediálním prostředí, konkrétně v kontextu SVoD platforem.

Pokud si pojem disclaimer zadáme do vyhledávače nebo například do slovníku, vyjde nám definice následujícího znění: „Disclaimer je formální prohlášení, že za něco není nesena právní odpovědnost, například za informace uvedené v knize nebo na internetu, nebo že se na dané věci přímo nepodílíte.“¹⁶⁰ V médiích a kinematografii je disclaimer prohlášení nebo upozornění, které se používá k informování diváků nebo čtenářů o určitých aspektech obsahu, který se chystají konzumovat. Toto prohlášení je často umístěno před začátek samotného obsahu a trvá určitý časový úsek nebo je k nalezení v přidruženém obsahu, jako jsou anotace díla (viz. Příloha č.10) či například informace v “rozbalovací nabídce” (tzv. description box),

¹⁵⁸ ACUNA, Kirsten. Hollywood is taking down blackface TV episodes, but Black creators say it's not enough. In: Insider [online]. 8.8.2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.insider.com/hollywood-removing-blackface-episodes-not-enough-racism>.

¹⁵⁹ ALEXANDER, Julia. Disney+ warns viewers about past racism, but not as well as Warner Bros. In: The Verge [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.theverge.com/2019/11/13/20963014/disney-plus-racism-cultural-disclaimer-dumbo-song-of-the-south-warner-bros-tom-jerry>.

¹⁶⁰ Disclaimer. In: Cambridge dictionary [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/disclaimer>.

jako tomu bývalo u Disney+ v roce 2019/2020.¹⁶¹ Účelem disclaimeru je poskytnout kontext a varování ohledně obsahu, chránit např. producenty či distributory před právní odpovědností a informovat diváky o případných rizicích nebo problémech, které mohou z obsahu vyplynout. Při vyhledávání podstaty a funkce disclaimeru lze narazit na více příkladů, které se mnohokrát mohou mísit. Obecně se tedy jedná o upozornění na obsah. Jde vlastně o prohlášení o vyloučení odpovědnosti, která upozorňují diváky nebo čtenáře na potenciálně citlivý materiál, jako je násilí, sexuální obsah či v našem případě právě rasově senzitivní obsah. Disclaimer může mít i charakter právního prohlášení o vyloučení odpovědnosti, který chrání producenty či distributory před nesením odpovědnosti a oznamuje, že obsah je poskytován pouze pro informační nebo zábavné účely. V kontextu SVoD platforem se spíše setkáme s tvůrčím prohlášením o vyloučení odpovědnosti, ve kterém portál informuje diváky o tvůrčích svobodách nebo fiktivních aspektech obsahu, jako je například prohlášení o vyloučení odpovědnosti na začátku filmu, které uvádí, že zobrazené postavy a události jsou zcela fiktivní. Celkově hrají disclaimery v médiích a kinematografii důležitou roli, protože poskytují transparentnost, kontext a ochranu jak tvůrcům obsahu, tak divákům. Disclaimery, který upozorňují na rasově senzitivní obsah jsou však specifické svým zněním a stále se doplňují a mění, jak lze vidět například ve článku Julie Alexander, která tehdejší disclaimer Disney+ porovnávala s disclaimerem Warner Bros.¹⁶² Na Warner Bros (viz. Příloha č.9) lze dobře rozebrat, co disclaimer tohoto typu může obsahovat a k čemu vlastně slouží. Tento příklad je z roku 2018, později rozeberu příklad od Disney+, který je téměř aktuální. Znění tohoto disclaimeru je: „Kreslené filmy, které uvidíte jsou produktem své doby. Mohou zobrazovat některé etnické a rasové předsudky, které byly v americké společnosti běžné. Tato zobrazení byla špatná tehdy a jsou špatná i dnes. Následující snímky nereprezentují společnost Warner Bros. Přes pohled dnešní společnosti jsou následující kreslené filmy prezentovány tak, jak byly původně vytvořeny, neboť činit jinak by bylo stejné jako tvrdit, že tyto předsudky nikdy neexistovaly.“¹⁶³ Při rozboru zde vidíme téměř všechny funkce disclaimeru, které jsem popsal výše. Warner Bros. zde varuje před ofenzivním či rasově senzitivním obsahem a upozorňuje na jejich historický kontext, ve kterém vznikly. Dále upozorňuje na fakt, že se společnost

¹⁶¹ ALEXANDER, Julia. Disney+ warns viewers about past racism, but not as well as Warner Bros. In: The Verge [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.theverge.com/2019/11/13/20963014/disney-plus-racism-cultural-disclaimer-dumbo-song-of-the-south-warner-bros-tom-jerry>.

¹⁶² Tamtéž.

¹⁶³ Disclaimer společnosti Warner Bros. z roku 2018 (viz. Příloha č. 9).

Warner Bros. se snímkem neztotožňuje a nezastává názory ve snímku prezentované. V neposlední řadě klade důraz na důležitost ponechání oněch předsudků v originálním znění, neboť jejich odstranění by nepomohlo budoucím snímkům, aby neopakovaly stejné chyby a vnímaly tuto problematiku na základě konkrétních příkladů.¹⁶⁴

Disclaimer Warner Bros. byl i jedním z příkladů pro další portály, jakou cestou se vydat při jednání s rasově senzitivním obsahem.¹⁶⁵ Tato strategie je vůči obsahu velmi šetrná, neboť do obsahu nezasahuje a ponechává jej k vidění v jeho původní podobě. Na druhou stranu dodává danému obsahu přidanou hodnotu v podobě kategorizace. Jinými slovy jej zařazuje do obsahu, který byl vyhodnocen jako rasově senzitivní, tedy částečně "problematický" a může tak měnit optiku, kterou na snímek bude nahlíženo. Zároveň však objasňuje kontext vývoje snímku a vysvětluje některé reference a nevhodná rasistická vyobrazení.

Nejlépe bude opět ukázat si vývoj této strategie na příkladech v následujících kapitolách. Zajímavý vývoj poskytuje portál Disney+, který (nejen) na této strategii vystavěl celou kampaň/iniciativu *Stories matter*.

3.1 Disney+: Stories matter

Jak jsem již mnohokrát zmínil, rok 2020 není počátkem uvědomění si rasistických vyobrazení v kinematografii a společnost Disney není výjimkou. Opřu se znovu o článek Julie Alexander, který vyšel v roce 2019 a jeho obsahem je informování o přidání disclaimerů před některé snímky této společnosti. „Některé starší filmy společnosti Disney streamované na Disney+ budou obsahovat upozornění na kulturní kontext některých scén, které jsou dnes považovány za vyloženě rasistické a plné předsudků. Zřeknutí se odpovědnosti (disclaimer) u některých titulů se nachází v rozbalovací nabídce (description box) a zní: "Tento program je prezentován

¹⁶⁴ Jedním z příkladů je Tom a Jerry. „Tom a Jerry, populární kreslený seriál společnosti Warner Bros. ze 40. let 20. století, byl při vydání na DVD společností Warner Home Video poprvé opatřen upozorněním na kontext některých scén v seriálu. Toto sdělení pak bylo v roce 2014 přeneseno na služby Amazon Prime Instant a iTunes, když byly epizody zpřístupněny digitálně. "Animáky Tom a Jerry mohou zobrazovat některé etnické a rasové předsudky, které byly kdysi v americké společnosti běžné," uvádí se v disclaimeru. "Taková zobrazení byla špatná tehdy a jsou špatná i dnes." (The Verge, 2019).

¹⁶⁵ ALEXANDER, Julia. Disney+ warns viewers about past racism, but not as well as Warner Bros. In: The Verge [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.theverge.com/2019/11/13/20963014/disney-plus-racism-cultural-disclaimer-dumbo-song-of-the-south-warner-bros-tom-jerry>.

v původním znění. Může obsahovat zastaralá kulturní vyobrazení."¹⁶⁶ Mezi tyto tituly patří právě ty, o nichž jsem psal v předchozích kapitolách, tedy např. *Dumbo* (1941), *Peter Pan* (1953), *Swiss Family Robinson* (1960) and *The Aristocats* (1970) a jiné. V tomto případě je obsah disclaimeru velmi krátký a oproti Warner Bros. nenaplnuje podstatu plného znění.¹⁶⁷ Je však o to zajímavější pozorovat pozdější vývoj, který nastal po smrti G.Floyda a po zvýšení apelu na boj proti systematickému rasismu. Jak sám článek webu The Verge komentuje, disclaimer z roku 2019 se nesetkal s oblibou a byl kritizován pro jeho nedostatečné znění. Někteří fanoušci podporovaly dění jako takové, tedy vůbec fakt, že Disney reaguje na problematiku rasově senzitivního obsahu: „Podívejte se, jak #DisneyPlus dává lidem včas najevo, že jejich staré filmy jsou rasistické a kulturně necitlivé. Odpovědnost je klíčová a historický kontext je důležitý. Tohle je dobré.“¹⁶⁸ Takto reagoval Ernest Owens na svém twitterovém účtu. Uživatel cinder84 dodal: „Jako “person of colour“ oceňuji, že @disneyplus @Disney ukazuje tyto filmy v podobě, v jaké byly natočeny, a zároveň poskytuje veřejnou službu. Necenzurujte, ale uznejte chyby. #growth #change #honest“¹⁶⁹ Jiní však oponovali právě kritikou nedostatečného vyznění: „Nerad se hnidopišsky navážím do varování před citlivostí (disclaimeru), ale to od Disney+ mi připadá tak stručné a trochu pohrdavé, když používá označení 'zastaralé kulturní zobrazení'," napsal na Twitteru @Unicornmantis a přirovnal prohlášení společnosti k tomu, že "Warner Brothers to vlastně nazývají rasovými předsudky.“¹⁷⁰ Ani jedno tvrzení vlastně není vyloženo proti samotnému užití disclaimeru, ač se samozřejmě takové komentáře najdou.¹⁷¹

Časopis *Hollywood reporter* vydal v roce 16.11.2019 článek, v němž popisuje právě dění kolem nově přidaných disclaimerů. Zaráží se zde nad nejasnostmi kritérií, dle kterých by měly filmy získávat onen disclaimer. „*Jungle Book* (1967) byla opatřena disclaimerem, ale její animované

¹⁶⁶ Tamtéž.

¹⁶⁷ Tamtéž.

¹⁶⁸ OWENS, Ernest. Disney+ disclaimer. In: Twitter [online]. 12.11.2019 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://twitter.com/MrErnestOwens/status/1194281176061616128>.

¹⁶⁹ cinder84. Disney+ disclaimer. In: Twitter [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://twitter.com/cinder84/status/1194749245317713921>.

¹⁷⁰ HENDERSON, CYDNEY. Disney+ adds 'outdated cultural depictions' warning to classics 'Dumbo,' 'Peter Pan'. In: USA TODAY: Entertainment [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/entertainment/tv/2019/11/13/disney-outdated-cultural-depictions-warning-classic-films/4183705002/>.

¹⁷¹ Takové komentáře často přehlížejí rasistická vyobrazení a neuznávají ani samotný kontext, který je u daných děl objasňován. Tyto komentáře lze najít ve twitterovém vlákně, které jsem sdílel u předchozích komentářů.

pokračování z roku 2003 nikoli. Ani animovaný film *Aladin* z roku 1992, kritizovaný za rasistické zobrazování západoasijské kultury, neobsahuje ve své anotaci žádné varování.¹⁷² I tyto snímky později disclaimer dostaly. Je nutné brát v potaz, že článek je z roku 2019, ale důležité je, že kritéria nebyla a stále nejsou jasně vymezená. Každý snímek je projednáván jednotlivě a vyhodnocován právě poradenskými organizacemi.¹⁷³ Azita Ghanizada, zakladatelka MENA (Middle Eastern North African) Arts Advocacy Coalition, k této problematice dodala: „Tyto animované filmy nás toho tolik naučí, a to zejména malé děti. (...) Bylo by skvělé, kdyby to Disney udělal plošně pro všechny své starší animáky, které mohou být trochu necitlivé.“¹⁷⁴

Článek Sharareh Drury v sobě nese právě ony nejasnosti kategorizace, tedy problematiku toho, který snímek je potřeba opatřit disclaimerem. Jedním z mnoha příkladů je problematika snímku *Alladin (1992)*, u kterého v době vydání článku nebyl disclaimer. Guy Aoki, spoluzakladatel organizace Media Action Network for Asian Americans (MANAA), se v článku vyjadřuje k tomuto snímku, ve kterém se American-Arab Anti-Discrimination Committee podařilo změnit rasově problematickou pasáž v jedné z písní filmu.¹⁷⁵ Zmiňuje, jak je chybné, že film nemá disclaimer. S verzí z roku 2019 taktéž Disney neuspělo a tlak, který od společnosti přicházel, donutil Disney znění změnit. I tak však Sonny Skyhawk, zakladatel organizace American Indians in Film and Television, který se věnoval kauze s filmem *Pocahontas (1995)*, pronesl, že je rád, že Disney vstupuje do nové fáze citlivého přístupu k menšinám a k původním obyvatelům Ameriky, která již dávno nastala.¹⁷⁶

Verze disclaimeru z roku 2019 se postupně mísila s odebíráním obsahu a editací obsahu (viz. kapitoly 1-2.2). Po červnových událostech roku 2020 a po předchozích strategiích se disclaimer několikrát změnil a jeho znění začalo být více konkrétní. Zde se posunu do roku 2020, konkrétně až do října, ve kterém se zformovalo následující znění disclaimeru: „Tento program obsahuje negativní zobrazení a/nebo špatné zacházení s lidmi nebo kulturami. Tyto stereotypy byly špatné tehdy a jsou špatné i dnes. Spíš než odstranit tento obsah chceme uznat jeho

¹⁷² DRURY, SHARAREH. Disney+ “Outdated Cultural Depictions” Disclaimer Raises Questions, Say Advocacy Groups. In: The Hollywood reporter [online]. 16.11.2019 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/disney-outdated-cultural-depictions-disclaimer-raises-questions-say-advocacy-groups-1255284/>.

¹⁷³ U Disney+ je to například AAFCA, CAPE, Define American. (viz. Stories matter).

¹⁷⁴ Tamtéž.

¹⁷⁵ Tamtéž.

¹⁷⁶ Tamtéž.

škodlivý dopad, poučit se z něj a vyvolat konverzaci, abychom společně vytvořili inkluzivnější budoucnost. Společnost Disney se zavázala vytvářet příběhy s inspirativními a aspiračními tématy, které odrážejí bohatou rozmanitost lidských zkušeností po celém světě. Chcete-li se dozvědět více o tom, jak příběhy ovlivnily společnost, navštivte stránku www.disney.com/StoriesMatter.¹⁷⁷ V tomto případě je již text disclaimeru mnohem specifitější, a to jak svým vyzněním, tak spojením s portálem. Jeho charakter se již také více podobá tomu, který zavedlo studio Warner Bros. Je zde jasněji popsáno, co mohou diváci v následujícím obsahu očekávat a také je zde dodána často využívaná věta “bylo to špatné tehdy, je to špatné dnes”. Tato věta je zásadní svým prohlášením, že historický kontext může být objasňován, ale nikoliv obhajován ku prospěchu rasistických vyobrazení. Toto prohlášení, neboť upevňuje funkci disclaimeru, který stanovuje kontext, ale nehájí jej. Dále text konvenuje s myšlenkami Stories matter, tedy s tím, že boj proti rasismu neznamena ukrytí někdejších vyobrazení, předsudků, stereotypů apod. Není se čemu divit, že se text shoduje s myšlenkami Stories matter, neboť je jeho součástí. Dále Disney upevňuje svou misi, ve které částečně definuje hodnoty svého brandu, mezi které patří bezpečné prostředí pro děti a mladistvé a také snaha vytvořit inkluzivní a diverzní prostředí. Ještě jedna funkce přikládá disclaimeru na důležitosti, a to taková, aby jeho vyznění dostalo svůj daný prostor. Deset vteřin trvá, než text upozorňující na kontext potenciálně ofenzivního obsahu zmizí. Disclaimer nelze přeskočit, čímž se na portále Disney+ stává pevnou součástí daného obsahu.

Je nutné vysvětlit si, v čem je vlastně podstata iniciativy Stories matter. Tuto iniciativu jsem v textu mnohokrát zmínil, avšak ve velmi mlhavém kontextu, přičemž samotná podstata nebyla více vysvětlena. Struktura práce však tomuto řazení a postupnému vývoji odpovídá a postupně odkrývá strategie a jejich proces, často tak, jak šly za sebou. „Speciální tým společnosti Disney *Stories Matter* analyzuje už od roku 2019 starší obsah společnosti Disney, aby identifikoval všechny "problematické" postavy z archivů a v roce 2020 po smrti G. Floyda se důraz na tuto problematiku ještě zvětšil.“¹⁷⁸ Její hlavní myšlenku jsem částečně zmínil. Tkví v kladení většího důrazu na inkluzi a diverzitu v obsahu, který Disney vytváří. Nejlépe toto tvrzení lze demonstrovat na jednom ze textů, který je součástí oficiálního webu iniciativy: „V

¹⁷⁷ The Walt Disney Company: Stories matter. The Walt Disney Company [online]. 2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/>.

¹⁷⁸ SHARON. ‘Stories Matter’ Team Scans Disney Movies for ‘Offensive’ Characters. In: Disney Fanatic [online]. 20.4.2022 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.disneyfanatic.com/stories-matter-team-sc1/>.

rámci našeho trvalého závazku k diverzitě a inkluzi revidujeme naši knihovnu a přidáváme doporučení k obsahu, který obsahuje negativní zobrazení nebo špatné zacházení s lidmi či kulturami. Spíše, než v odstraňování tohoto obsahu vidíme příležitost k vyvolání konverzace a otevření dialogu o historii, která se týká nás všech. Chceme také poukázat na to, že některé komunity byly vymazány nebo zcela zapomenuty, a jsme odhodláni dát hlas i jejich příběhům.¹⁷⁹ Zde se objevují právě podobnosti s disclaimerem, který je, jak jsem již zmínil, součástí této iniciativy a svým textem konvenuje právě těmto zásadám. Opět zde je ústřední myšlenka, která poukazuje na fakt, že historii nelze smazat, a je nutné se k ní postavit s dnešním společenským diskurzem, čímž je dosaženo oné revize obsahu, tedy jeho reinterpretace. Tento krok lze číst také tak, že si Disney uvědomuje nejen své chyby, kterých se studio ve starších snímcích dopustilo, ale také důležitost vytvoření inkluzivního a diverzního prostředí.

Stories matter je spjato právě s onou reprezentací rasových menšin a vytvářením identit, jak jsem zmínil v teoretické části. Stejně jako masová média, SVoD platformy poskytují obsah, který zasahuje a reprezentuje široké spektrum obyvatel téměř celého světa. Procentuální akcentace některých ras a etnik se může měnit a růst či klesat v průběhu času. Chvilí může být kladen důraz na větší zastoupení Afroameričanů, ale velký nárůst v zastoupení v médiích a kinematografii mají v současnosti také Asijští Američané (např. *Crazy Rich Asians* (2018) a *Always Be My Maybe* (2019)).¹⁸⁰ Důležité je však adekvátně, tedy s úctou a respektem, reprezentovat (tj. vyobrazovat) všechna etnika a rasy. „Příběhy utvářejí náš pohled na sebe sama i na všechny kolem nás. Jako vypravěči příběhů máme tedy moc a odpovědnost nejen povznášet a inspirovat, ale také vědomě, cíleně a neúnavně prosazovat spektrum hlasů a perspektiv v našem světě.“, stojí dále na webu Disney: Stories matter.¹⁸¹ Tento odstavec je doplněn institucemi a organizacemi, které jsou zapojeny do chodu a vývoje Stories matter. Jejich výčet je uveden na oficiálním webu a patří mezi ně například NALIP (The National Association of Latino Independent Producers), RespectAbility či IllumiNative. Komplexitu celé

¹⁷⁹ The Walt Disney Company: Stories matter. *The Walt Disney Company* [online]. 2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/>.

¹⁸⁰ STAMPS, David. Race and Media: A Critical Essay Acknowledging the Current State of Race-Related Media Effects Research and Directions for Future Exploration. In: *Howard Journal of Communications* [online]. 31:2. 2.3.2020, s. 121-136 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: [doi:10.1080/10646175.2020.1714513](https://doi.org/10.1080/10646175.2020.1714513).

¹⁸¹ The Walt Disney Company: Stories matter. *The Walt Disney Company* [online]. 2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/>.

podstaty tohoto konání doplňuje také video spadající právě pod Disney advisory, které objasňuje onen koncept Stories matter. Herečka a producentka Erika Alexander se v něm mimo jiné zmiňuje o reprezentaci v médiích/kinematografii a o důležitosti vytváření vlastní identity: „Lidé mi například říkají: „Šla jsem do politiky, díky tvé postavě, kterou jsi hrála.“ Na reprezentaci záleží a máte pravdu – když to můžete vidět, můžete tím být.“¹⁸² Informativní video je protkáno osobními příběhy a zkušenostmi, které se vztahují právě k problematice rasově senzitivního obsahu a k reprezentaci rasy.

Disclaimery, které jsou v předmětu této kapitoly a další strategií, kterou SVoD portály využívají, nejsou však definitivním a jediným správným řešením, které by šlo generalizovat v rámci využívání u každého obsahu. Stažení či editování obsahu, když dojde například na blackfacing a podobně bolestivá témata, je stále možností, kterou Disney+ může využít a také ji využívá.¹⁸³ Disney se dál snaží kombinovat a nacházet taková řešení a strategie, aby nezamlčoval historii, avšak zároveň co nejefektivněji odstranil bolestivý, vysoce urážlivý a často „postradatelný obsah“ (viz. kapitola 2 a 2.2). „Tato práce pokračuje a bude se vyvíjet s tím, jak budeme usilovat o inkluzivnější zítřek.“, stojí taktéž na webu iniciativy.¹⁸⁴

Stories matter se však nevztahuje pouze na obsah na portále Disney+. Spadají sem také zábavní parky (Disneyland), knihy, písně, merch a další předměty, které jsou spjaté s kinematografií, kterou Disney nabízí.¹⁸⁵ Jedním z mnoha příkladů tak může být předělání jedné z atrakcí Disneylandu, která je/byla založena na postavách a motivech *Song of the South* (1946). Splash mountain, jak se atrakci říká, bude předělána do motivů pohádky *The Princess and the Frog* (2009), ve které navíc vystupuje jedna z prvních disneyovských princezen tmavé pleti.¹⁸⁶ Nabízí se otázka, jak moc toto rozhodnutí konvenuje s myšlenkou, že historii, a tedy i díla dříve vzniklá, nelze odstranit a schovat. Jak jsem již psal dříve, hranice a pravidla pro tuto

¹⁸² Disney Advisory – Stories Matter | The Walt Disney Company In: Youtube [online]. 6.10.2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=EUT6bIPj_ro&ab_channel=DisneyDiversity%26Inclusion Kanál uživatele Disney Diversity & Inclusion.

¹⁸³ Příkladem může být již zmíněná *Song of the South* (1946), která se pro svůj ofenzivní charakter na portále nevyskytuje.

¹⁸⁴ The Walt Disney Company: Stories matter. The Walt Disney Company [online]. 2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/>.

¹⁸⁵ Tamtéž.

¹⁸⁶ TAFOYA, Scout. Disney may never live down Song of the South — or its attempted do-over: Splash Mountain's closure is just the most recent attempt to rewrite Disney history. In: Polygon [online]. 22.3. 2023 [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://www.polygon.com/century-of-disney/23649353/song-south-disney-splash-mountain-racist-controversy>.

problematiku nejsou pevně dána a záleží na každém portálu a na každém jednotlivém případě, jaký postup bude zvolen, jaké faktory budou zohledněny a také za jakých okolností bude případ probírán.

Disclaimery a odsouzení "mazání historie" se taktéž setkalo s rozporuplnými reakcemi. Mnohdy jsou rasově senzitivní obsahy diskutabilní a názory na jejich ofenzivní charakter se liší, jindy je nedostatečná samotná strategie, která se stále vyvíjí a s dalšími příchozími "precedenty" ukotvuje principy, které lze využívat a aplikovat dále. Tato strategie, která obsah nemaže, pouze poukazuje na povahu díla a kontext, ve kterém dílo vznikalo, mívá dobré ohlasy z podstaty toho, že není více zasahováno do samotného originálního díla. „Tohle mi nevadí. Předstírání, že se minulost nestala, nic nezmění na tom, co se stalo. Aby se budoucnost poučila o chybách minulosti, musí vidět, co se stalo. (...) Umístění těchto varování je dobré. Ukazuje, že věci z filmu se nemají v životě dělat, a pro mladší děti je to důležité.“¹⁸⁷ Tento výrok je jedním z mnoha komentářů k tomuto tématu. Je však zajímavá pasáž, ve které uživatel/ka tvrdí, že věci z filmu se nemají dělat. Toto tvrzení je nejasné, pokud jsme si stanovili, že příběhy, které filmy vyprávějí a osoby či skupiny, které filmy reprezentují, jsou častým odrazem společnosti a často stanovují vnímání daných subjektů. Samozřejmě, že tento komentář nemluví za všechny a jedná se pouze o příklad názoru, který podporuje strategii, jenž využívá disclaimerů. V opozici však stojí i názory, kritizující nedostatečnou strategii a nedomyšlenost některých jejích aspektů. „Ne všichni ve společnosti Walt Disney jsou z oné revize archivů společnosti Disney nadšeni. Podle deníku New York Times se "jeden z vedoucích pracovníků obává, že pohled na uměleckou tvorbu přes "politicky korektní filtr" by mohl ochladit (to chill, pozn.aut.) kreativitu" v rámci společnosti Disney. Martin Kaplan, bývalý manažer studia Walt Disney, přidal svůj vlastní pohled na věc: "Poslání značky Disney bylo vždy jasné: Nedělat nic, co by mohlo rodinné publikum rozrušit nebo zmást...Zábava pro všechny. Nic závadného. Nechme se všichni proměnit kouzelnou hůlkou. Ale dnes jsme tak rozdělení, tak rozjitřeni, že i Disney má problém nás sjednotit."“¹⁸⁸ Obavy v rámci stanovení nových hranic, zábran či norem v oblasti kreativity jsou zřejmě namístě, zvláště pokud se jedná o problematiku, která

¹⁸⁷ Stemfish. Disney Warns Viewers Of Racism In Some Classic Movies With Strengthened Label. In: Reddit, r/DisneyPlus [online]. 17.10.2020 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: https://www.reddit.com/r/DisneyPlus/comments/jcmaoy/disney_warns_viewers_of_racism_in_some_classic/.

¹⁸⁸ SHARON. 'Stories Matter' Team Scans Disney Movies for 'Offensive' Characters. In: Disney Fanatic [online]. 20.4.2022 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.disneyfanatic.com/stories-matter-team-sc1/>.

není jasně uchopitelná a utváří se postupně a dynamicky společně s měnícími společensko-politickými a kulturními paradigmaty. Přístup společnosti Disney je taktéž velmi komplexní a zahrnuje stále nespočet proměnných, na které teprve bude potřeba najít řešení. Disclaimery se však jeví jako jedna z možných cest, kudy se vydat v případě, že chceme obsah, jakožto originální umělecké dílo, zanechat a zároveň se k němu vymezit v odpovídající a adekvátní formě. V následující kapitole zmíním krátce ještě jeden příklad, který se užití disclaimeru týká.

HBO Max a *Gone With the Wind* (1939) je dalším důkazem, že tato strategie má své uplatnění i mezi dalšími portály a nepadá nutně pod komplexní iniciativu, jakou je Stories matter. Disclaimer následujícího portálu se však od toho, který jsem zde popsal značně liší, a to svým formátem, zpracováním a délkou.

3.2 HBO Max: Video disclaimer - *Gone with the wind*

Stažení snímku *Gone With the Wind* (1939) a důvody k tomuto závěru jsem probíral v příslušné kapitole. V ní uvádím, že od začátku stažení z portálu HBO Max, v reakci na smrt G.Floyda a následným protestům proti systematickému rasismu, bylo portálem uvedeno, že stažení je pouze dočasné. Portál si uvědomoval, že smazání celého snímku není řešením a je nutné podniknout takové kroky, aby snímek mohl být v ošetřené podobě vrácen na portál.¹⁸⁹ V prohlášení HBO stálo, že zanechat snímek bez reakce by bylo nezodpovědné a také, že ofenzivní zobrazení, která se ve snímku objevují, jsou v rozporu s hodnotami WarnerMedia.¹⁹⁰ I režisér a scénárista John Ridley snímek označil za “film, který, pokud zrovna neignoruje hrůzy otroctví, upevňuje některé z nejbolestivějších stereotypů o people of color” a žádal o jeho dočasné stažení. Veškeré dění předcházelo konečnému řešení v podobě disclaimeru a dodatečného obsahu, který objasňoval kontext vzniku snímku a komentoval obsah děje.

Zmínil jsem, že forma disclaimeru u snímku *Gone With the Wind* (1939) se liší od toho, který jsem popsal dříve. HBO Max se během stažení snímku věnovalo řešení, které zvolí při jeho navrácení. Místo použití zmiňovaného textu, který by byl umístěn před samotný snímek, a

¹⁸⁹ BREZNICAN, ANTHONY. Why *Gone With the Wind* Was Temporarily Removed From HBO Max. In: Vanity Fair [online]. 10.6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.vanityfair.com/hollywood/2020/06/gone-with-the-wind-hbo-max-removed>.

¹⁹⁰ VICTOR, Daniel. HBO Max Pulls ‘*Gone With the Wind*,’ Citing Racist Depictions. In: The New York Times [online]. 10.6. 2020 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/06/10/business/media/gone-with-the-wind-hbo-max.html>.

vymezil se vůči ofenzivnímu obsahu, byla zvolena rozsáhlejší videa, která film doplňují o historický kontext. Podstata však zůstává stejná, tedy varovat diváky a upozornit, že mnohá vyobrazení a vyznění snímku byla špatně tehdy a jsou špatná i dnes.¹⁹¹ Forma a obsah těchto videí však splňuje cíl disclaimeru o něco lépe než několik vět v textové podobě. V těchto verzích disclaimeru je kontext mnohem obsáhlejší a důkladněji rozebírán, neboť je mu dáno více času. Sestává se totiž ze dvou videí, kdy jedno z nich slouží jako úvod do samotného filmu a druhým je panelová diskuze, která vkládá onen rasově senzitivní obsah do mezí historického kontextu, zdůvodňuje ofenzivní charakter scén, diskutuje o otroctví zlehčující povaze snímku apod.¹⁹²

První část disclaimeru, trvající přibližně pět minut, se spustí zároveň s filmem a je taktéž nepřeskočitelná, jako tomu bylo u Disney+. V této části vystupuje odbornice na afroamerickou kinematografii Jacqueline Stewart.¹⁹³ Ta upozorňuje na ofenzivní povahu snímku a rasistická vyobrazení ve snímku, který se diváci chystají zhlédnout. „...předválečný Jih je vyobrazen jako svět půvabu a krásy, aniž by byla přiznána brutalita systému otroctví nevolníků, na němž byl tento svět založen,“ zaznívá v klipu před snímkem. „Je to nejen významný dokument o rasistických praktikách Hollywoodu v minulosti, ale také trvalé dílo populární kultury, které přímo hovoří o rasové nerovnosti, jež přetrvává v médiích a společnosti dodnes.“¹⁹⁴ Jacqueline Stewart v klipu také hovoří o segregačních zákonech Jima Crowa či o ocenění herečky Hattie McDaniel, které za snímek získala.¹⁹⁵ Poselství, která z klipu vyplývají se vztahují jak k objasnění historického kontextu, tak k usouvztažnění snímku a jeho rasové problematiky k současnému společenskému diskurzu. Tímto se otevírá nejen téma samotného snímku a upozornění na rasově senzitivní obsah, ale implikuje také téma současného apelu na boj proti

¹⁹¹ Jedním z rozdílů také je, že tento disclaimer primárně neplní tu funkci, že by se jím portál vzdával zodpovědnosti za samotný obsah. Je zde kladen apel spíše na stránku historického kontextu.

¹⁹² HBO Max Restores 'Gone With The Wind,' But With Disclaimer In: Youtube [online]. 25. 6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=FGLIHShlfxk&t=21s&ab_channel=KCALNews Kanál uživatele KCAL News.

¹⁹³ Jacqueline Najuma Stewart je profesorkou filmových studií na Chicagské univerzitě a ředitelkou neziskové umělecké organizace Black Cinema House. (Wikipedia).

¹⁹⁴ COHEN, Li. HBO is bringing back "Gone with the Wind," but says the film "denies the horrors of slavery" in disclaimer. In: CBS NEWS [online]. 24.6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/gone-with-the-wind-movie-returns-to-hbo-with-a-new-disclaimer-it-denies-the-horrors-of-slavery/>.

¹⁹⁵ SPANGLER, Todd. HBO Max Restores 'Gone With the Wind' With Disclaimer Saying Film 'Denies the Horrors of Slavery'. In: Variety [online]. 24.6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://variety.com/2020/digital/news/gone-with-the-wind-hbo-max-disclaimer-horrors-slavery-1234648726/>.

systematickému rasismu, téma revize mnohých rasově senzitivních obsahů či téma mediální reprezentace rasy a etnik. Na efektivitě přidává také samotné zpracování tohoto “úvodního klipu” a prezentace disclaimeru Jacqueline Stewart, tedy uznávanou teoretičkou zabývající se kinematografií v kontextu Afroameričanů. Prezentace této problematiky je díky tomu osobitější, specifitější a důraznější. *Gone with the wind* (1939) navíc není jediným snímkem, který má takovýto úvod. Dalším příkladem je na portálu HBO Max například westernová komedie *Blazing saddles* (1947) režiséra Mela Brookse. Ta získala od HBO Max taktéž třiminutový úvod s Jacqueline Stewart, která vsazuje snímek do kontextu režisérovy tvorby a doby jejího vzniku.¹⁹⁶ Ve druhé části komplexního disclaimeru, kterou je panelová diskuze, se více do hloubky rozebírají témata, která se objevují v části první a jejich okolnosti jsou vedeny formou širší debaty. Tato diskuze nese název “Komplikovaný odkaz filmu *Gone With the Wind*” a pochází z festivalu klasických filmů TCM (Turner Classic Movies) z dubna roku 2019.¹⁹⁷ Samotná diskuze tedy nevznikla v reakci na události roku 2020, ale odpovídá požadavkům, které je nutné zodpovědět v kontextu problematiky filmu. Jak jsem již zmínil dříve, snímek byl kontroverzní už v době svého vzniku a producent David O'Selznick si toho byl vědom. I toto téma je v obou částech disclaimeru komentováno. V předchozích kapitolách jsem také mnohokrát upozornil na fakt, že smrt G.Floyda je podnětem pro akcentaci problematiky systematického rasismu a revize rasově senzitivního obsahu, nikoli počátkem či spouštěčem. Dění kolem snímku *Gone with the wind* (1939) je jedním z ukázkových příkladů tohoto tvrzení.

Komplexita této strategie, tedy podrobný a hlavně konkrétní dodatečný obsah vztahující se k danému AV dílu, je možná nejsofistikovanějším přístupem, který může SVoD platforma zvolit. Jedná se zřejmě také o možná nejnáročnější postup, neboť je nutné nejen zvolit tuto strategii, ale vytvořit k ní takový obsah, který není pouhým textem a má značnou a podstatnou výpovědní hodnotu. Z produkčního hlediska by bylo velmi náročné vytvořit ke každému snímku zvlášť takový dodatečný obsah, který by vymezil a objasnil kontext kolem témat a vyobrazení v daném AV díle. Opět narážím na problematiku nejasnosti obecně platného přístupu k rasově senzitivnímu obsahu. S každým snímkem je nakládáno jinak, přičemž je vždy

¹⁹⁶ August 17, 2020 In: Youtube [online]. 18.8.2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z:

https://www.youtube.com/watch?v=O5mVQh4TzI4&ab_channel=JeffreyWells Kanál uživatele Jeffrey Wells.

¹⁹⁷ COHEN, Li. HBO is bringing back "Gone with the Wind," but says the film "denies the horrors of slavery" in disclaimer. In: CBS NEWS [online]. 24.6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z:

<https://www.cbsnews.com/news/gone-with-the-wind-movie-returns-to-hbo-with-a-new-disclaimer-it-denies-the-horrors-of-slavery/>.

nutné zhodnotit veškeré faktory, které jsem v práci popsal, a následně vyhodnotit, zda je možné zvolit “mírnější” způsob (disclaimer) či je nutné daný obsah úplně odstranit. Je také otázkou na kolik je/byl tento přístup, tedy natočení dodatečného obsahu, pro SVoD platformy udržitelný, vezmeme-li v potaz, že nabídka daného obsahu se mnohdy mění a AV díla na některých portálech (např. Netflix) jsou omezena licencemi. Jinými slovy si dovolím tvrdit, že se může v tomto případě objevit otázka, zda by se tvorba takovýchto videí portálům vyplatila.

4. Další portály a obdobné kauzy

Ve své práci mnohokrát zmiňuji, že problematika rasově senzitivního obsahu je pouze jednou oblastí mnohem komplexnější množiny. Obecně by se tato množina dala vymezit jako senzitivní obsah, který je vztažen právě na audiovizuální tvorbu. Pokud bychom šli i za tuto hranici, tedy mimo audiovizuální svět, dostali bychom se do velmi rozsáhle oblasti, do které spadá nejen umělecká, kreativní či kulturní sféra, ale téměř vše ostatní. Rasově senzitivní obsah, je jedním pilířem, vedle kterého stojí např. senzitivní obsah spjat s vyznáním, genderem, povoláním apod. Je dobré vnímat mnou diskutovanou problematiku v tomto širším kontextu, neboť za tohoto komplexního uvažování lze vnímat další spojitosti a významy, které současnou společností kolují. Protesty za lidská práva, Pride pochody LGBTQ+ komunity apod. jsou součástí doby, ve které je kladen důraz na identitu, rozvoje sebe sama a například reprezentace daného jednotlivce či skupiny v médiích je jedním ze zásadních témat.

Zvolil jsem si výseč, která se věnuje rasově senzitivnímu obsahu, navíc v mezích SVoD portálů, které jsem ještě dále vztáhnul na tři konkrétní portály. To vše z důvodu co možná největší konkretizace a přehlednosti. Jak však z práce vyplývá, není téma předmětem pouze oněch tří portálů. Pro krátké doplnění kontextu přehledně zmíním alespoň pár příkladů, které se problematiky dotýkají nebo s ní přímo souvisí.

Zpětná revize obsahu a reinterpretace některých vyobrazení se dotkla například herečky Zoe Saldany, která v roce 2016 ztvárnila zpěvačku Ninu Simone v biopisu s názvem *Nina (2016)*.¹⁹⁸ Casting do role čelil zpětně velké kritice, za obsazení herečky, která neodpovídá etnicitě Niny Simone. Vyjádření Zoe Saldany se objevilo přibližně dva měsíce po protestech BLM. "Tehdy jsem si myslela, že mám povolení [ji hrát], protože jsem černoška. A já jsem. Ale byla to Nina Simone. A Nina měla život a měla cestu, která měla být - a má by být - uctěna do nejkonkrétnějších detailů, protože to byla specificky detailní osobnost."¹⁹⁹ Vyjádření celebrit, tvůrců, herců či scénáristů šlo téměř ruku v ruce s reakcemi SVoD portálů. Omluvy za dřívější špatnou optiku v nahlížení na obsazení do některých rolí často revidovali právě ve vlně protestů proti systematickému rasismu.

¹⁹⁸ BBC. Zoe Saldana apologises for playing Nina Simone: 'She deserved better'. In: BBC [online]. 6.8.2020 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-53676550>.

¹⁹⁹ Tamtéž.

Kauzy spojené s praktikováním blackfacingu jsem již dříve zmínil. Odstraňování a přehodnocení této praktiky se téměř v jednom časovém úseku prohnalo přes mnoho SVoD portálů. Mezi ně patří například Hulu, které odstranilo několik epizod sitcomu *30 Rock*, v němž herci měli makeup evokující blackface. Hulu taktéž odstranilo epizody seriálu *Scrubs* v podobném duchu.²⁰⁰ Tento postup nastal i u Amazonu Prime Video, či platformem jako iTunes či Google Play. Specifické odstranění, lépe řečeno globalizační, nastalo u *seriálu Summer Heights High* (2007) a *We Can Be Heroes* (2005), které byly na Netflixu zablokovány v rámci geoblokace na Novém Zélandu a Austrálii. V seriálech se objevily postavy, které se vydávaly za osoby jiné rasy a praktikovaly blackface.²⁰¹

Kritika policejní brutality v kontextu rasy se řešila i v dětském seriálu *Pawn Patrol* (2013 – současnost). Tento seriál nezamýšlel ve své podstatě nic špatného. Problematika se však snesla právě na vyobrazení policistů jako těch “vždy správných a dobrých”. V kontextu protestů proti policejní brutalitě (2020) byla kritika policistů přenesena opět i na fiktivní postavy policistů a reprezentaci tohoto povolání v médiích. „Protesty přišly uprostřed pandemie, která odcizila Američany od jejich sociálních vazeb, rodinného života a pracovišť. Mezeru vyplnily nové a intenzivní vztahy s obsahem a nyní se naše karanténní konzumace přezkoumává naléhavě politickým pohledem. Zúčtování přišlo pro noviny, časopisy o jídle, reality show Bravo a policejní seriály,“ stojí v článku, který se dění kolem této věnuje.²⁰² I tento případ spadá do oblasti revize obsahu a reinterpretace některých významů a vyobrazení. V tomto kontextu se však tvůrci nemohli vymezit ke svému obsahu obdobně jako předchozí případy (Netflix, Disney+, HBO Max,...), avšak taktéž cítily povinnost nenechat dění bez reakce. Na svém twitterovém účtu proto reagovali takto: „V rámci solidarity #amplifymelanatedvoices budeme až do 7. června pozastavovat náš obsah, abychom umožnili vyslyšení hlasů černochoů a mohli tak pokračovat v naslouchání a dalším vzdělávání. #amplifyblackvoices“²⁰³

²⁰⁰ MORRIS, Lauren. All the TV shows removed from Netflix, HBO Max and other platforms over blackface controversy: 30th June 2020 at 3:44 pm. RadioTimes.com [online]. 30.7.2020 [cit. 2021-8-19]. Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/tv/comedy/tv-shows-removed-blackface/>.

²⁰¹ Tamtéž.

²⁰² HESS, Amanda. ‘Defund Paw Patrol’: Why protesters have turned against a kids’ cartoon. In: The Irish Times [online]. [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.irishtimes.com/culture/tv-radio-web/defund-paw-patrol-why-protesters-have-turned-against-a-kids-cartoon-1.4277561>.

²⁰³ Paw Patrol. In: Twitter [online]. 2.6.2020 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: https://twitter.com/pawpatrol/status/1267808607694917633?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetemb ed%7Cwterm%5E1267845992113717248%7Ctwgr%5E8ebd5ee3da37070e8663e6c64963b15ff4382b6d%7Ctw

Zůstanu u obsahu, který je tvořen pro dětského diváka a vezmu jeden z aktuálnějších příkladů. Disney oznámilo nové ztvárnění hrané verze své původní pohádky *The Little Mermaid (1989)*, v němž hlavní postava Ariel bude obsazena černošskou herečkou, ač je Ariel v původní předloze bílé pleti.²⁰⁴ Změna rasy²⁰⁵ postav, které stojí oproti původní předloze daného díla, je velmi aktuálním tématem, ať už se bavíme o elfech ve fantasy seriálu *The Lord of the Rings: The Rings of Power (2022)*, kteří jsou obsazováni afroamerickými herci či diskuze o obsazení postavy Hermiony v chystaném seriálu na motivy *Harryho Pottera* afroamerickou herečkou.²⁰⁶ Jedná se však o fiktivní postavy, které ve své podstatě nejsou založeny na reálné osobnosti, a tudíž se diskuze mezi tvůrci pohybuje na úrovni tvůrčího procesu, tedy nezohledňuje jednání, které by se zakládalo na reálné osobě či postavě historie.

Jiným případem je však současná problematika chystaného snímku o Kleopatře. Netflix čelí v Egyptě žalobě za obsazení černošské herečky Adele James do role Kleopatry ve snímku *African Queens: Queen Cleopatra (2023)*. Snímek čelí kritice a vedou se spory o rasu královny Kleopatry, jejíž otec byl Ptolemaios XII., což vede k jejímu řeckému původu, a tedy světlé kůži.²⁰⁷ Do pozice přicházejí názory, že její matka byla neznámá a mohlo by jít o míšenou rasu. Právník Mahmoud Al-Sedary, který Netflix žaluje, komentuje případ takto: „Netflix propaguje afrocentrické myšlení, které zahrnuje hesla a texty zaměřené na zkreslení a vymazání egyptské identity (...)“.²⁰⁸ Jednání portálu a komentář herečky Adele James, který obsahuje větu „pokud se ti nelíbí casting, nekoukej se na to“, rozbíjí myšlenku glokalizace, kterou Netflix prosazuje. Jednání stále probíhá a nelze zatím udělat jasné závěry.²⁰⁹ Pro doplnění kontextu a potvrzení nejasností v oblasti této komplexní tematiky rasově senzitivního obsahu příklad postačí.

con%5Es2_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.irishtimes.com%2Fculture%2Ftv-radio-web%2Fdefund-paw-patrol-why-protesters-have-turned-against-a-kids-cartoon-1.4277561.

²⁰⁴ Disney Cable Channel Defends Casting Black Actress As New 'Little Mermaid'. In: Npr [online]. 9.7.2019 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2019/07/09/739950750/disney-cable-channel-defends-casting-black-actress-as-new-little-mermaid>.

²⁰⁵ Zde se stále bavíme o pojmu rasy v kontextu našeho světa, nikoli ve konotacích fantasy světa (elfové, skřeti, trpaslíci apod.).

²⁰⁶ SHAW, Angel. The Harry Potter Series Should Follow Cursed Child's Lead With A Black Hermione. In: Screen Rant [online]. 17.4.2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://screenrant.com/harry-potter-tv-series-should-cast-black-hermione-cursed-child/>.

²⁰⁷ JANKOWICZ, Mia a Marianne GUENOT. A lawyer is trying to get Netflix blocked in Egypt because it cast a biracial actress to play Cleopatra. In: INSIDER [online]. 20.4.2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.insider.com/egypt-lawyer-calls-for-netflix-ban-over-biracial-cleopatra-casting-2023-4>.

²⁰⁸ Tamtéž.

²⁰⁹ Psáno dne 27.4.2023.

Obdobné kauzy a další případy by bylo možné rozvíjet dál a na každém příkladu demonstrovat, jak se jednání, strategie a diskutovaná témata liší. Úsek, který jsem poskytl, však pro tuto práci postačí, neboť sám o sobě vymezuje kontext, který je nutný pro zařazení problematiky této práce do širšího a komplexnějšího kontextu. Nyní se přesunu k jedné z posledních kapitol, jejíž téma je fenomén cancel culture a míra zásahu strategií do AV děl.

5. Cancel culture a zásah do AV díla

Cancel culture (dále jen CC) je velmi nejasný pojem, na který je nahlíženo mnoho optikami. V práci jsem zmínil případy, ve kterých byl daný obsah smazán z portálu nebo se u něj přímo projevíly snahy, aby byl nejlépe zapomenut a dále nebyl zmiňován. Vymazání obsahu, mlčení o daných tématech, cenzura a autocenzura a mnoho dalších fenoménů může spadat pod pojem CC. Ve volném překladu se bavíme o “kultuře, která něco zakazuje či popírá“. Důvody jejího vzniku a její účel jsou však natolik rozporuplné, že by si tento jev mohl vyžádat vlastní samostatnou studii. Jelikož je CC pouze dílčím tématem mé práce, opřu se o výzkum Pew Research Center roku 2021, jehož cílem bylo zjistit, jak CC vnímá společnost USA.²¹⁰ V posledních několika letech se CC stala v národním politickém diskurzu velmi spornou myšlenkou. Jednou z ústředních názorových dualit bylo, zda CC vede občany k zodpovědnosti a chrání druhé před ofenzivním obsahem nebo zda se jedná o druh cenzury, která může mít nespočet odůvodnění.²¹¹ Původní záměr byl zřejmě zamýšlen dobře, avšak čím dál víc se objevují spíše kritické pohledy na tento fenomén. Na CC je často odkazováno i v případě, že někdo s něčím nesouhlasí či se jednoduše dva lidé neshodují ve svém přesvědčení apod.²¹² Do opozice se často se připojují témata jako svoboda slova či právě nutnost o daných tématech diskutovat a ne je jednoduše cenzurovat.²¹³ Ve výzkumu se objevují například tyto dvě definice: „CC je hnutí, jehož cílem je odebrat osobě, místu nebo věci status celebrity nebo úctu na základě urážlivého chování nebo přestupku. Žena, 30 let, liberální demokratka“; „CC je způsob, jak stáhnout podporu veřejných osobností nebo firem. Lze ji také považovat za formu online zostuzení na sociálních médiích. Žena, 50 let, umírněná {moderate} demokratka.“²¹⁴ Pochopení termínu závisí na mnoha faktorech jako je věk, dosažené studium, společenský status, pohlaví apod. Nemohu si dovolit zajít do hlubšího průzkumu, proto odkazuji na samotný výzkum, který prozkoumává CC více dopodrobna. Důležité však je, že mediální

²¹⁰ Americans and ‘Cancel Culture’: Where Some See Calls for Accountability, Others See Censorship, Punishment. In: Pew Research Center [online]. 19.5.2021 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/internet/2021/05/19/americans-and-cancel-culture-where-some-see-calls-for-accountability-others-see-censorship-punishment/>.

²¹¹ Tamtéž.

²¹² Tamtéž.

²¹³ Tamtéž.

²¹⁴ Tamtéž.

prostor a tedy i SVoD platformy mohou svým jednáním do CC spadat.²¹⁵ A tento fakt jsem již zmínil například v kapitole 3.1 Disney+: Stories matter. Pojem CC přitahuje mnoho témat, která vzbuzují kontroverzi jakéhokoliv rázu. Sem spadají právě i témata rasově senzitivního obsahu a s tím spjatý blackfacing, stereotypizace, ofenzivní mediální reprezentace rasy apod.²¹⁶ Je tedy možné, že si mnozí spojí s CC i dění kolem SVoD portálů, které odstraňují a editují daný obsah tak, aby nebyl vidět, v nejhorších případech bez konkrétního vyjádření. Ponechme chvíli stranou, zda je dobře či špatně např. přímo “vystříhnout” scénu obsahující blackfacing. Jde o to, že svou povahou může takové jednání mírně konvenovat s některými vnímáními CC a vyvolat debatu o cenzurování obsahu. Pew Research Center při dotazování na podstatu CC zaznamenal také odpovědi jako “cenzura projevu a historie“, “canceling každého, s kým nesouhlasím“, “způsob, jak upozornit na rasismus, sexismus atd.“ nebo “zkreslená interpretace lidského jednání“ (viz. Příloha č.11). Všechna tato témata mohou být zanesena do problematiky a diskuze při jednání o rasově senzitivním obsahu, neboť názorová pluralita při tomto jednání je velmi rozmanitá a nelze určit jeden dominantní a jasný názorový proud. Tato kapitola z hlediska CC má pouze otevřít další spojitost SVoD problematiky v kontextu americké společnosti 21. století a dění v ní. Podotýkám, že tímto jsem ani zdaleka neobsáhl veškerá témata, která s rasově senzitivním obsahem na SVoD portálech souvisí.

Když se vrátím k hlavnímu tématu mé práce, zbývá zmínit, na kolik jednotlivé strategie SVoD portálů zasahují do struktury AV děl a jak adekvátní je jejich využití právě z hlediska kinematografie jako takové. Je nutné zmínit, že se bavíme v kontextu SVoD portálů a úplné odstranění obsahu, znamená odstranění z daného portálu, nikoli vymazání obsahu “z povrchu zemského“. Zmiňuji z toho důvodu, že ve 21. století bude díky online úložištím či DVD/VHS/apod. podobám zachovaného snímku vždy možné původní obsah shlédnout a dohledat, pokud se společnost nezaváže k jeho podrobné likvidaci. Odstranění snímku z portálu tedy do samotného snímku jako takového téměř nezasahuje a nemění jeho strukturu. V případě seriálu, jehož narativ je např. chronologický či se řídí provázaností postav, příběhu atd. napříč epizodami, však po odstranění dané epizody může dojít k narušení

²¹⁵ GAUBERTI, Annabelle. Cancel culture: how the creative industries should ride out the storm. Crefovi [online]. 19.9.2020 [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://crefovi.comcnn/articles/cancel-culture/>.

²¹⁶ ROMERO, Aja. The second wave of “cancel culture”: How the concept has evolved to mean different things to different people. In: VOX [online]. 5.5.2021 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.vox.com/22384308/cancel-culture-free-speech-accountability-debate>.

struktury díla jako celku. Odstranění z portálu může také vést k pomyslnému nálepkování AV díla, které může být tímto krokem označeno právě jako ofenzivní, nevhodné, nevysílatelné či zkrátka v rozporu s hodnotami daného portálu. V případě disclaimeru je tento punc dán přímo, nikoli pomyslně. Dílo je takto označeno záměrně a optika diváků, a tedy společnosti, se na něj může změnit. To znamená, že v daném díle mohou vznikat nové významy, ideje či témata, která nemusela být prvotním záměrem a vznikla až po vsazení do daného kontextu. Samotný disclaimer tedy do AV díla zasahuje spíše z vnějšku, tedy tak, že samotnou strukturu díla, jak z hlediska fabule, tak syžetu, nezmění. Samozřejmě pokud není kombinován s editací obsahu. Toto platí i u dodatečného obsahu, se kterým jsme se setkali u *Gone with the Wind* (1939). Přímý zásah do struktury díla se tedy objevuje u strategie, kterou jsem pojmenoval jako editace obsahu, tedy přímé odstranění dané pasáže z originálního snímku. Opět se bavíme v mezích konkrétního portálu, neboť jak jsem zmínil, upravené verze obsahu se mohou na portálech lišit a díla mimo ně mohou naopak setrvat v původní podobě. I tak se však jedná o změnu původní struktury a původního záměru díla a částí, které obsahuje. Samotné odebrání otevírá diskutovanou problematiku rasově senzitivního obsahu a témata s ní spjatá. Jak jsem zmínil dříve, do toho jednání vstupuje více činitelů (tvůrci, SVoD portály, fanoušci apod.) a výstupy editovaných obsahů se mohou značně lišit.

Žádná strategie není dokonalá a obecně vyhovující. Každá má větší či menší vliv na původní dílo. Všechny jsou však součástí náročné cesty, kterou SVoD portály budují a hledají, ať už záměrně či nezáměrně, takové východisko, které by bylo většinou přijatelné, adekvátní dané problematice a využitelné při opakujících se problematikách budoucích.

Shrnutí

Na jednotlivých příkladech a kauzách jsem demonstroval několik typů strategií, které SVoD portály využívají v kontextu rasově senzitivního obsahu. Ve své práci jsem portály zúžil pouze na tři, a to Netflix, HBO Max a Disney+. Zmíněné kauzy spadají do široké problematiky, v níž rasově senzitivní obsah je pouze jedním segmentem, se kterým se SVoD portály učí zacházet tak, aby byl jeho často ofenzivní charakter odstraněn či doplněn o kontext vzniku. Vedle rasy se v této problematice může objevovat gender, náboženství apod. V mé práci jsem zaměřil strategie právě na segment rasové reprezentace v kinematografii a na revizi takového obsahu. Postupoval jsem od odstranění obsahu, přes jeho editaci až po přidání disclaimeru či dodatečného obsahu. Tento postup byl částečně chronologický v návaznosti na červnové události roku 2020 a také byl řazen dle míry zásahu do AV díla v kontextu SVoD portálu. Všechny kauzy byly vsazeny do kontextu problematiky rasové reprezentace, primárně ve spojitosti se smrtí G. Floyda a s rostoucími protesty proti systematickému rasismu. Pro širší kontext jsem předeslal problematiku v kapitole Globální streamingové portály a rasová politika. Každá strategie byla demonstrována na jednom či více příkladech, aby byly obsaženy a popsány markantní rozdíly u každého portálu.

Odstranění obsahu bylo aplikováno všemi třemi zkoumanými portály. Netflix jej aplikoval jako definitivní a nevratný u epizody seriálu *Community*. HBO Max a Disney+ ve většině případů využili stažení z portálu pouze dočasně, až na výjimku snímku *Song of the South*. Editace obsahu byla využita Netflixem, například u *The Office*, aby tento obsah mohl setrvat na portále. Stejný přístup zvolilo Disney, konkrétně tedy Disney+, a to převážně u remaků svých starších filmů, aby se vyhnuli rasově ofenzivním vyobrazením. HBO Max a Disney+ se pak nejvíce ze tří portálů věnovali využití disclaimerů, čímž zachovali u mnohých snímků původní verzi a kontextualizovali jejich obsah.

Mezi portály neexistuje jednotná politika toho, jak jednat s rasově senzitivním obsahem a jak přesně strategie využívat. Mapování těchto strategií se zakládá právě na těchto odlišných přístupech a jejich zachycení pro demonstraci rozličných cest, kudy je možné se vydat. Zachycení kontrastů či naopak podobností vytváří střípek několika řešení, které se v kontextu rasově senzitivního obsahu mohou vyskytovat. V těchto konkrétních kapitolách jsem také

popsal a analyzoval faktory, které vstupovaly do procesu revize problematického obsahu, pokud tyto faktory byly zmíněny a dohledatelné. Toto platí i o reakcích společnosti na užití strategie, které mohly být stejně tak pozitivně přijaty, jako mohly být pro mnohé subversivními. Názorová pluralita na rasově senzitivní obsah, jeho odstranění, editaci či označování disclaimery konvenuje s nejasnostmi kolem jednání s takovým obsahem a s komplexní problematikou rasově senzitivního obsahu, do které vždy vstupuje mnoho činitelů (tj. tvůrci, fanoušci, SVoD portály, producenti apod.). Po deskripci a analýze jednotlivých strategií jsem v samostatné kapitole přidal obdobné kauzy pro doplňující kontext, který evokuje rozsáhlost tématu práce a nutnost zkoumat dál tuto společensko-politicky kulturní oblast. Na těchto dalších příkladech jsou opět znát drobné nuance, které se mohou od dříve popsaných strategií mírně lišit. Nakonec jsem celou problematiku vztáhnul k dílčímu tématu cancel culture, která bývá s (nejen) rasově senzitivním obsahem spojována. V této kapitole jsem se věnoval rozporu, zda lze daný obsah zamlčet či jej naopak pečlivě diskutovat v širším kontextu, aby bylo možné se z něj ponaučit pro budoucí jednání. Ve stejné kapitole se věnuji míře zásahu do AV díla zmíněnými strategiemi. Tato kapitola nevyhodnocuje, která ze strategií je nejvíce efektivní, stejně jako tak nečiním v celé práci. Slouží spíše jako podnět pro budoucí revizi těchto strategií a jejich pozdější vyhodnocení a sledování efektivity, které dle mého názoru bude možné, neboť od smrti G.Floyda uplynuli téměř tři roky (25.5.2020-květen 2023).

Závěr

Cílem mé magisterské diplomové práce bylo zmapovat strategie, které SVoD portály mohou využívat v případě, že operují ve své nabídce s rasově senzitivním obsahem, který je ofenzivní svou podstatou a koliduje se společenským diskurzem či hodnotami samotného portálu. U diskutovaného obsahu často dochází k jeho revizi a reinterpetaci v návaznosti na soudobý diskurz, a společenský tlak vyžaduje od SVoD portálů reakci v podobě využití některých ze zmiňovaných strategií. Podobně jako Jacqueline Najuma Stewart popisuje ve své přednášce s názvem Politika uchovávání filmů, společenská paradigmatata týkající se různých oblastí a percepce kinematografie se dynamicky mění a revize obsahu a konání s ním spojenými je nevyhnutelná a přirozená.²¹⁷ Toto tedy platí i na segment rasově senzitivního obsahu, s nímž je spjatá reprezentace rasy, která je předmětem problematiky v diskutovaných kauzách této práce. Zpětná revize a reinterpetace AV děl odhaluje a akcentuje ofenzivní vyobrazení a pasáže, které jsou svou podstatou urážlivé a etnika a rasy zesměšňující. Stejně jako je kinematografie častým zrcadlem společnosti, prolíná se zpětně aktuální společenský diskurz do těchto obsahů a pokládá na díla nový společensko-politický filtr. Optiky, kterými je na snímky nahlíženo se mohou taktéž měnit, což je jedním z hlavních důvodů, proč je nutné diskutovat za zmínění historického kontextu daných děl.

Pro SVoD portály se často zmíněné strategie formují za samotného procesu nakládání s rasově senzitivním obsahem a ani jednotlivé precedenty nejsou prozatím obecně aplikovatelné. Každý portál se jednáním může lišit a specifičnost u každého případu je více než zratelná. Odstranění obsahu z portálu může být trvalé či vědomě dočasné, editace může zasahovat přímo do originálního díla či upravovat remake inspirovaný původní předlohou a znění disclaimeru a forma jeho využití může nabírat mnoho podob. Důležité je však konstatovat, že ani jedna ze strategií nemusí být vždy plně vyhovující a v kontextu rozdělené společnosti, které dominuje vysoká názorová pluralita, je užívání těchto několika strategií pouze počátkem procesu řešení komplexní a komplikované problematiky. Důkazem je samotný proměnlivý

²¹⁷ JACQUELINE STEWART | Politics of Film Preservation lecture | Higher Learning In: Youtube [online]. 28.2.2013 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=bUsaYi5MyXc&t=67s&ab_channel=TIFFOriginals Kanál uživatele TIFF Originals.

proces vývoje strategií, jak jsem demonstroval například na portále Disney+ v rámci jeho iniciativy Stories matter.

Tato práce, jak jsem již zmínil, nemá za cíl vyhodnotit a stanovit, která ze strategií je nejefektivnější, a tedy vhodná pro obecně platné používání v kontextu rasově senzitivního obsahu. Otevírá spíše pole možností řešení, které SVoD portály nabídly, sleduje jejich dopady na vyřešení samotné problematiky a taktéž dopady na samotná AV díla. Míra efektivity pak může být každým subjektivně zhodnocena dle nahlížení na jednotlivé kauzy a dle nahlížení na užití strategií jako na celek, tedy porovnáním každé z nich na daných příkladech a portálech. Pokud bychom se pokoušeli o hodnocení oněch strategií, bylo by potřeba založit na obdobné práci, jako je ta má, výzkum, který by byl založen na kvalitativních i kvantitativních průzkumech, aby bylo možné zkoumat důvody efektivity či neefektivity strategií a také míru souhlasu či nesouhlasu s nimi. Mapování, které jsem v této práci uskutečnil se zakládalo na menším výzkumném vzorku pro konkrétnější specifikaci tématu, avšak jak z práce vyplývá, lze provést mnohem komplexnější výzkum, který by bylo možné vztáhnout na další streamingové portály a platformy, a to i mimo kontext USA. Závěrem bych apeloval na tuto možnost pokračujícího výzkumu, neboť podobných kauz a jednání stále přibývá a strategie využívané SVoD portály se neustále dál vyvíjí na základě nových problematik rasově senzitivní obsahu.

Prameny a literatura

Prameny

- Gone with the wind [film]. Režie Victor FLEMING. USA: Selznick International Pictures; MGM 1939.
- Peter Pan [film]. Režie Clyde Geronimi, Wilfred Jackson, Hamilton Luske. USA: The Walt Disney Company, 1953.
- Dumbo [film]. Režie Ben Sharpsteen. USA: The Walt Disney Company, 1941.
- Swiss Family Robinson [film]. Režie Ken Annakin. USA: The Walt Disney Company, 1960.
- Song of the South [film]. Režie Wilfred Jackson, Harve Foster. USA: The Walt Disney Company, 1946.
- 30 Rock [seriál]. Režie Ken Annakin. USA: NBC, 2006-2013, 138 epizod.
- Golden Girls [seriál]. Režie Paul Junger Witt, Tony Thomas. USA: NBC, 1985-1992, 180 epizod.
- Scrubs [seriál]. Režie Bill Lawrence, John Inwood a další. USA: NBC, 2001-2010, 182 epizod.
- Community [seriál]. Režie Anthony Russo, Joe Russo. USA: NBC, 2009-2015, 110 epizod.
- The Office [seriál]. Režie Randall Einhorn a další. USA: NBC, 2005-2013, 201 epizod.
- Lady and the Tramp [film]. Režie Hamilton Luske, Wilfred Jackson, Clyde Geronimi. USA: The Walt Disney Pictures, 1955.
- Lady and the Tramp [film]. Režie Charlie Bean USA: Disney Platform Distribution, 2019.

Literatura

- ACUNA, Kirsten. Hollywood is taking down blackface TV episodes, but Black creators say it's not enough. In: Insider [online]. 8.8.2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.insider.com/hollywood-removing-blackface-episodes-not-enough-racism>
- Advanced Dungeons & Dragons (Community). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 12.3. 2023 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced Dungeons %26 Dragons \(Community\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Advanced_Dungeons_%26_Dragons_(Community))
- ALEXANDER, Julia. Disney+ warns viewers about past racism, but not as well as Warner Bros. In: The Verge [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.theverge.com/2019/11/13/20963014/disney-plus-racism-cultural-disclaimer-dumbo-song-of-the-south-warner-bros-tom-jerry>
- ALEXANDRA, Rae. What Should We Do With Old Racist Movies on Streaming Platforms?. In: KQED [online]. 11.6. 2020 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://www.kqed.org/arts/13881748/what-should-we-do-with-old-racist-movies-on-streaming-platforms>
- ALTER, Rebecca. Every Blackface Episode and Scene That's Been Pulled From Streaming So Far. Vulture [online]. 29.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.vulture.com/2020/06/blackface-tv-episodes-scenes-removed-streaming.html>
- Americans and 'Cancel Culture': Where Some See Calls for Accountability, Others See Censorship, Punishment. In: Pew Research Center [online]. 19.5.2021 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/internet/2021/05/19/americans-and-cancel-culture-where-some-see-calls-for-accountability-others-see-censorship-punishment/>
- August 17, 2020 In: Youtube [online]. 18.8.2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=O5mVQh4Tzl4&ab_channel=JeffreyWells Kanál uživatele Jeffrey Wells

- baymax18. Advanced Dungeons & Dragons pulled from Netflix over blackface. In: Reddit [online]. 27.6.2020 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.reddit.com/r/community/comments/hgacsf/comment/fw4d69p/>
- BBC. Zoe Saldana apologises for playing Nina Simone: 'She deserved better'. In: BBC [online]. 6.8.2020 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-53676550>
- BEER, Jeff. Why Netflix built its first global brand campaign around one of the most controversial parts of its UX. BrandKnew [online]. 14.9.2020 [cit. 2021-10-1]. Dostupné z: <https://www.brandknewmag.com/why-netflix-built-its-first-global-brand-campaign-around-one-of-the-most-controversial-parts-of-its-ux/>
- Behm-Morawitz, E. (2020). Media Use and the Development of Racial and Ethnic Identities. In The International Encyclopedia of Media Psychology, J. Bulck (Ed.). <https://doi.org/10.1002/9781119011071.iemp0083>
- BELTRÁN, Mary a Camilla FOJAS. Mixed Race Hollywood [online] Classical Hollywood and the Filmic Writing of Interracial History, 1931-1939, str.23-45. NY and Londýn: New York University Press, 2008 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?hl=cs&lr=&id=0nsTCgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA1&dq=race+in+hollywood&ots=auO5fhj19i&sig=NKloovcLXwMtBLmO3wmK7cXSqy4&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Black Lives Matter: The shows pulled by broadcasters and streaming services. In: Sky News [online]. 13.6.2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://news.sky.com/story/black-lives-matter-the-shows-pulled-by-broadcasters-and-streaming-services-12004775>
- BREZNICAN, ANTHONY. Why Gone With the Wind Was Temporarily Removed From HBO Max. In: Vanity Fair [online]. 10.6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.vanityfair.com/hollywood/2020/06/gone-with-the-wind-hbo-max-removed>
- BRYAN, ALEXANDER. 'Lady and the Tramp' Disney+ remake cut offensive 'Siamese Cat Song' (for 'What a Shame'). In: USA TODAY: Entertainment [online]. 13.11.2019 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z:

<https://eu.usatoday.com/story/entertainment/movies/2019/11/13/disney-lady-and-tramp-racist-siamese-cat-song-what-shame/4185695002/>

- BRYANT, Andy a Charlie MAWER. The TV Brand Builders: How to Win Audiences and Influence Viewers [online]. Kogan Page, April 28, 2016 [cit. 2020-12-12]. ISBN 978-0749476687.
- CA_spur. Advanced Dungeons & Dragons pulled from Netflix over blackface. In: Reddit [online]. 1.6.2020 [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://www.reddit.com/r/community/comments/hgacsf/comment/fwqz1e/>
- CÁCERES, Gerardo. I'm all for making ammends for anything that demeans or degrades a race or ethnicity, but this ain't it. Facebook [online]. 29.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ign/posts/10157913989016633>
- Cancel Culture: Should We 'Cancel' Movies or Shows Considered Racist or Offensive? Youtube [online]. 13. 7. 2020 [cit. 2021-9-25]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=iCfxKnsD_yw . Kanál uživatele Behind the News
- CFP, ed. CFP: VIEW JOURNAL ON "RACE AND EUROPE'S TV HISTORIES" .: DEADLINE: JUNE 01, 2020. In: CST online [online]. 17.4. 2020 [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://cstonline.net/cfp-view-journal-on-race-and-europes-tv-histories-deadline-june-01-2020/>
- cinder84. Disney+ disclaimer. In: Twitter [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://twitter.com/cinder84/status/1194749245317713921>
- COHEN, Li. HBO is bringing back "Gone with the Wind," but says the film "denies the horrors of slavery" in disclaimer. In: CBS NEWS [online]. 24.6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/gone-with-the-wind-movie-returns-to-hbo-with-a-new-disclaimer-it-denies-the-horrors-of-slavery/>
- D. STEVENS, John. The Black Reaction To Gone With the Wind. Journal of Popular Film [online]. 1973, (2:4), 366-371 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: doi:10.1080/00472719.1973.10661707
- DE LA GARZA, Antonio. Critical Race Theory. In: The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy [online]. Říjen 2016, s. 1-2 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: doi:10.1002/9781118766804.wbiect260

- DELANE, Juntae. How Netflix Defined a Brand [online]. [cit. 2021-9-29]. Dostupné z: <https://digitalbrandinginstitute.com/netflix-defined-brand/>
- Disclaimer. In: Cambridge dictionary [online]. [cit. 2023-04-19]. Dostupné z: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/disclaimer>
- Disney Advisory – Stories Matter | The Walt Disney Company In: Youtube [online]. 6.10.2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=EUT6bIPj_ro&ab_channel=DisneyDiversity%26amp;inclusion Kanál uživatele Disney Diversity & Inclusion
- Disney Cable Channel Defends Casting Black Actress As New 'Little Mermaid'. In: Npr [online]. 9.7.2019 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2019/07/09/739950750/disney-cable-channel-defends-casting-black-actress-as-new-little-mermaid>
- Disney: Social responsibility. The Walt Disney Company [online]. [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://impact.disney.com/>
- DRURY, SHARAREH. Disney+ “Outdated Cultural Depictions” Disclaimer Raises Questions, Say Advocacy Groups. In: The Hollywood reporter [online]. 16.11.2019 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/disney-outdated-cultural-depictions-disclaimer-raises-questions-say-advocacy-groups-1255284/>
- E. KULASZEWICZ, Kassia. *Racism and the Media: A Textual Analysis*. St. Paul, Minnesota, 2015. St. Catherine University and the University of St. Thomas. Vedoucí práce Ande Nesmith, Ph.D., LICSW.
- EDWARDS, Eve. WHICH DISNEY MOVIES ARE ‘CANCELLED’?: PETER PAN, DUMBO AND THE ARISTOCATS REMOVED. In: HITC [online]. 6.3. 2021 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.hitc.com/en-gb/2021/03/06/disney-movies-cancelled/>
- EGNER, Jeremy. The 21 Best Comedies of the 21st Century: (So far). In: The New York Times [online]. 16.6.2021 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/interactive/2021/arts/television/best-tv-comedies-shows.html?>
- FOWLER, Matt. The Office Episode Featuring Blackface Has Been Edited for Netflix. IGN [online]. 28.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.ign.com/articles/the-office-episode-featuring-blackface-has-been-edited-for->

[netflix?sf124628935=1&fbclid=IwAR04OCv0movHdZ4_4ET1DSb1VDoBjLY2GK0mSntcatzN-liydxT72ZRkPM](https://www.netflix.com/title/80014748?sr=rs_filmstrip%3Fsf124628935=1&fbclid=IwAR04OCv0movHdZ4_4ET1DSb1VDoBjLY2GK0mSntcatzN-liydxT72ZRkPM)

- FRAMKE, Caroline. Why Removing Blackface Episodes Is 'Just Trying to Band-Aid Over History'. In: Variety [online]. July 1, 2020 [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://variety.com/2020/tv/news/blackface-episodes-pulled-30-rock-golden-girls-community-1234694796/>
- GAUBERTI, Annabelle. Cancel culture: how the creative industries should ride out the storm. *Crefovi* [online]. 19.9.2020 [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://crefovi.comcnn/articles/cancel-culture/>
- GONZALES, Erica. Gone with the Wind Returns to HBO Max with a Disclaimer About Its Portrayal of Slavery. In: Harper's Bazaar [online]. 25.6. 2020 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.harpersbazaar.com/culture/film-tv/a32824639/gone-with-the-wind-hbo-max/>
- GUARDIAN STUFF AND AGENCIES. Theatre in Memphis pulls 'racially insensitive' Gone With the Wind. In: The Guardian [online]. 29.8.2017 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/film/2017/aug/29/theatre-in-memphis-pulls-racially-insensitive-gone-with-the-wind>
- HANSEN, Scott. Add a disclaimer at the beginning of these episodes. Facebook [online]. 28.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ign/posts/10157913989016633>
- HAVILAND, Lou. Tina Fey Pulls '30 Rock' Episodes Featuring Blackface From Streaming – 'I Understand Now that Intent Is Not a Free Pass'. CheatSheet [online]. 23.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.cheatsheet.com/entertainment/tina-fey-pulls-30-rock-episodes-featuring-blackface-from-streaming-i-understand-now-that-intent-is-not-a-free-pass.html/>
- HBO Max Restores 'Gone With The Wind,' But With Disclaimer In: Youtube [online]. 25. 6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=FGLIHShlfxk&t=21s&ab_channel=KCALNews
Kanál uživatele KCAL News
- 'Hellboy' Casting Of Ed Skrein As Japanese Character Draws Whitewashing Backlash. In: Deadline [online]. 23.8.2017 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z:

<https://deadline.com/2017/08/hellboy-rise-of-the-blood-queen-ed-skrein-ben-daimio-mike-mignola-whitewashing-backlash-asian-american-hollywood-1202155153/>

- HENDERSON, CYDNEY. Disney+ adds 'outdated cultural depictions' warning to classics 'Dumbo,' 'Peter Pan'. In: USA TODAY: Entertainment [online]. 13.11. 2019 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://eu.usatoday.com/story/entertainment/tv/2019/11/13/disney-outdated-cultural-depictions-warning-classic-films/4183705002/>
- HESS, Amanda. 'Defund Paw Patrol': Why protesters have turned against a kids' cartoon. In: The Irish Times [online]. [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.irishtimes.com/culture/tv-radio-web/defund-paw-patrol-why-protesters-have-turned-against-a-kids-cartoon-1.4277561>
- HILL, Evan, Ainara TIEFENTHÄLER a Christiaan TRIEBERT. How George Floyd Was Killed in Police Custody. In: The New York Times [online]. 31.5.2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/05/31/us/george-floyd-investigation.html>
- IVYPANDA. Racism and Prejudice: "Gone with the Wind" and "The Help." In: IvyPanda [online]. 10.9.2020 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://ivypanda.com/essays/racism-and-prejudice-gone-with-the-wind-and-the-help/>
- JACQUELINE STEWART | Politics of Film Preservation lecture | Higher Learning In: Youtube [online]. 28.2.2013 [cit. 2023-04-29]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=bUsaYi5MyXc&t=67s&ab_channel=TIFFOriginals
Kanál uživatele TIFF Originals
- JANKOWICZ, Mia a Marianne GUENOT. A lawyer is trying to get Netflix blocked in Egypt because it cast a biracial actress to play Cleopatra. In: INSIDER [online]. 20.4.2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.insider.com/egypt-lawyer-calls-for-netflix-ban-over-biracial-cleopatra-casting-2023-4>
- JOEST, Mick. Netflix And BBC Pull TV Comedy From Streaming Over Blackface Scenes. In: CINEMABLEND [online]. 9.6. 2020 [cit. 2023-04-11]. Dostupné z:

<https://www.cinemablend.com/television/2547869/netflix-and-bbc-pull-tv-comedy-from-streaming-over-blackface-scenes>

- LAN, Kan. Scrubs: New episodes to come back on Hulu after editing. In: The Nation Roar [online]. 1.7.2020 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://thenationroar.com/scrubs-new-episodes-blackface-hulu/>
- LASKOW, Sarah. The Racist History of Peter Pan's Indian Tribe. In: Smithsonian Magazine [online]. 2.12. 2014 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.smithsonianmag.com/arts-culture/racist-history-peter-pan-indian-tribe-180953500/>
- LELLO, Leslie. What Is A Live-Action Movie?. In: How to produce movies [online]. 2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://howtoproducemovies.com/what-is-live-action-movie/>
- LEVI, Carly. Now People Are Upset About Disney Casting A Black Actress To Play Tinker Bell. In: CINEMABLEND [online]. 1.3. 2023 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.cinemablend.com/streaming-news/now-people-are-upset-about-disney-casting-a-black-actress-to-play-tinker-bell>
- MAAS, Jennifer. 'The Office' Season 9 Christmas Episode Re-Edited to Remove Blackface Scene (Exclusive). The Wrap [online]. 26.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.thewrap.com/the-office-blackface-episode-scene-removed-netflix-dwights-christmas-belsnickel-black-peter/>
- MAAS, Jennifer. Netflix Pulls 'Community' Episode 'Advanced Dungeons & Dragons' Due to Blackface Scenes. In: The Wrap [online]. 28.6. 2020 [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: <https://www.thewrap.com/community-advanced-dungeons-and-dragons-episode-removed-netflix-blackface/>
- MALIK, Musa, Frederic R. HOPP a René WEBER. Representations of Racial Minorities in Popular Movie: A Content-Analytic Synergy of Computer Vision and Network Science. California Santa Barbara, 2021. University of California Santa Barbara, Department of Communication, Media Neuroscience Lab.
- MORRIS, Lauren. All the TV shows removed from Netflix, HBO Max and other platforms over blackface controversy. In: Radiotimes [online]. June 30, 2020 [cit. 2020-12-12].

Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/news/tv/comedy/2020-06-30/tv-shows-removed-blackface/>

- MYERS, Vernā. Our Progress on Inclusion: 2021 Update. In: Netflix [online]. 2021 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://about.netflix.com/en/news/our-progress-on-inclusion-2021-update>
- Netflix Culture: Freedom and Responsibility. Youtube [online]. 13. 5. 2019 [cit. 2021-10-01]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=pl4UYZfVmTA&ab_channel=WeAreNetflix
Kanál uživatele WeAreNetflix
- Netflix Culture: Freedom Responsibility. Slideshare [online]. 1.4.2009 [cit. 2021-10-1]. Dostupné z: <https://www.slideshare.net/reed2001/culture-1798664/2-Netflix-CultureFreedom-Responsibility2>
- Netflix Mission and Vision Statement Analysis. Mission statement [online]. [cit. 2021-10-1]. Dostupné z: <https://mission-statement.com/netflix/>
- O'KANE, CAITLIN. Disney adding disclaimer about racist stereotypes to some old movies. In: CBS NEWS [online]. 19.10 2020 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/disney-disclaimer-racist-stereotypes-old-movies/>
- One Story Away | Netflix In: Youtube [online]. 10.9.2020 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=lqkVUfYMZWM&ab_channel=Netflix Kanál uživatele Netflix
- OWENS, Ernest. Disney+ disclaimer. In: Twitter [online]. 12.11.2019 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://twitter.com/MrErnestOwens/status/1194281176061616128>
- Paw Patrol. In: Twitter [online]. 2.6.2020 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: https://twitter.com/pawpatrol/status/1267808607694917633?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1267845992113717248%7Ctwgr%5E8ebd5ee3da37070e8663e6c64963b15ff4382b6d%7Ctwcon%5Es2 &ref_url=https%3A%2F%2Fwww.irishtimes.com%2Fculture%2Ftv-radio-web%2Fdefund-paw-patrol-why-protesters-have-turned-against-a-kids-cartoon-1.4277561
- PFEIFFER, Elizabeth. EXCLUSIVE: 'Song of the South' and Jim Crow scene in 'Dumbo' will not be on Disney+. In: Boardwalk times [online]. 18.4. 2019 [cit. 2023-04-18].

Dostupné z: <https://boardwalktimes.net/song-of-the-south-and-jim-crow-scene-in-dumbo-will-not-be-on-disney-ca2c1eae2a50>

- PIEPER, Katherine, Marc CHOUEITI, Kevin YAO, Ariana CASE, Karla HERNANDEZ a Zoe MOORE. Inclusion in Netflix Original U.S. Scripted Series & Films. In: USC Annenberg: Inclusion Initiative [online]. 2021 [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: [https://assets.ctfassets.net/4cd45et68cgf/3lLceJCj7NJsKUeIJHrKG/920c17c6207bd4c3aa7f5a209a23f034/Inclusion in Netflix Original Series and Films 2.26.21.pdf](https://assets.ctfassets.net/4cd45et68cgf/3lLceJCj7NJsKUeIJHrKG/920c17c6207bd4c3aa7f5a209a23f034/Inclusion_in_Netflix_Original_Series_and_Films_2.26.21.pdf)
- PIETSCH, Bryan. Disney Adds Warnings for Racist Stereotypes to Some Older Films. In: The New York Times [online]. 18.10.2020 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/10/18/business/media/disney-plus-disclaimers.html>
- PILGRIM, David. What was Jim Crow. In: Ferris State University [online]. Září, 2000 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.ferris.edu/HTMLS/news/jimcrow/what.htm>
- PONCZA, Erich. The Impact of American Minstrelsy on Blackface in Europe [online]. Brno, 2017 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/xff12/Final.pdf>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Jeffrey Alan Vanderziel, B.A.
- PURCELL, ALEXANDER. Community:: Advanced Dungeons & Dragons' Shouldn't Have Been Pulled From Streaming. In: CBR [online]. 4.6. 2020 [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <https://www.cbr.com/community-advanced-dungeons-dragons-shouldnt-have-been-pulled/>
- R. CHOW, ANDREW. How the Entertainment Industry Is Reckoning With Racism, From Changing Band Names to Canceling TV Shows. *TIME* [online]. 30.5.2020 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://time.com/5861848/entertainment-racism-reckoning/>
- Reed Hasting's Top 5 Lessons Learned Being CEO of Netflix. Youtube [online]. 10. 9. 2020 [cit. 2021-10-01]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=BH-Dq50Cz8Q&ab_channel=WeAreNetflix. Kanál uživatele WeAreNetflix
- ROBINSON, JOANNA. Emma Stone Says Her “Eyes Have Been Opened” by Aloha Controversy. In: Vanity Fair [online]. 15.7.2015 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.vanityfair.com/hollywood/2015/07/emma-stone-responds-aloha-whitewashing>

- ROMANO, Aja. Why we can't stop fighting about cancel culture. In: Vox [online]. August 25, 2020 [cit. 2020-12-12]. Dostupné z: <https://www.vox.com/culture/2019/12/30/20879720/what-is-cancel-culture-explained-history-debate>
- ROMERO, Aja. The second wave of "cancel culture": How the concept has evolved to mean different things to different people. In: VOX [online]. 5.5.2021 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://www.vox.com/22384308/cancel-culture-free-speech-accountability-debate>
- Roustabout. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Roustabout>
- SANDERS, Joshunda. How Racism and Sexism Killed Traditional Media: Why the Future of Journalism Depends on Women and People of Color (Racism in American Institutions) [online]. Praeger, August 11, 2015 [cit. 2020-12-12]. ISBN 978-1440830815.
- SHARON. 'Stories Matter' Team Scans Disney Movies for 'Offensive' Characters. In: Disney Fanatic [online]. 20.4.2022 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.disneyfanatic.com/stories-matter-team-sc1/>
- SHAW, Angel. The Harry Potter Series Should Follow Cursed Child's Lead With A Black Hermione. In: Screen Rant [online]. 17.4.2023 [cit. 2023-04-27]. Dostupné z: <https://screenrant.com/harry-potter-tv-series-should-cast-black-hermione-cursed-child/>
- SCHRÖDER, Cory. What's the Hype?: How the Netflix Brand Thrives on Controversy. *Latana* [online]. 7.4. 2021 [cit. 2021-8-20]. Dostupné z: <https://latana.com/post/how-netflix-thrives-on-controversy/>
- SPANGLER, Todd. Disney Plus' Five-Month-Old Decision to Block Films With Racist Depictions From Kid Profiles Draws New 'Cancel Culture' Ire. *Variety* [online]. 10.3.2021 [cit. 2021-8-17]. Dostupné z: <https://variety.com/2021/digital/news/disney-plus-blocks-racist-films-kid-profiles-1234927194/>

- SPANGLER, Todd. HBO Max Restores 'Gone With the Wind' With Disclaimer Saying Film 'Denies the Horrors of Slavery'. In: Variety [online]. 24.6. 2020 [cit. 2023-04-26]. Dostupné z: <https://variety.com/2020/digital/news/gone-with-the-wind-hbo-max-disclaimer-horrors-slavery-1234648726/>
- STAMPS, David. Race and Media: A Critical Essay Acknowledging the Current State of Race-Related Media Effects Research and Directions for Future Exploration. In: Howard Journal of Communications [online]. 31:2. 2.3.2020, s. 121-136 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: doi:10.1080/10646175.2020.1714513
- Stemfish. Disney Warns Viewers Of Racism In Some Classic Movies With Strengthened Label. In: Reddit, r/DisneyPlus [online]. 17.10.2020 [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: https://www.reddit.com/r/DisneyPlus/comments/jcmaoy/disney_warns_viewers_of_racism_in_some_classic/
- STERRITT, David Ph.D.. Blackface, Bamboozled, and Zoe Saldana. In: , Sborník autorů. Quarterly Review of Film and Video [online]. 2016, 9.6.2016, s. 580-583 [cit. 2023-03-29]. ISSN 1543-5326. Dostupné z: doi:10.1080/10509208.2016.1185767
- STOCK, Dylan. Worthless virtue signalling on the part of Netflix. The point of the scene was that dressing in blackface is offensive. Facebook [online]. 29.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ign/posts/10157913989016633>
- TAFOYA, Scout. Disney may never live down Song of the South — or its attempted do-over: Splash Mountain's closure is just the most recent attempt to rewrite Disney history. In: Polygon [online]. 22.3. 2023 [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://www.polygon.com/century-of-disney/23649353/song-south-disney-splash-mountain-racist-controversy>
- The Office Season 9 Removes Blackface Scene For Streaming. In: Screen Rant [online]. 26.6. 2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://screenrant.com/office-season-9-blackface-scene-removed-streaming/>
- The Walt Disney Company: Stories matter. The Walt Disney Company [online]. 2020 [cit.2023-03-01]. Dostupné z: <https://storiesmatter.thewaltdisneycompany.com/WILSON> II, Clint C., Felix GUTIERREZ a Lena M. CHAO. Racism, Sexism, and the Media: The Rise of Class

Communication in Multicultural America [online]. SAGE Publications, August 28, 2003 [cit. 2020-12-12]. ISBN 978-0761925163.

- THORNE, Will. 'The Office' Blackface Scene Edited Out, Netflix Pulls 'Community' Blackface Episode. Variety [online]. 26.6.2020 [cit. 2021-12-01]. Dostupné z: <https://variety.com/2020/tv/news/the-office-blackface-scene-edited-out-community-episode-pulled-netflix-1234691427/>
- VENABLE, Nick. 10 Big TV Shows That Removed Episodes From Streaming Over Controversial Blackface Scenes. In: CINEMABLEND [online]. 29.6.2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.cinemablend.com/television/2549064/tv-shows-that-removed-episodes-from-streaming-over-controversial-blackface-scenes>
- VICTOR, Daniel. HBO Max Pulls 'Gone With the Wind,' Citing Racist Depictions. In: The New York Times [online]. 10.6. 2020 [cit. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/06/10/business/media/gone-with-the-wind-hbo-max.html>
- VIDAL, Ava. Blackface in comedy is never 'just a joke' – it's a tool of oppression. RadioTimes [online]. 23.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.radiotimes.com/tv/comedy/ava-vidal-blackface-comedy/>
- WANZO, Rebecca. Removing 'blackface episodes' is easy.: Actually confronting racism in media isn't. In: CNN [online]. 29.6. 2020 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/06/29/opinions/golden-girls-blackface-episode-wanzo/index.html>
- WEAVER, Nicole. 'The Office' Blackface Scene Gets Edited Out for Netflix and Other Streaming Platforms. CheatSheet [online]. 29.6.2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.cheatsheet.com/entertainment/the-office-blackface-scene-gets-edited-out-for-netflix-and-other-streaming-platforms.html/>
- WHITE, Brett. Here's How 'Lady and the Tramp' Tackled the Problematic "Siamese Cat Song". In: DECIDER [online]. 12.11.2019 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://decider.com/2019/11/12/lady-and-the-tramp-siamese-cat-song-remake/>
- Značka (brand). Podnikatel.cz [online]. [cit. 2021-9-29]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/pruvodce/obchodni-znacka-brand/znacka-brand/>

Seznam obrazových příloh

Příloha č. 01: *US race and ethnicity representation 2020-2021 (all employees) (Netflix, 2021)*

Příloha č. 02: *US leadership race and ethnicity representation 2020-2021 (Netflix, 2021)*

Příloha č. 03: *From left: Princess Tiger Lily, Indian Chief and Peter Pan as depicted in the 1953 film. (Walt Disney Pictures/courtesy Everett Collection, 1953)*

Příloha č. 04: *A scene from the original Dumbo (1941) (Walt Disney Pictures, 1941)*

Příloha č. 05: *The pirates from Swiss Family Robinson (Walt Disney Pictures, 1960)*

Příloha č. 06: *Cat from The Aristocrats (Walt Disney Pictures, 1970)*

Příloha č. 07: *The Siamese Cat Song from Lady and the Tramp (Walt Disney Co./Courtesy Everett Collection, 1955)*

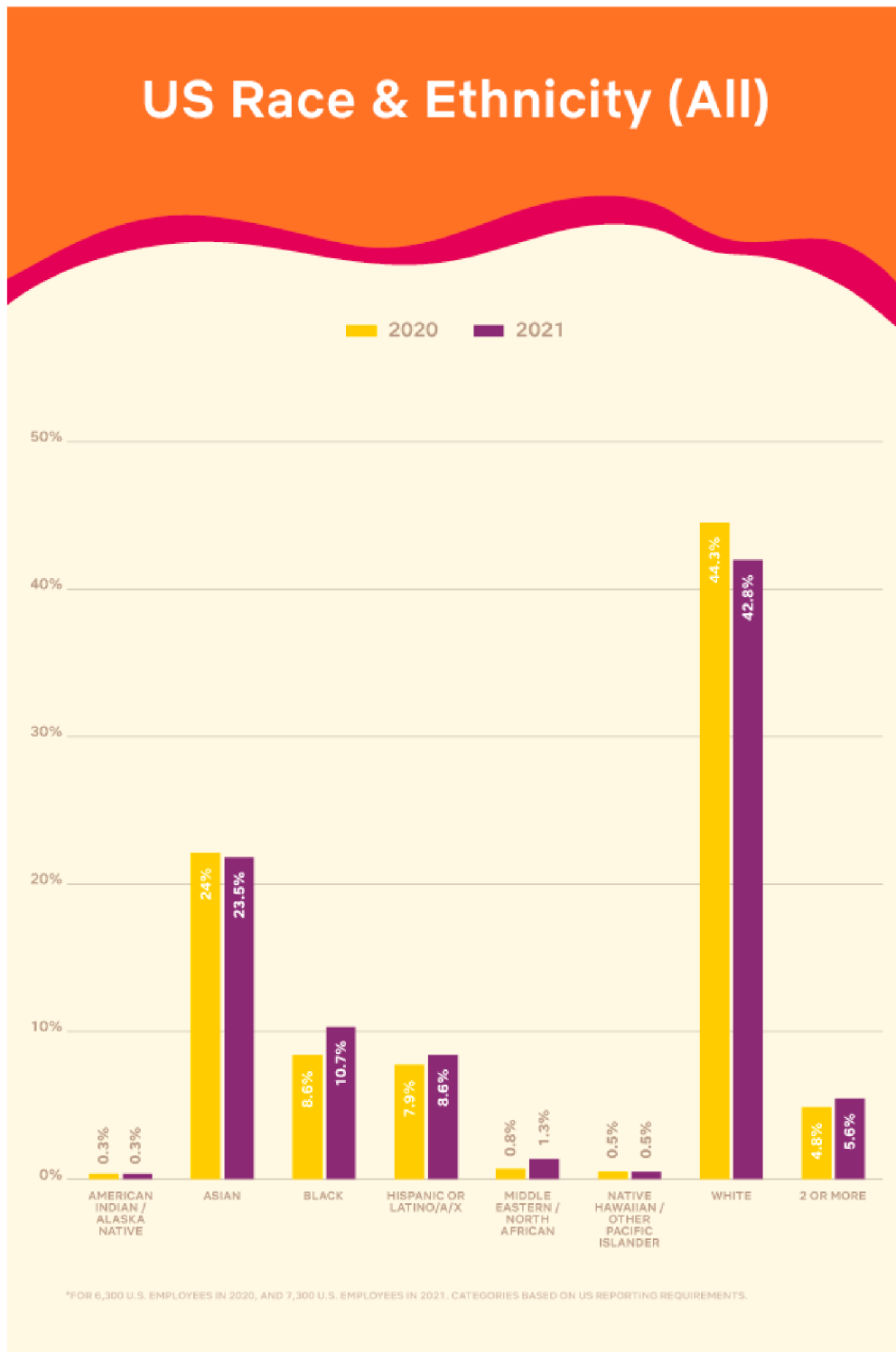
Příloha č. 08: *What a shame song from Lady and the Tramp (The Disney Wiki, 2019)*

Příloha č. 09: *Warner Bros. disclaimer from 2018 (Warner Bros., 2018)*

Příloha č. 10: *Anotace filmu Dumbo (1941) na portálu Disney+ (Disney+., 2019)*

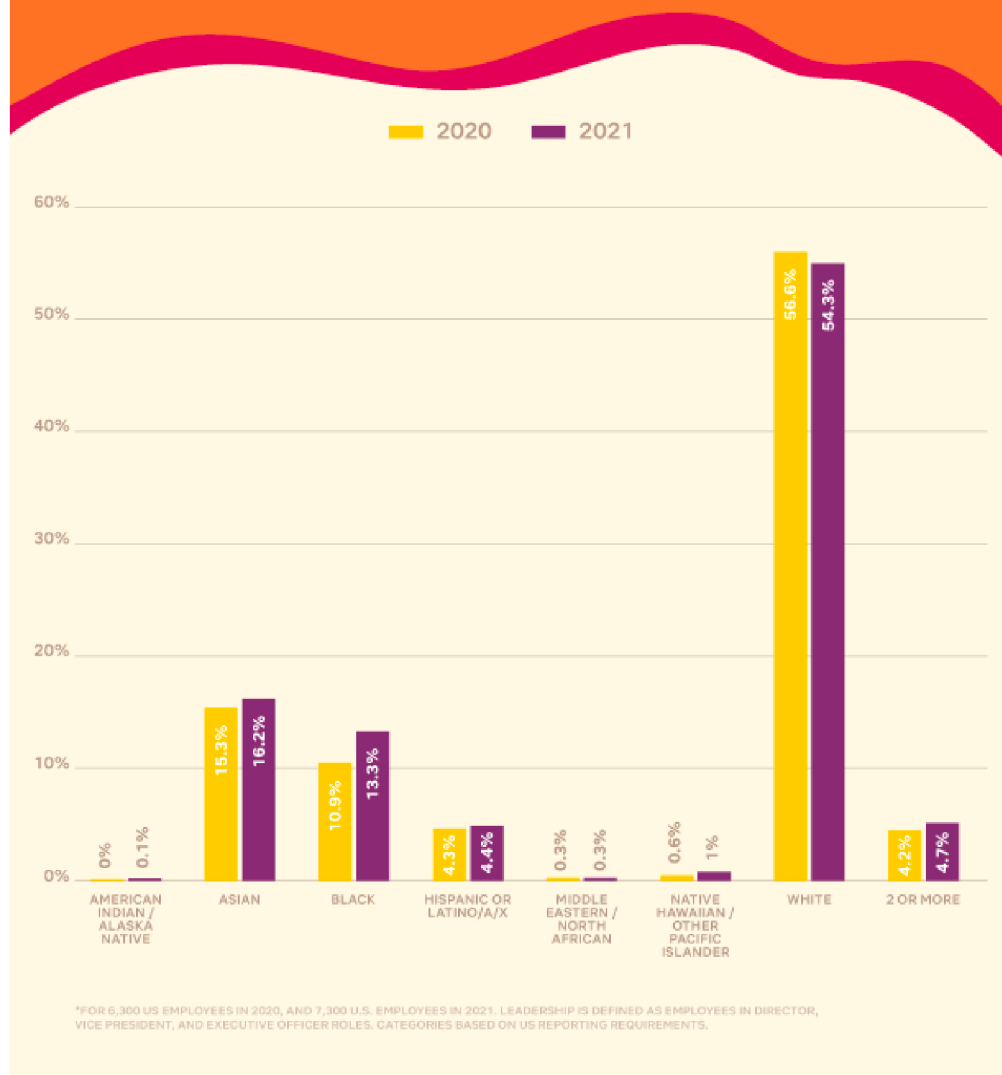
Příloha č. 11: *Průzkum provedený mezi dospělými Američany, 8.-13.11.2020 (Pew Research Center, 2021)*

Obrazové přílohy

Příloha č. 01: US race and ethnicity representation 2020-2021 (all employees) (Netflix, 2021)

All US Race/Ethnicity Leadership (Directors+)

Příloha č. 02: US leadership race and ethnicity representation 2020-2021 (Netflix, 2021)

Příloha č. 03: From left: Princess Tiger Lily, Indian Chief and Peter Pan as depicted in the 1953 film. (Walt Disney Pictures/courtesy Everett Collection, 1953)

Příloha č. 04: A scene from the original *Dumbo* (1941) (Walt Disney Pictures, 1941)

Příloha č. 05: *The pirates from Swiss Family Robinson* (Walt Disney Pictures, 1960)

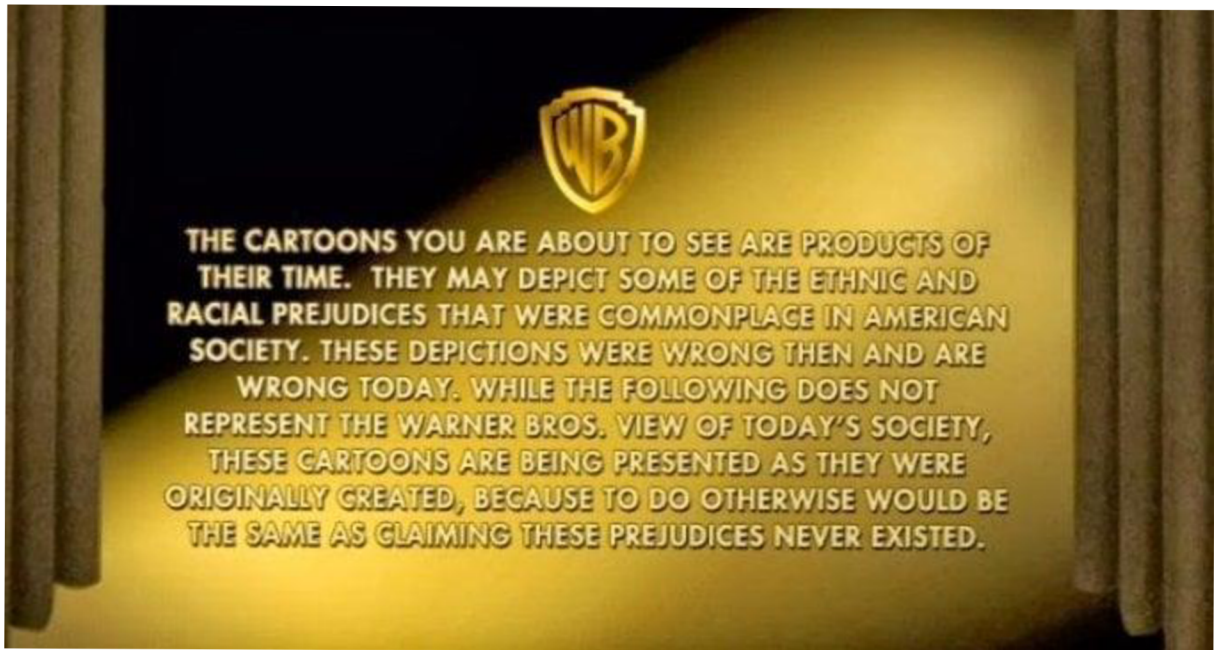
Příloha č. 06: *Cat from The Aristocats* (Walt Disney Pictures, 1970)

Příloha č. 07: The Siamese Cat Song from Lady and the Tramp (Walt Disney Co./Courtesy Everett Collection, 1955)

Příloha č. 08: What a shame song from Lady and the Tramp (The Disney Wiki, 2019)

Příloha č. 09: Warner Bros. disclaimer from 2018 (Warner Bros., 2018)

SUGGESTED EXTRAS DETAILS

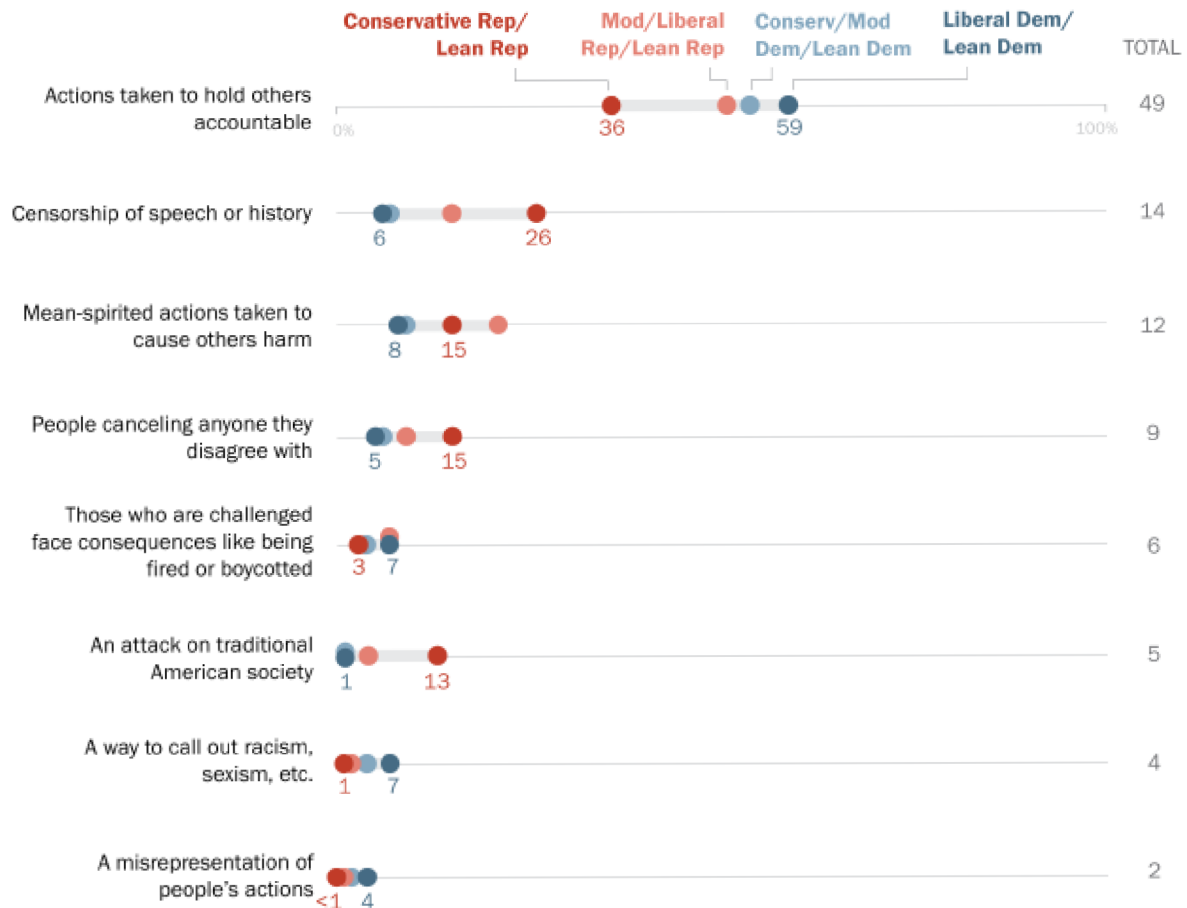
Dumbo (1941)

Meet Dumbo! Mrs. Jumbo's sweet little "Baby Mine" charms all who see him...until it's discovered that he has huge floppy ears. With the support of his very best friend, Timothy Q. Mouse, Dumbo soon learns that his spectacular ears make him unique and special, allowing him to soar to fame as the world's only flying elephant. Contains tobacco depictions. This program is presented as originally created. It may contain outdated cultural depictions.

Příloha č. 10: Anotace filmu Dumbo (1941) na portálu Disney+ (Disney+, 2019)

Conservative Republicans less likely than other partisan, ideological groups to describe 'cancel culture' as actions taken to hold others accountable

Among the 44% of U.S. adults who have heard at least a fair amount about "cancel culture," % who mention each of the following when asked to describe, in their own words, what they think cancel culture means

Note: Verbatim responses have been coded into categories. The 18% who did not give an answer and the 8% who gave other responses are not shown; including these groups, figures may add up to more than 100% because multiple responses were allowed.

Source: Survey of U.S. adults conducted Sept. 8-13, 2020.

"Americans and 'Cancel Culture': Where Some See Calls for Accountability, Others See Censorship, Punishment"

PEW RESEARCH CENTER

Příloha č. 11: Průzkum provedený mezi dospělými Američany, 8.-13.11.2020 (Pew Research Center, 2021)

Anotace

Jméno a příjmení: Bc. Marek Podlaha

Katedra: Katedra divadelních a filmových studií

Obor studia: Filmová, televizní a rozhlasová studia

Vedoucí práce: Mgr. et. Mgr. Jana Jedličková, Ph.D.

Rok obhajoby: 2023

Název práce: Strategie streamingových portálů v kontextu nabídky rasově senzitivního obsahu

Anotace práce: Cílem diplomové práce je mapování strategií streamingových portálů v kontextu rasově senzitivního obsahu. Zaměřuji se primárně na platformy HBO Max, Netflix a Disney+ a jejich individuální kauzy spojené s rasově senzitivním obsahem. Metodologickým východiskem je mapování a deskripce jednotlivých strategií a jejich následné usouvztažnění k zásahu do audiovizuálního díla. Na úrovni teoretického konceptu se inspiřuji kritickou rasovou teorií a koncepty rasové reprezentace. Práce se zaměřuje primárně na americké prostředí s příležitostným přihlédnutím k dalším TV krajinám.

Klíčová slova: SVoD, portál, strategie, mapování, rasa

Title of thesis: Strategies of streaming portals in the context of offering racially sensitive content

Annotation: The aim of the thesis is to map the strategies of streaming portals in the context of racially sensitive content. I focus primarily on the HBO Max, Netflix and Disney+ portals and their individual cases related to racially sensitive content. The methodological starting point is the mapping and describing of individual strategies and then relating them to the intervention in audio-visual works. At the level of theoretical concept, I draw inspiration from critical race theory and concepts of racial representation. The work focuses primarily on the American setting with occasional consideration of other TV landscapes.

Keywords: SVoD, portal, strategy, mapping, race

Počet příloh: 11

Počet titulů použité literatury: 98

Počet znaků: 183 313

